

Projekt

z dnia 8 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Damian Drzewiecki

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Strykowie

Emilia Walak

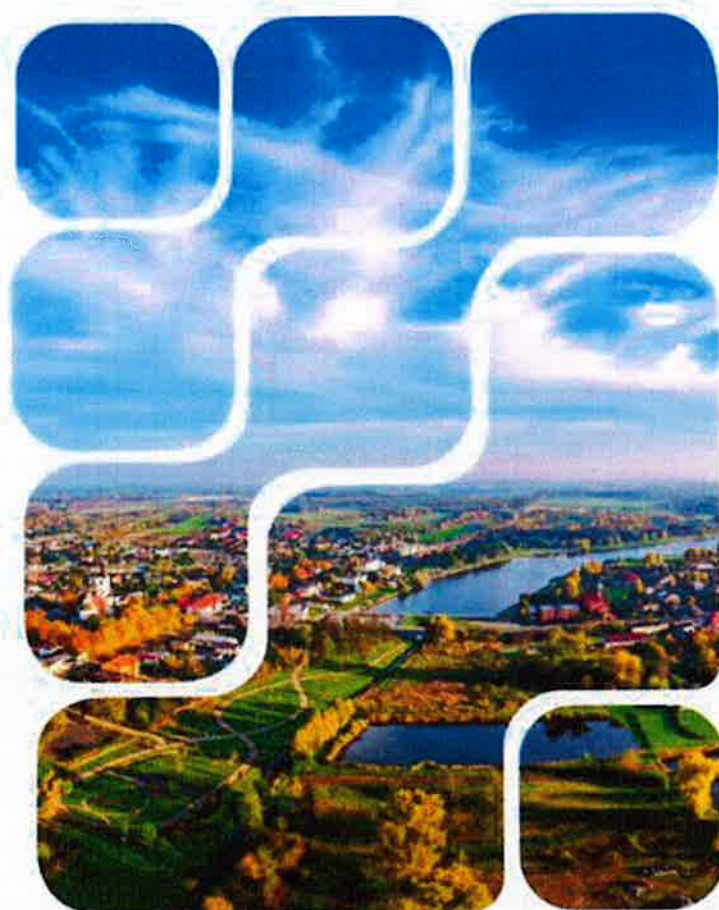
Radca Prawny
Anita Kozek-Kapuścińska

Załącznik do uchwały Nr

RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE

z dnia 2024 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY STRYKÓW NA LATA 2025–2030

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Wprowadzenie	6
Metodologia opracowania Strategii.....	8
Podstawy prawne	10
Spójność z dokumentami strategicznymi.....	13
Dokumenty krajowe	13
Dokumenty regionalne	14
Dokumenty lokalne	14
Metodologia badań społecznych	14
Wybór metod i technik badawczych	15
Dobór próby i narzędzie badawcze	15
Charakterystyka gminy Stryków	17
Położenie	17
Sytuacja demograficzna	18
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	20
Edukacja i wychowanie	23
Kultura, sport i rekreacja	26
Opieka zdrowotna	30
Bezpieczeństwo publiczne.....	31
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	31
Gminny system pomocy społecznej	38
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	43
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy.....	44
Struktura badanej próby	44
Problemy społeczne	46
Problem alkoholowy.....	47
Problem nikotynowy	49
Problem narkotykowy	50
Problem przemocy	52
Korzystanie z urządzeń elektronicznych.....	57
Uczestnictwo w grach hazardowych	59

Spis treści

Inne uzależnienia behawioralne.....	60
Rynek pracy	61
Ubóstwo i wykluczenie społeczne	62
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	64
Zdrowie psychiczne	66
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów	68
Struktura badanej próby	68
Problem alkoholowy.....	70
Problem nikotynowy	71
Problem narkotykowy	72
Problem przemocy	74
Korzystanie z urządzeń elektronicznych.....	79
Uczestnictwo w grach hazardowych	81
Zdrowie psychiczne	81
Zaburzenia odżywiania	83
Sytuacja społeczna gminy Stryków	84
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	84
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	89
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	93
Przeciwdziałanie przemocy domowej	100
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	105
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób	109
podlegających wykluczeniu społecznemu.....	109
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	112
Zdrowie psychiczne	116
Część programowa	118
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	119
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	120
Ramy finansowe Strategii.....	135
System wdrażania Strategii	136
System aktualizacji Strategii.....	137
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	138

Spis treści

Monitoring i ewaluacja.....	139
Wnioski i podsumowanie	143
Bibliografia	145
Spis rysunków, tabel, wykresów.....	147
Spis rysunków	147
Spis tabel	147
Spis wykresów	149

Wykaz skrótów

FEAD – Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Strykowie

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

OKiR – Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie

PK – Punkt Konsultacyjny GKRPA w Strykowie

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego

SAS – Strykowska Akademia Seniora „Rozwój–Aktywność–Dobra Energia”

UM – Urząd Miejski w Strykowie

WTZ – warsztaty terapii zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: choroba alkoholowa, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² N. G. Piłkuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

³ E. Bendyk, P. Buras, Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

- ▶ wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- ▶ wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- ▶ zdrowie psychiczne,
- ▶ profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ▶ przeciwdziałanie przemocy domowej,
- ▶ aktywność i integracja społeczna seniorów,
- ▶ promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- ▶ wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom gminy Stryków dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”⁵.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283)

8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881),

13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
14. ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
15. ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
16. ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- ▶ **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- ▶ **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁶.
- ▶ **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- ▶ Strategia Demograficzna 2040,
- ▶ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ▶ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- ▶ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- ▶ Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

- ▶ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków są: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Strategia w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030 roku oraz Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030.

Dokumenty lokalne

Najistotniejszym dokumentem strategicznym na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030, odpowiadająca na zachodzące zmiany w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym. Dokument wyznacza podstawowe kierunki rozwoju, które mają za zadanie zapewnić odpowiednią jakość i poziom życia mieszkańców, równocześnie przeciwdziałając negatywnym zjawiskom i barierom. Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030 wyznacza 3 cele strategiczne:

- ▶ Wysoka jakość usług publicznych,
- ▶ Nowoczesna i zrównoważona gospodarka,
- ▶ Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian.

Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁷.

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Gminy Stryków, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Stryków zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do którego się świadomie zmierza⁸. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), zakładającej przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Dzięki tej technice i specjalnie do tego przygotowanej platformie internetowej, możliwe było zrealizowanie badania na dużej grupie respondentów, przy zachowaniu pełnej anonimowości badania, co zagwarantowało uczestnikom poczucie swobody i komfortu podczas udzielania odpowiedzi.

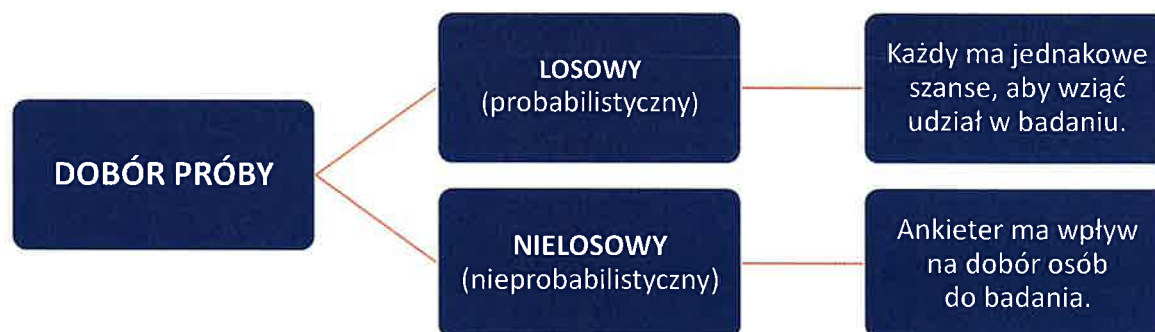
Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, kierowano się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie **losowy dobór próby** umożliwił taki wybór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku.

⁷ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

⁸ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

Rysunek 1. Wykorzystany dobór próby

Badania zostały przeprowadzone w lipcu i wrześniu 2024 roku i wzięło w nich udział **116 dorosłych mieszkańców** oraz **176 uczniów** z terenu gminy Stryków.

Informację o badaniu przeznaczonym dla dorosłych mieszkańców udostępniono na oficjalnej stronie Gminy oraz podlegających jednostek organizacyjnych. Dobór próby miał charakter otwarty, co oznacza, że każdy chętny miał możliwość wzięcia udziału w badaniu, jeśli spełniał warunek pełnoletności. Zaletą tego podejścia była możliwość dotarcia do szerokiej grupy osób, a respondenci mogli wypełnić ankietę w dowolnym czasie, co zapewniło wygodę oraz większą elastyczność w udzielaniu odpowiedzi.

Badanie wśród dzieci i młodzieży zostało przeprowadzone za pośrednictwem szkół podstawowych znajdujących się na terenie gminy Stryków, za zgodą dyrekcji placówek.

Narzędziem badawczym nazywamy przedmiot służący do realizacji technik badań, czyli wszystko to, co można wykorzystać do zbierania i rejestrowania badanych faktów, informacji i zjawisk. Narzędzia badawcze użyte do zbierania danych zbudowane zostały odrębnie dla każdej grupy badawczej, uwzględniając jej charakter i ogólne cele badania.

Do przeprowadzenia badań wykorzystano kwestionariusz ankiety. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety dla uczniów i dorosłych mieszkańców miały charakter zamknięty, opatrzony kafeterią odpowiedzi zamkniętą lub półotwartą. Każdy kwestionariusz zawierał tzw. metryczkę, zawierającą w zależności od badanej grupy pytania o wiek, płeć, klasę, szkołę i wykształcenie, pozwalającą na identyfikację struktury badanej próby. Respondenci przed wypełnieniem ankiety informowani byli o celu prowadzonych badań oraz zapewniani o całkowitej anonimowości.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

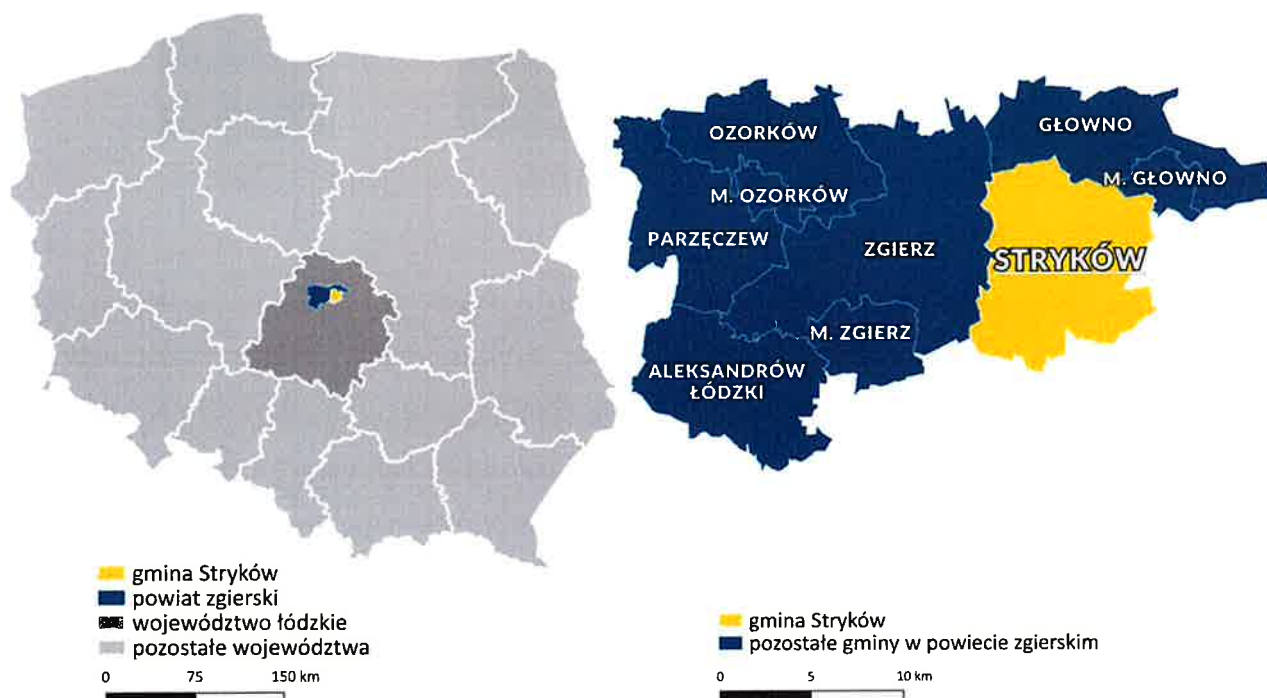
Charakterystyka gminy Stryków

Położenie

Stryków to gmina miejsko-wiejska położona w powiecie zgierskim, w województwie łódzkim. Zajmuje ona powierzchnię 157,9 km² i graniczy z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego: miastem Łódź, miastem Głowno, gminą Głowno, gminą Dmosin, gminą Brzeziny, gminą Nowosolna oraz gminą Zgierz.

Gmina Stryków cechuje się korzystnym układem komunikacyjnym – przez jej obszar przebiegają autostrady międzynarodowe: A1 (Gdańsk – Wiedeń) oraz A2 (Berlin – Moskwa). System transportowy uzupełnia linia kolejowa relacji Łódź – Łowicz. Dogodne uwarunkowania komunikacyjne wpływają na wysoki stopień atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Ponadto Gmina odznacza się potencjałem przyrodniczym – na jej terenie położony jest fragment Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, a walory środowiskowe urozmaicają cztery kompleksy leśne oraz rzeka Moszczenica. Czynniki te wpływają na znaczny potencjał rozwojowy w zakresie rekreacji i turystyki. Na sieć osadniczą Gminy składa się 35 sołectw oraz miasto Stryków.

Rysunek 2. Położenie gminy Stryków

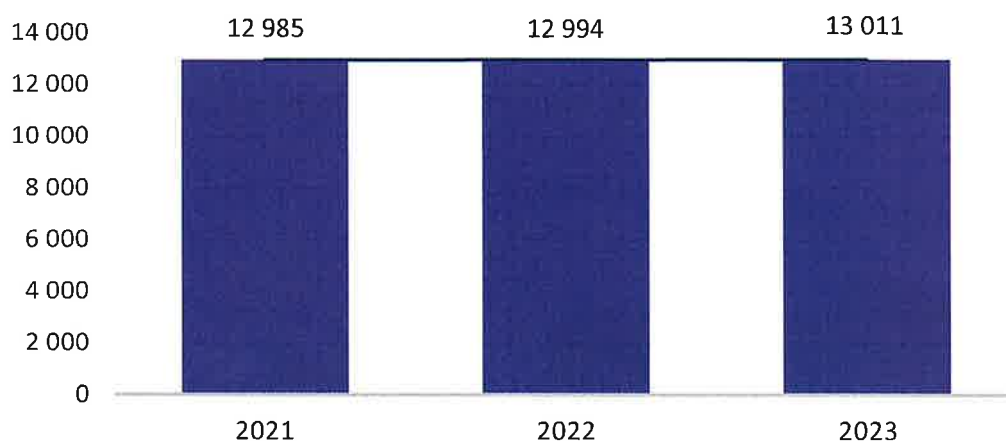
Źródło: opracowanie własne

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Stryków zamieszkuje 13 011 osób (stan na 31 grudnia 2023 roku). Na przestrzeni analizowanych trzech lat dostrzegalny jest stopniowy wzrost liczby mieszkańców — w 2023 roku względem roku bazowego ukształtował się on na poziomie 0,2%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Stryków w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Stryków w 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -5,08 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował nieznacznie wyższą wartość w stosunku do województwa łódzkiego (-5,90). Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie zauważalne są wahania przyrostu naturalnego na 1 000 ludności: w 2021 roku wynosił on -8,01, w 2022 roku -4,77, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie -5,08.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Stryków w porównaniu do województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
gmina Stryków	-8,01	-4,77	-5,08
województwo łódzkie	-7,67	-6,37	-5,90

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Stryków według ekonomicznych grup wieku w roku 2023 przedstawiała się następująco:

- ▶ 18,9% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- ▶ 59,1% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- ▶ 22,1% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym o 0,1 pp., natomiast w przypadku osób w wieku produkcyjnym, różnica ta kształtuje się na poziomie 0,7 pp. Odwrotne tendencje dostrzec można w przypadku odsetka osób w wieku poprodukcyjnym – wzrost wartości kształtował się na poziomie 0,8 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie łódzkim i w całym kraju. W 2023 roku w województwie było to 17,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 57,0% w wieku produkcyjnym oraz 25,9% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,4% w wieku produkcyjnym oraz 23,3% w wieku poprodukcyjnym⁹.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Stryków w latach 2021-2023 (w procentach)

wyszczególnienie	2021	2022	2023
wiek przedprodukcyjny	19,5	19,5	19,4
wiek produkcyjny	58,1	57,7	57,4
wiek poprodukcyjny	22,4	22,7	23,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

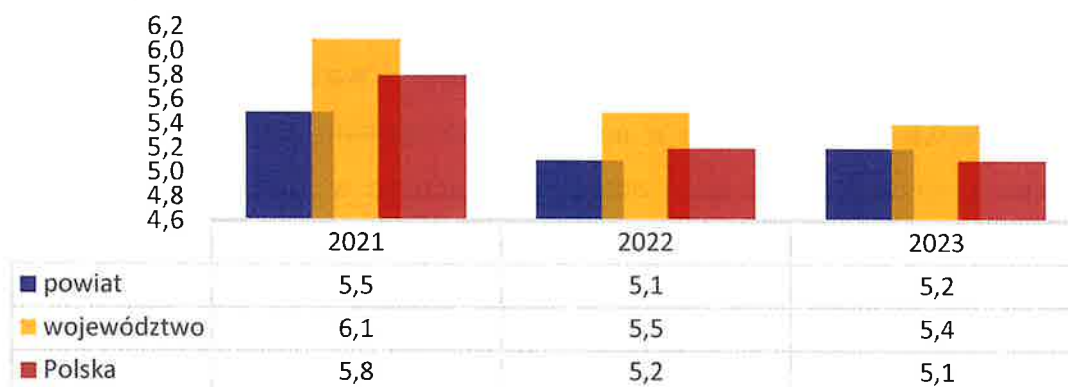
⁹ dane za 2023 rok.

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu zgierskiego. W 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 5,2%, a więc była niższa w porównaniu do województwa (5,4%) oraz nieco wyższa względem kraju (5,1%). W powiecie zgierskim dostrzegalne są niewielkie wahania wskaźnika, a najniższą wartość odnotowano w 2022 roku, wynoszącą 5,1%. Tendencje spadkowe widoczne są natomiast w przypadku województwa łódzkiego i całego kraju. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

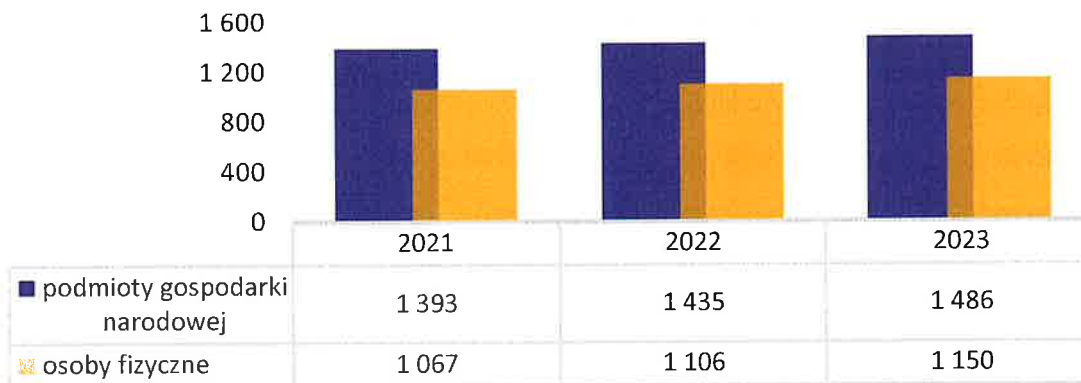
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie zgierskim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa łódzkiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Stryków na koniec 2023 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 1 486 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 1 150 (77,4%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Stryków ulegała systematycznemu wzrostowi.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Stryków w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie Stryków według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 1 425 (stan na koniec 2023 roku). Działalność prowadzą również 43 małe przedsiębiorstwa zatrudniające 10-49 pracowników, 12 średnich przedsiębiorstw z liczbą od 50 do 249 pracowników oraz 6 dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 osób.

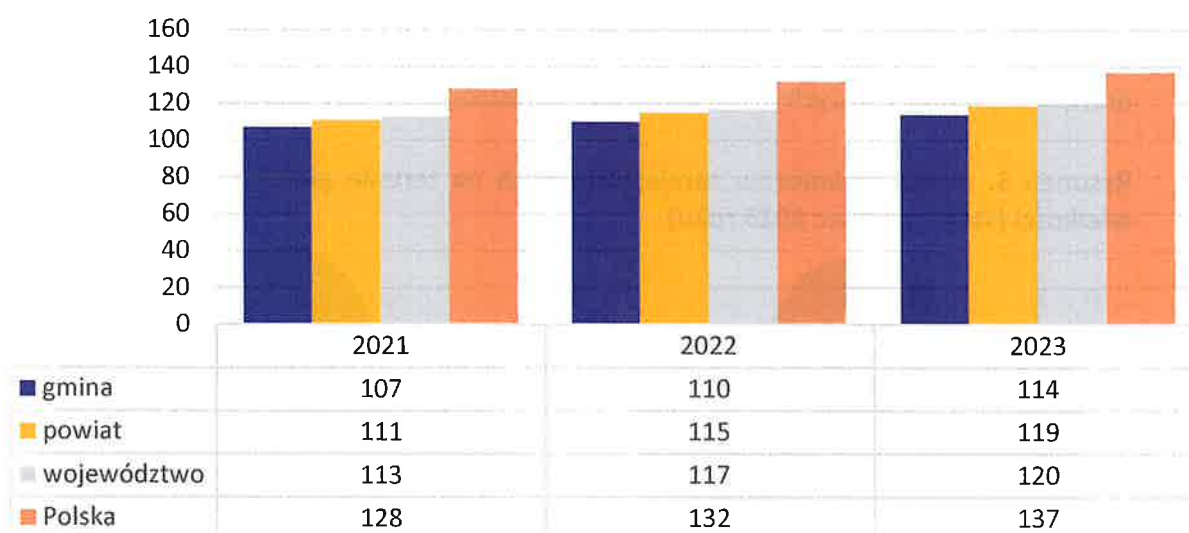
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Stryków według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Mimo systematycznego wzrostu liczby przedsiębiorstw działających w gminie Stryków, porównując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 ludności można zaobserwować zdecydowanie mniej korzystną sytuację w Gminie niż w przypadku powiatu, województwa oraz kraju, na co wpływ może mieć m.in. niski poziom aktywności gospodarczej wśród lokalnej społeczności. W 2023 roku najwyższy wskaźnik odnotowano dla kraju, wynoszący 137 podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności, natomiast najniższy dla gminy Stryków (114). Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest jego stopniowy wzrost we wszystkich analizowanych jednostkach, a w przypadku gminy Stryków kształtuje się on na poziomie 6,5%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Stryków, powiecie zgierskim, województwie łódzkim oraz Polsce w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

W 2023 roku na analizowanym terenie funkcjonowały następujące placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym była gmina Stryków:

- ▶ Przedszkole Samorządowe w Strykowie,
- ▶ Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie,
- ▶ Szkoła Podstawowa nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie,
- ▶ Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach,
- ▶ Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej,
- ▶ Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu,
- ▶ Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie
- ▶ Zespół Szkół nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach (Technikum oraz Liceum Ogólnokształcące).

Przy każdej szkole podstawowej funkcjonują oddziały przedszkolne. W 2023 roku na terenie Gminy funkcjonowały cztery placówki zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3, dla których organem rejestrowym jest Burmistrz:

- ▶ Żłobek „Lusia” w Strykowie (21 miejsc),
- ▶ Żłobek „Kucykowy Żłobek” w Smolicach (46 miejsc),
- ▶ Żłobek „Fiku Miku” I w Strykowie (30 miejsc),
- ▶ Żłobek „Fiku Miku” II w Strykowie (38 miejsc).

Ponadto w Gminie działalność prowadzą następujące niepubliczne placówki oświatowe:

- ▶ Niepubliczne Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP NP w Strykowie,
- ▶ Niepubliczne Przedszkole Świętej Rodziny w Niesułkowie,
- ▶ Przedszkole Niepubliczne „Kucykowe Przedszkole” w Smolicach,
- ▶ Przedszkole Niepubliczne „Fiku Miku” Magdalena Piotrowska w Strykowie.

Na dzień 30 września 2023 roku liczba dzieci w przedszkolach wynosiła 267, do szkół podstawowych na terenie Gminy uczęszczało 1 032 uczniów, natomiast nauczaniem ponadpodstawowym było objętych 316 osób. Na przestrzeni lat zauważyć można wahania zarówno liczby wychowanków w przedszkolach, jak i uczniów szkół podstawowych, a w przypadku Zespołu Szkół nr 1 im Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach widoczna jest tendencja wzrostowa kształtująca się na poziomie 30,0%. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Tabela 4. Liczba uczniów w gminie Stryków latach 2021-2023

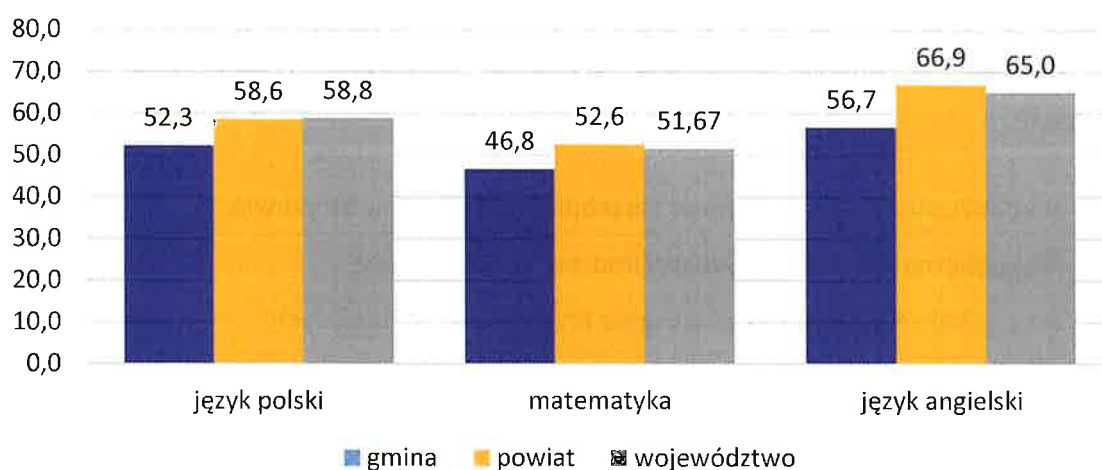
wyszczególnienie	30 września 2021	30 września 2022	30 września 2023
przedszkola	269	285	267
szkoły podstawowe	1 048	1 117	1 032
Zespół Szkół	243	289	316

Źródło: Raport o stanie gminy Stryków za lata 2021, 2022 i 2023

Na poniższym wykresie przedstawione zostały średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Stryków. Z zebranych danych wynika, że najgorszy rezultat uczniowie z gminy Stryków osiągnęli z matematyki, uzyskując średni wynik na poziomie 46,8%, zaś najlepiej poradzili sobie z językiem angielskim, w przypadku którego wartość wynosiła 56,7%.

Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

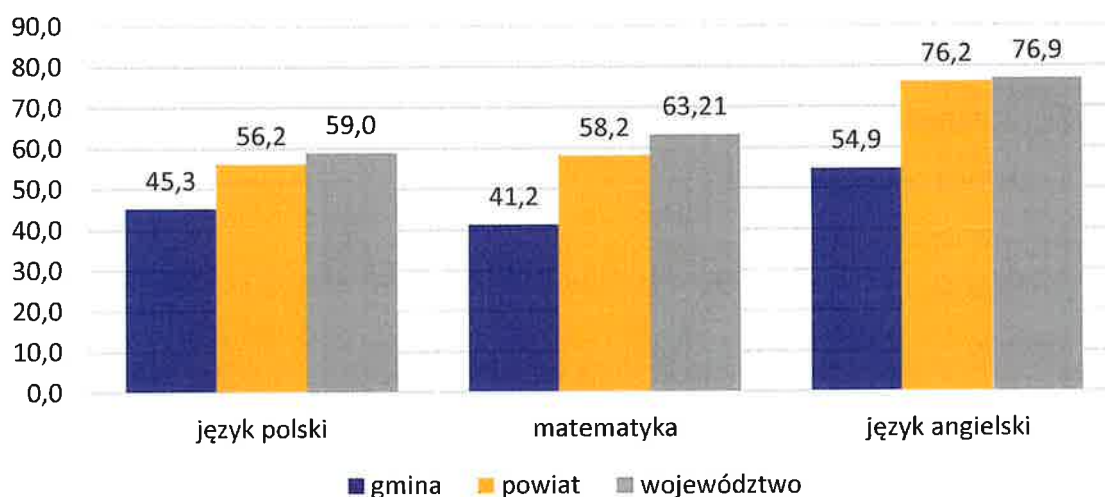
Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 roku uczniów z gminy Stryków, powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Analogicznie sytuacja kształtuje się w przypadku wyników z egzaminu maturalnego – uczniowie szkół ponadpodstawowych z gminy Stryków osiągnęli znacznie niższe wyniki w porównaniu do średniej dla powiatu oraz województwa. Najgorszy rezultat maturzyści osiągnęli w przypadku matematyki (41,2%), natomiast najlepszy wynik odnotowano dla języka angielskiego (54,9%). Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 6. Wyniki egzaminu maturalnego w 2024 roku uczniów z gminy Stryków, powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego (poziom podstawowy)

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Gmina Stryków systematycznie prowadzi działania w zakresie doposażania placówek oświatowych w niezbędne materiały edukacyjne, pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy, a także modernizacji i prac remontowych obiektów, podnosząc tym samym jakość kształcenia i zapewniając odpowiednie warunki edukacyjne. W 2023 roku placówki oświatowe dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Edukacji i Nauki uczestniczyły w wielu programach edukacyjnych, w tym m.in.: Poznaj Polskę, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 oraz Konkurs „Nasze Ekologiczne Pracownie” (organizowany przez WFOŚiGW w Łodzi).

Kultura, sport i rekreacja

Główną instytucją działającą w zakresie kultury, sportu i rekreacji na terenie Gminy jest **Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie**, będący samorządową instytucją kultury z siedzibą główną w Strykowie i filią w Niesułkowie. Jego głównym celem jest tworzenie, prezentacja, upowszechnienie, zaspokajanie i zapewnienie dostępu do dóbr kultury, stwarzając bogatą ofertę zajęć zarówno dla dzieci i młodzieży, dorosłych, jak i osób starszych. W 2023 roku w ramach OKiR w Strykowie funkcjonowały zespoły artystyczne, takie jak:

- ▶ Zespół Tańca Współczesnego Agat,
- ▶ Grupa Teatralna „Pod Sceną”,
- ▶ Chór Seniora „Echo”,
- ▶ Gimnastyka,
- ▶ Aerobik.

Instytucja oferuje szeroką ofertę zajęć skierowanych do mieszkańców Gminy, urozmaicając możliwości spędzania czasu wolnego poprzez udział w zajęciach ruchowo-muzycznych w Koźlu, zajęciach z robotyki i programowania w Dobrej, zajęciach muzycznych, plastycznych i teatralnych w Dobrej czy też audycjach muzycznych w szkołach i przedszkolach gminy Stryków.

Przy filii OKiR w Niesułkowie funkcjonują:

- ▶ Zespół wokalny ROZŚPIEWANA FERAJNA,
- ▶ Ludowy zespół śpiewaczy LIPKOWIANKA,
- ▶ Grupa teatralno-kabaretowa NASZA FERAJNA,
- ▶ Klub Seniora NASZA FERAJNA,
- ▶ Zespół Tańca Współczesnego AGAT (2 grupy).

Ponadto placówka oferuje również cykliczne zajęcia, takie jak: gimnastyka zdrowotna Pilates Core, warsztaty plastyczne oraz zajęcia robotyki.

W ramach OKiR działa również Stacja Kultura (budynek dworca PKP), gdzie prowadzone są zajęcia nauki gry na instrumentach dla dzieci i młodzieży, warsztaty plastyczne, zajęcia komputerowe 50+, zajęcia kreatywne dla dorosłych „Robótki na Peronie” oraz zajęcia szachowe dla dzieci.

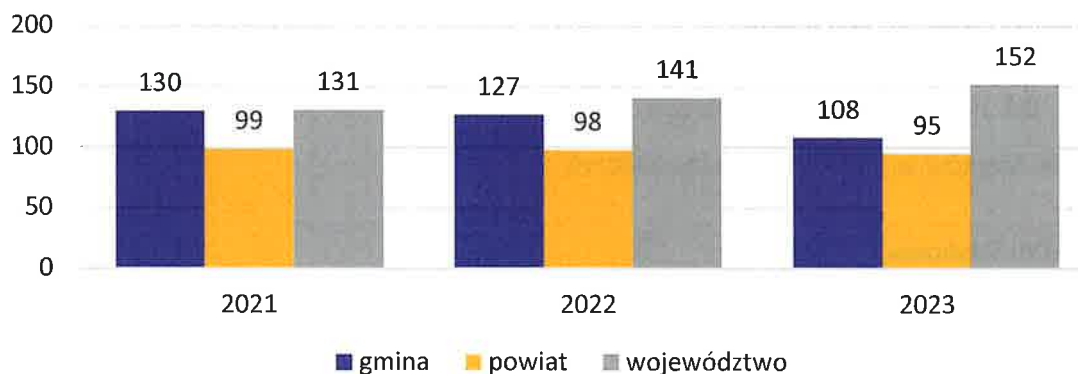
Do najważniejszych wydarzeń zorganizowanych przez Urząd Miejski oraz OKiR w gminie Stryków w 2023 roku można zaliczyć:

- ▶ Dni Strykowa,
- ▶ Dożynki Gminne w Warszewicach,
- ▶ Dni Folkloru,
- ▶ Bezpłatne wycieczki z przewodnikami po Strykowie,
- ▶ Śniadanie biznesowe „Razem w Strykowie”.

Kolejną instytucją działającą w zakresie kultury na terenie Gminy jest **Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie**, pełniąca zadania dotyczące rozwoju i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalno-oświatowych mieszkańców. W jej ramach funkcjonują również filie w Bratoszewicach, Koźlu, Dobrej, Niesułkowie i Swędowie. Biblioteka realizuje podstawowe działania statutowe w zakresie gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów oraz w zakresie promocji książki, biblioteki i czytelnictwa wśród lokalnej społeczności.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Stryków, powiecie zgierskim oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023. Na podstawie danych statystycznych widać, że liczba czytelników w Gminie na przestrzeni analizowanych lat wykazywała tendencje spadkowe, osiągając w 2023 roku wartość 108. Należy podkreślić, iż na przestrzeni analizowanych lat liczba czytelników bibliotek publicznych w Gminie w przeliczeniu na 1 000 ludności zawsze przyjmowała wyższe wartości zarówno względem powiatu zgierskiego, jednakże niższe w porównaniu do województwa łódzkiego. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 7. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Stryków, powiecie zgierskim oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W zakresie sportu, na terenie gminy Stryków działają następujące kluby sportowe:

- ▶ Dobrski Klub Sportowy „Viktoria” w Dobrej,
- ▶ Bractwo Konne św. Marcina w Strykowie,
- ▶ Ludowy Klub Sportowy „Struga Dobieszków”,
- ▶ Ludowy Klub Sportowy „Olimpia” w Tymiance,
- ▶ Ludowy Klub Sportowy Pludwiny,
- ▶ Ludowy Klub Sportowy „Polonia”,
- ▶ Jeździecki Klub Sportowy „Jantar”,
- ▶ Klub Sportowy Powstaniec Dobra,
- ▶ Klub Sportowy „Dobra Nowiny”
- ▶ Bratoszewicki Klub Sportowy,
- ▶ Klub biegowy Powstaniec,
- ▶ Klub Motorowy Stryków,
- ▶ MKS Zjednoczeni Stryków,
- ▶ Łódzkie Centrum Okinawa Shorin-Ryu Karate i Kobodo „Bushi”,
- ▶ TK Basket Stryków,
- ▶ LUKS Huragan Swędów,
- ▶ LUKS Koźle,
- ▶ LUKS Dwójka,

► Szkoła Gimnastyki Artystycznej Agimnastic.

Sportowcy z Gminy uczestniczą w wielu zawodach o randze: Puchar Polski, Mistrzostwa Polski, Mistrzostwa Europy, Mistrzostwa Międzywojewódzkie, czy też Mistrzostwa Wojewódzkie, w takich dyscyplinach jak: taekwon-do, kolarstwo, motocross, jeździectwo konne, piłka nożna plażowa oraz tenis ziemny, zdobywając wysokie wyniki. Przyczynia się to do promocji Gminy na arenie krajowej i międzynarodowej oraz stanowi inspirację dla młodszych pokoleń sportowców.

Wśród najważniejszych obiektów sportowych na terenie Gminy można wyróżnić: boisko „Orlik”, zadaszone boisko sportowe „Balon”, Stadion im. Mirosława Koprowskiego, tor motocrossowy im. Kazimierza Witczaka oraz trzy boiska trawiaste do piłki nożnej w miejscowościach: Dobieszków, Swędów i Lipka.

W 2023 roku w gminie Stryków zorganizowano szereg wydarzeń sportowych, a do najważniejszych zaliczyć można:

- I Turniej Piłki Nożnej „Wykop Sepsę”,
- VII Bieg po Zdrowie po Strykowie,
- SUPER KIDS RUN,
- Festiwal Piłki Nożnej – Mini Mistrzostwa Świata 2023,
- IV Turniej Siatkówki o Puchar Burmistrza Strykowa,
- Festyn „Bezpieczny Rowerzysta”,
- Rowerem Na Start,
- Zdrowi i Aktywni,
- Gminne Igrzyska Dzieci oraz Gminne Młodzieży Szkolnej.

Istotnym przedsięwzięciem inwestycyjnym na terenie gminy Stryków jest budowa Centrum Rozwoju Strykowa, docelowo mające skupiać obiekty użyteczności publicznej o funkcjach edukacyjnych, kulturowych oraz sportowych, tj.: szkołę, przedszkole, dom kultury z biblioteką, halę sportową, atrium, zewnętrzny kompleks sportowy oraz rezerwę terenową.

Od 2023 roku w Gminie funkcjonuje Strykowska Akademia Seniora „Rozwój–Aktywność–Dobra Energia”, której koordynatorem jest Urząd Miejski w Strykowie. Głównym celem działalności SAS jest zapewnienie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu, rozwijania zainteresowań, budowanie więzi i aktywizacja społeczna. Zajęcia przeznaczone były dla osób powyżej 60 roku życia, a udział w nich był bezpłatny. Wśród szerokiej oferty działalności SAS wymienić można takie aktywności jak: warsztaty kulinarne, nordic walking, zajęcia edukacyjne, spotkania dotyczące bezpieczeństwa, zajęcia osławajające z nowoczesną technologią oraz spotkania integracyjne.

Ponadto na terenie Gminy w 2023 roku działalność prowadziły 24 Koła Gospodyń Wiejskich, działające na rzecz rozwoju społeczności lokalnych poprzez promowanie lokalnych tradycji, kulinariów oraz zwyczajów.

Opieka zdrowotna

Z danych GUS wynika, iż w gminie Stryków w 2023 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 76 288 porad. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Gminy udzielono wówczas 5,9 porad. Jest to wartość wyższa od liczby porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu zgierskiego, która w omawianym roku wynosiła 5,1.

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Stryków w porównaniu do powiatu zgierskiego w 2023 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	109	9
liczba porad w ramach POZ	840 104	76 288
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,1	5,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W ramach profilaktyki zdrowotnej, gmina Stryków do czerwca 2023 r. kontynuowała realizację Programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz Programu polityki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców Gminy Stryków na lata 2023-2025.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W gminie Stryków bezpieczeństwo i porządek zapewniają funkcjonariusze **Komisariatu Policji w Strykowie**. Poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują oni również działalność profilaktyczną na terenie Gminy. W zakresie przeciwdziałania przemocy, KP w Strykowie ściśle współpracuje z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strykowie, m.in. poprzez uczestniczenie w grupach diagnostyczno-pomocowych i realizację zadań dotyczących procedury „Niebieskie Karty”.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia **10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych**, zlokalizowanych w miejscowościach: Stryków, Kiełmin, Dobra, Koźle, Swędów, Warszawice, Lipka, Ługi, Gozdów oraz Bratoszewice. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, jednakże członkowie jednostek OSP zabezpieczają także imprezy sportowe oraz kulturalne organizowane na terenie Gminy. Biorą również aktywny udział w życiu społeczno-kulturowym, m.in. poprzez uczestniczenie w obchodach świąt narodowych, współorganizowanie wydarzeń i uroczystości gminnych.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce

i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem¹⁰.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

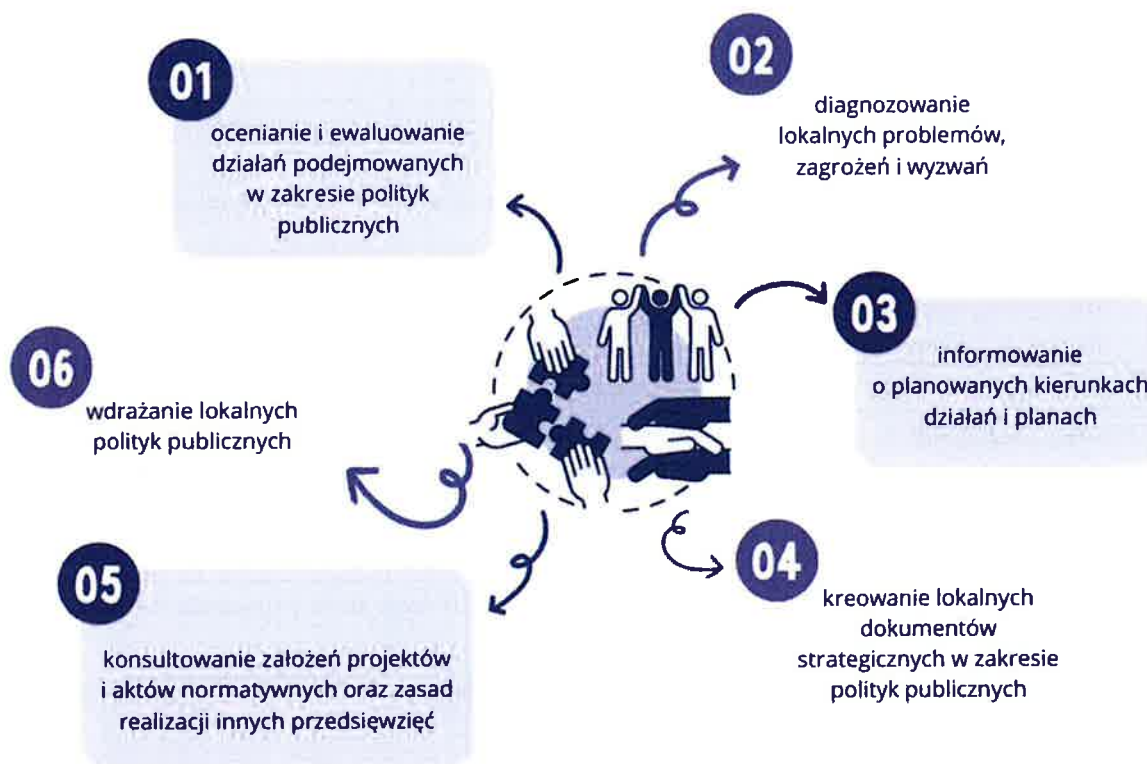

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

¹⁰ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert,

małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Zdefiniowane poniżej usługi społeczne są ściśle związane z katalogiem zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	• działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	• pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	• ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	• działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	• nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	• promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	• kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	• wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	• działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych • upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji • udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego • upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	• tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	• ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego

14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	• działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości • rewitalizacji • działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 • działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych
-----	-------------------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmacniania integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- ▶ otwarty konkurs ofert,
- ▶ „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- ▶ zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- ▶ zlecenia usług,
- ▶ zlecenia instytucji,
- ▶ bonu na aktywność (regranting),
- ▶ kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie gminy Stryków 2023 roku zarejestrowanych było **1 486 podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 56 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 5 fundacji. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba stowarzyszeń wzrosła o 3, natomiast w przypadku fundacji, utrzymywała się ona na stałym poziomie. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

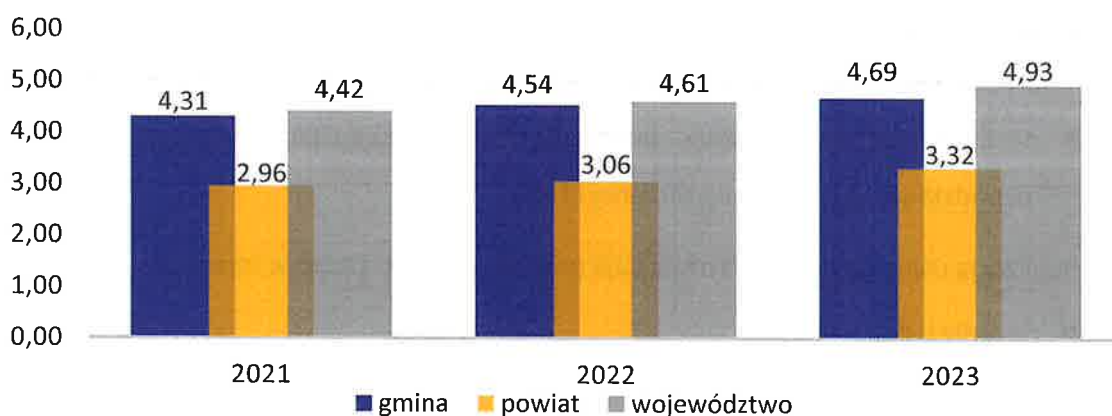
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	1 393	1 435	1 486
fundacje	5	5	5
stowarzyszenia i organizacje społeczne	53	54	56

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Stryków w 2023 roku wyniósł 4,69 i tym samym był najwyższy na przestrzeni omawianych lat. W odniesieniu do danych powiatowych powyższy wskaźnik w Gminie w analizowanym okresie przyjmował wyższe wartości oraz niższe w porównaniu do województwa. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Stryków, powiecie zgierskim i województwie łódzkim na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród 5 działających fundacji na terenie Gminy wymienia się:

- ▶ Fundacja Horacy,
- ▶ Fundacja Pałac Bratoszewice – Akademia Futbolu w Bratoszewicach,
- ▶ Fundacja Błękitnia,
- ▶ Fundacja „Kowart”,
- ▶ Fundacja Instytut Psychologii Stresu.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (MGOPS, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych

ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Na terenie gminy Stryków działają następujące stowarzyszenia:

- ▶ Stowarzyszenie Ekologiczno-Wędkarskie ZALEW w Strykowie,
- ▶ Stowarzyszenie Strzelecko-Kolekcjonerskie „Brygadier”,
- ▶ Klub Ekologiczny „AQVA w Dobrej”,
- ▶ Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Warszewice-Cesarska „Razem”,
- ▶ Strykowskie Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży w Strykowie,
- ▶ Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych – Koło w Strykowie,
- ▶ Liga Ochrony Przyrody – Zarząd Oddział w Strykowie,
- ▶ Koło Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – oddział w Strykowie,
- ▶ Stowarzyszenie „Klub”,
- ▶ Zrzeszenie Mieszkalnictwa Regionu Łódzkiego,
- ▶ Stowarzyszenie „Agro Lider”,
- ▶ Stowarzyszenie Klub Ekologiczny „Terra”,
- ▶ Stowarzyszenie Przyjaciół Bratoszewic,
- ▶ Stowarzyszenie Klubu Abstynenckiego „Przyszłość” w Strykowie,
- ▶ Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Za Miastem”,

- ▶ Golf Palace & Country Club Wola Błędowa,
- ▶ Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Plocentrum",
- ▶ Stowarzyszenie przy Parafii św. Doroty – Nadzieja,
- ▶ Stowarzyszenie „Mała Ojczyzna” w Dobrej,
- ▶ Miejski Klub Sportowy „Zjednoczeni”,
- ▶ Stowarzyszenie „Kozle – Nasz Dom”,
- ▶ Stowarzyszenie Charytatywne przy Parafii św. Marcina w Strykowie,
- ▶ Stowarzyszenie „Sukces-Młodzież-Stryków”,
- ▶ Stowarzyszenie Ogrodów Działkowych „Dobra Nowiny”,
- ▶ Koło Związków Emerytów i Rencistów Pożarnictwa Rzeczypospolitej Polskiej - Koło w Strykowie,
- ▶ Stowarzyszenie Strykowie dla Rozwoju,
- ▶ Advenio. Stowarzyszenie Na Rzecz Integracji Społecznej,
- ▶ Stowarzyszenie „Przystanek Wysoki”,
- ▶ Stowarzyszenie Bezpartyjni Ziemi Łódzkiej,
- ▶ Europejskie Stowarzyszenie Poszkodowanych w Kolizjach i Wypadkach Drogowych „Diamant”,
- ▶ Klub Motorowy Stryków.

Na terenie Gminy nie funkcjonują żadne przedsiębiorstwa społeczne.

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹¹.

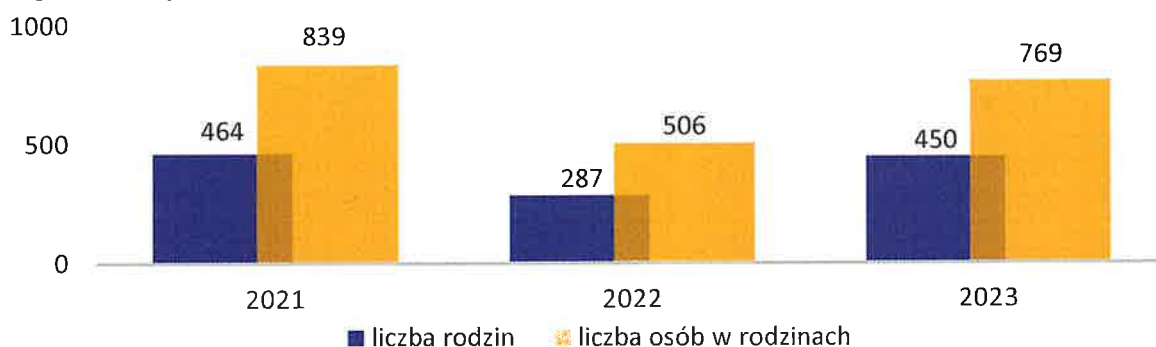
Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. MGOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie

¹¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283).

i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

W 2023 roku pomocą społeczną objętych było 450 rodzin, w 2022 roku było to 287 rodzin, natomiast w 2021 roku – 464 rodziny. Wahaniom ulegała również liczba osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w ostatnim roku poddanym analizie było to 769 osób, w 2022 roku – 506 osób, natomiast w roku bazowym – 839.

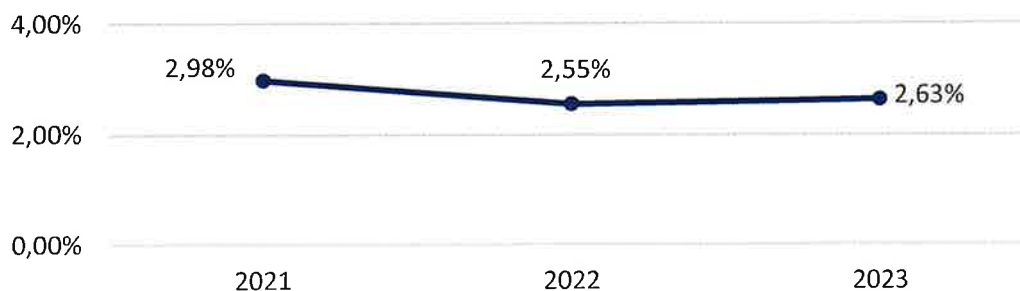
Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z materialnej pomocy społecznej w gminie Stryków w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprywacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2021-2023 wartość tego wskaźnika w gminie Stryków ulegała wahaniom: w 2021 roku było to 2,98%, w 2022 roku – 2,55%, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 2,63%.

Wykres 10. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2023 roku korzystających z tego typu pomocy było 150 osób w wieku produkcyjnym oraz 51 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było mniej niż mężczyzn (liczba kobiet – 94, liczba mężczyzn – 107). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można spadek liczby osób w przypadku wszystkich grup wiekowych. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w analizowanym okresie również dostrzec można tendencję spadkową. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023

wiek	2021		2022		2023	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	-	-	-	-	-	-
produkcyjny	176	68	169	72	150	65
poprodukcyjny	63	44	61	43	51	29
ogółem	239	112	230	115	201	94

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2023 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 287 mieszkańcom gminy Stryków, natomiast świadczenie niepieniężne 98 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania liczby osób pobierających omawiane świadczenia. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
świadczenie niepieniężne	95	85	98
świadczenie pieniężne	329	283	287

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, ogólna liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom – w 2021 roku było to 129 osób, w 2022 roku – 110, natomiast w 2023 roku – 128 mieszkańców Gminy. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w analizowanym okresie widoczne są dysproporcje – w każdym roku liczba mężczyzn była większa niż liczba kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

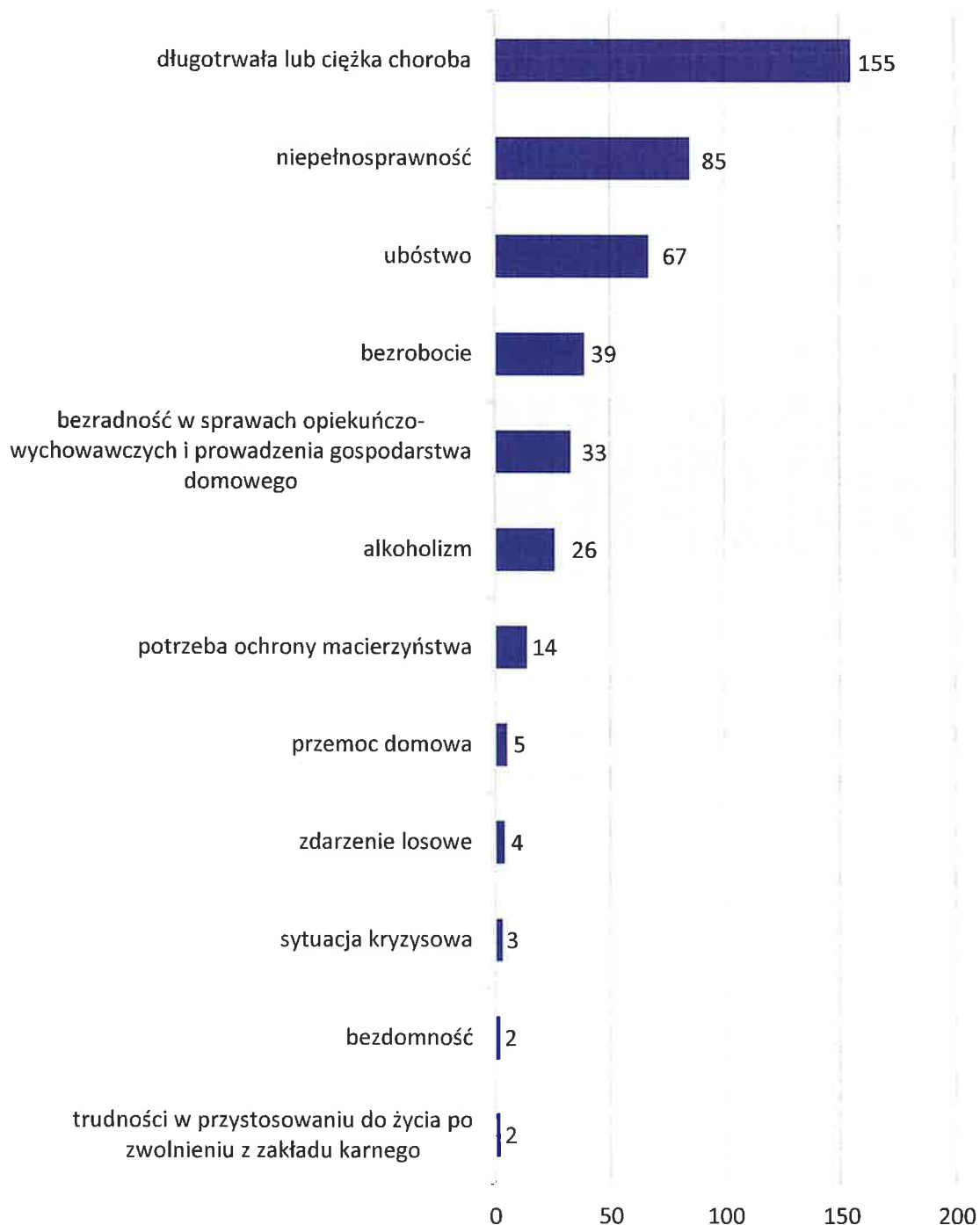
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023

płeć	2021	2022	2023
kobiety	50	40	54
mężczyźni	79	70	74
ogółem	129	110	128

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Stryków była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymało 155 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowała się niepełnosprawność (85 rodzin), natomiast na trzecim – ubóstwo (67 rodzin). Szczegółowe dane na temat powodów udzielania świadczeń w 2023 roku przedstawia kolejny wykres.

Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Stryków. Należą do nich:

- ▶ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie,
- ▶ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ Zespół Interdyscyplinarny,
- ▶ Urząd Miejski w Strykowie,
- ▶ Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie,
- ▶ Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie,
- ▶ Komisariat Policji w Strykowie,
- ▶ placówki ochrony zdrowia,
- ▶ placówki wsparcia dziennego,
- ▶ organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- ▶ placówki oświatowe.

Należy zaznaczyć, iż istotnymi partnerami w realizacji działań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Głownie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu.

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

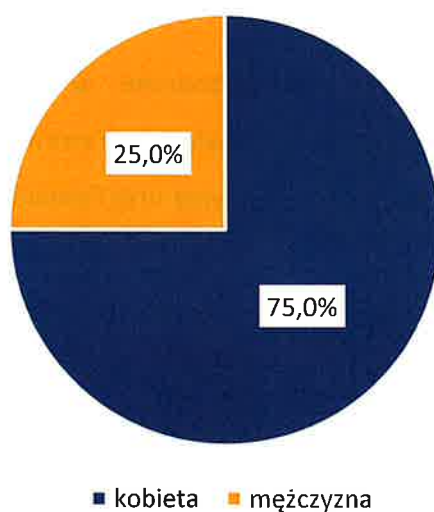
W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Stryków, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Stryków wzięło udział 116 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet,

w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 75,0% ogółu, zaś mężczyźni – 25,0%.

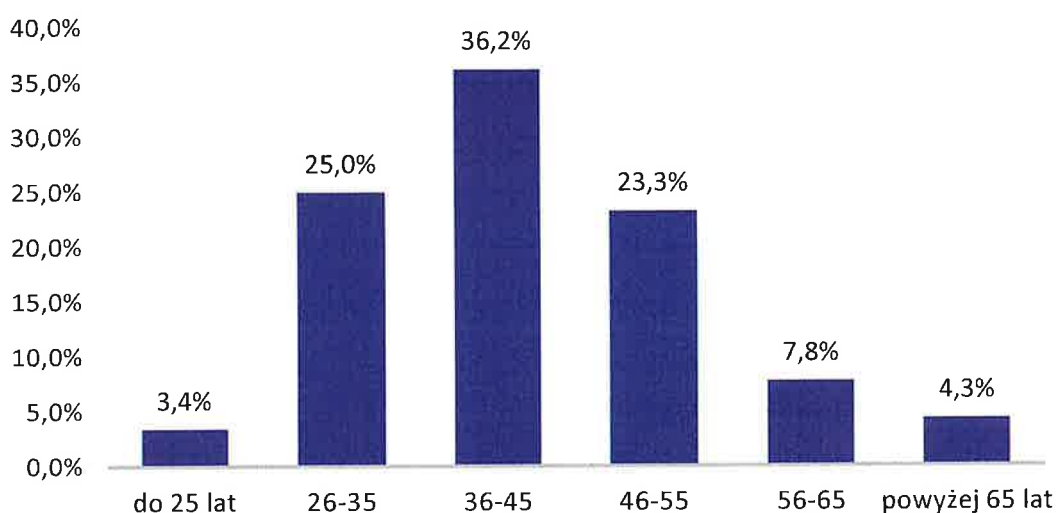
Wykres 12. Płeć: N¹²=116

¹² N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

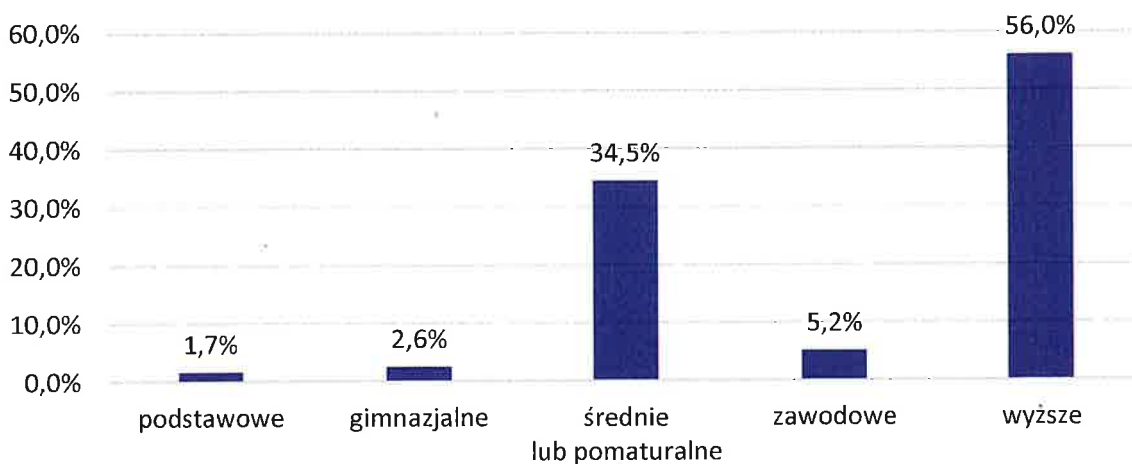
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (36,2%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (25,0%), 46-55 lat (23,3%), 56-65 lat (7,8%), natomiast osoby powyżej 65 roku życia stanowiły 4,3% grupy respondentów. Najmniejszą grupę badawczą stanowili mieszkańcy do 25 roku życia (3,4%).

Wykres 13. Wiek: N=116

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (56,0%) oraz średnim lub pomaturalnym (34,5%). 5,2% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, 2,6% uczestników badania zakończyło edukację na poziomie gimnazjalnym, a 1,7% na poziomie podstawowym.

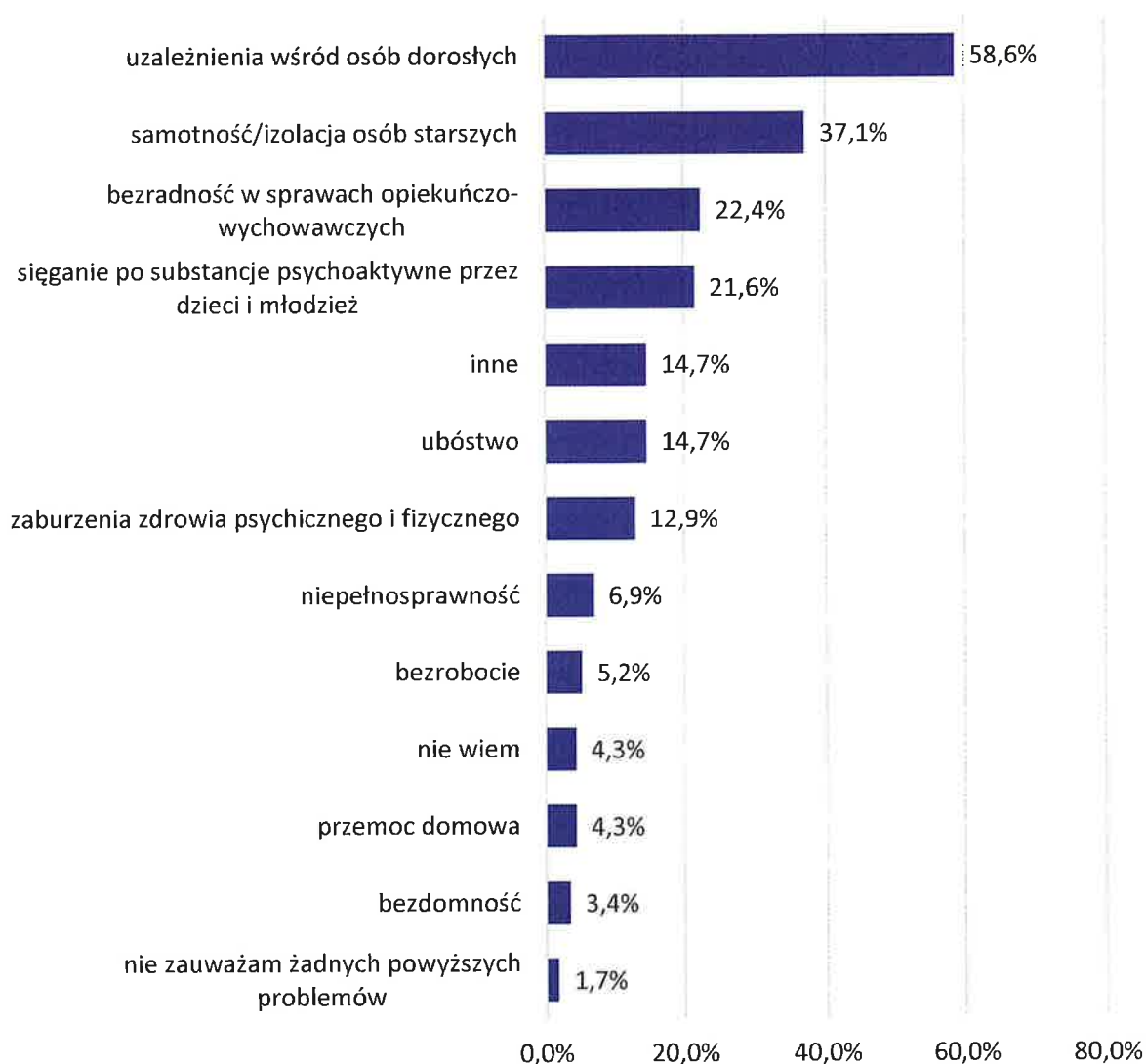
Wykres 14. Wykształcenie: N=116

Problemy społeczne

Respondenci zostali poproszeni również o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Stryków. Za najważniejsze problemy uznano: uzależnienia wśród osób dorosłych (58,6%), samotność/izolację osób starszych (37,1%) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (22,4%). 21,6% ankietowanych wskazało na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież, 14,7% na ubóstwo, 12,9% na zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, a 6,9% – niepełnosprawność. Najmniej odpowiedzi padło na bezrobocie (5,2%), przemoc domową (4,3%) oraz bezdomność (3,4%). Wśród respondentów 4,3% nie posiada wiedzy w tym zakresie, 1,7% nie zauważa żadnych problemów wymienionych w kafeterii odpowiedzi, a 14,7% ankietowanych wskazało na inne problemy, wymieniając m.in. *zaburzenia behawioralne, kradzieże, brak bezpieczeństwa, brak miejsc spotkań dla młodzieży, wykluczenie transportowe oraz problemy z imigrantami.*

Wykres 15. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=116

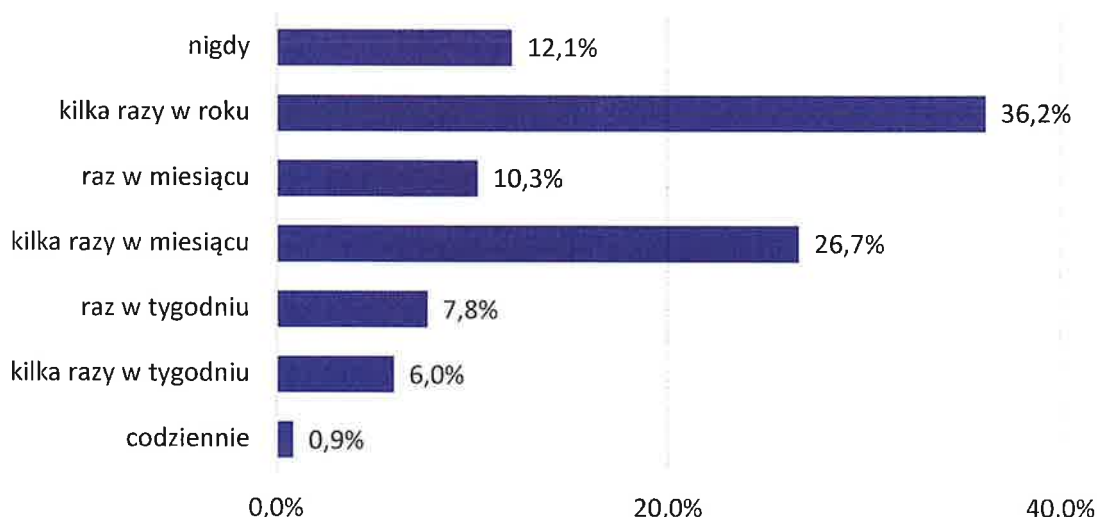

**Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Gminy poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 12,1% ankietowanych, natomiast 36,2% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 10,3% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu, a w przypadku 26,7% – kilka razy w miesiącu. 7,8% osób pije alkohol raz w tygodniu, z kolei 6,0% – kilka razy w tygodniu. Codzienne picie alkoholu zadeklarowało 0,9% ankietowanych.

Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=116

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (80 osób, tj. 78,4%). 15 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie (14,7%), w przypadku 6 osób taka sytuacja miała miejsce od 2 do 5 razy (5,9%), natomiast 1 badany przyznał, że zdarzyło mu się to powyżej 10 razy (1,0%).

Tabela 11. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=102

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	14,7%	15
2-5 razy	5,9%	6
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	1,0%	1
ani razu	78,4%	80

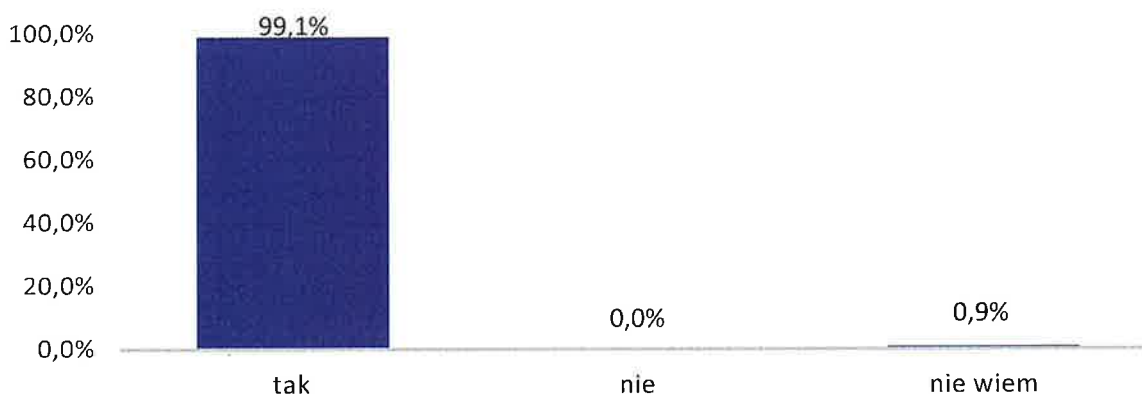
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Wśród badanych 13 osób podało, że nie posiada prawa jazdy (12,7%), z kolei 88 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (86,3%). W przypadku jednego ankietowanego taka sytuacja zdarzyła się jednokrotnie (1,0%).

Tabela 12. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=102

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	86,3%	88
raz mi się to zdarzyło	1,0%	1
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	12,7%	13

W jednym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zdecydowana większość mieszkańców stwierdziła, że ma on negatywny wpływ na rozwój dziecka (99,1%), natomiast 0,9% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=116

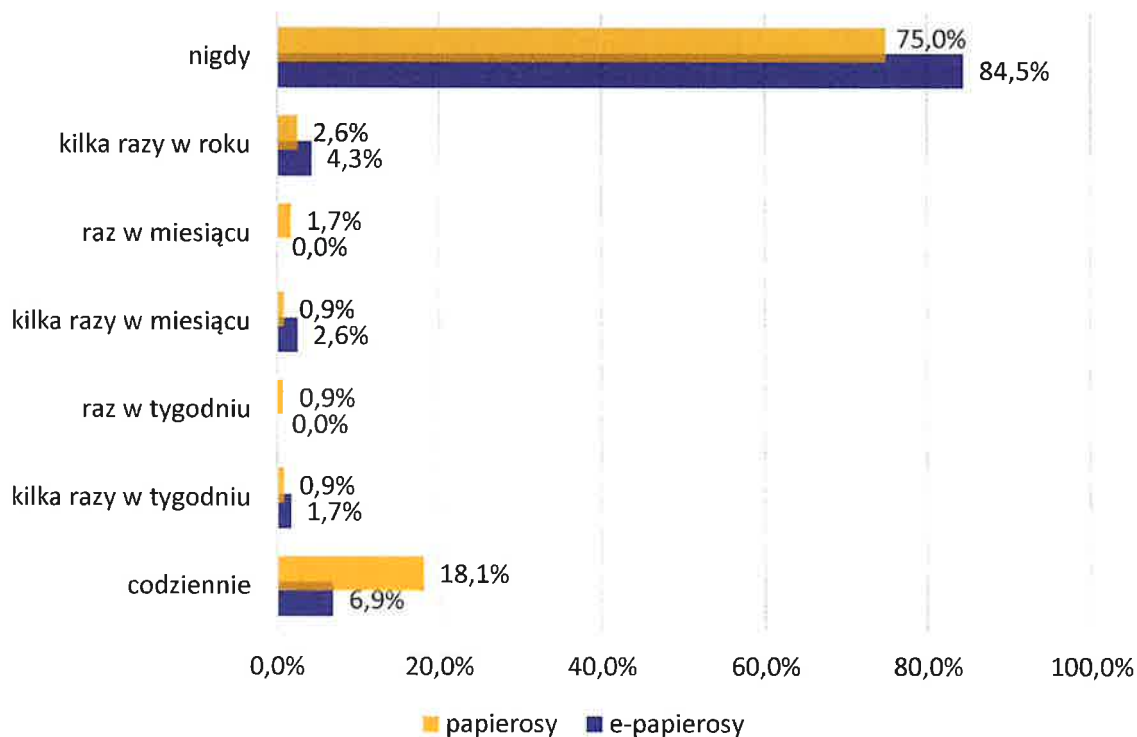

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców gminy Stryków. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 25,1% respondentów, spośród których 2,6% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, 1,7% robi to raz w miesiącu, a po 0,9% – kilka razy w miesiącu, raz w tygodniu oraz kilka razy w tygodniu. Na codzienne palenie wskazał odsetek 18,1% ankietowanych. Po elektroniczne papierosy sięga 15,5% respondentów,

przy czym 6,9% robi to codziennie, 1,7% – kilka razy w tygodniu, 2,6% – kilka razy w miesiącu, a 4,3% – kilka razy w roku.

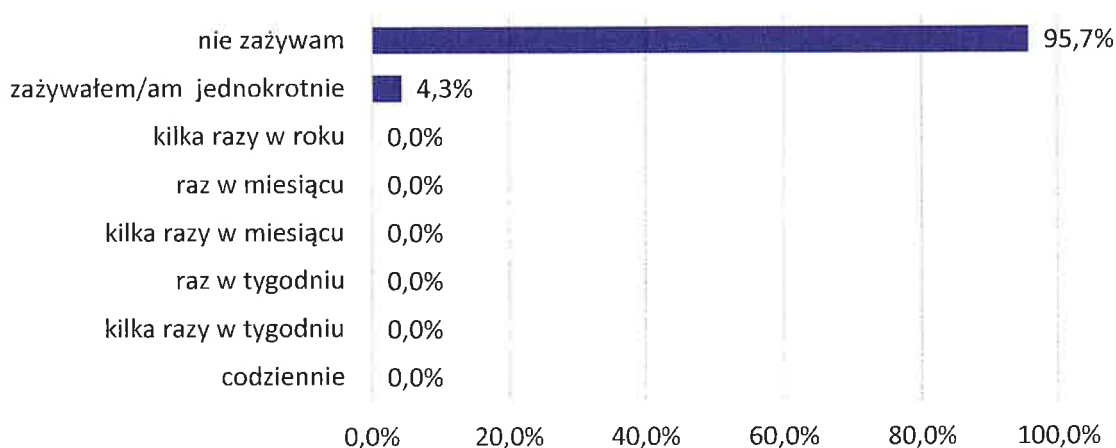
Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=116

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Stryków. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało 4,3% respondentów, wskazując na ich jednokrotne zażycie.

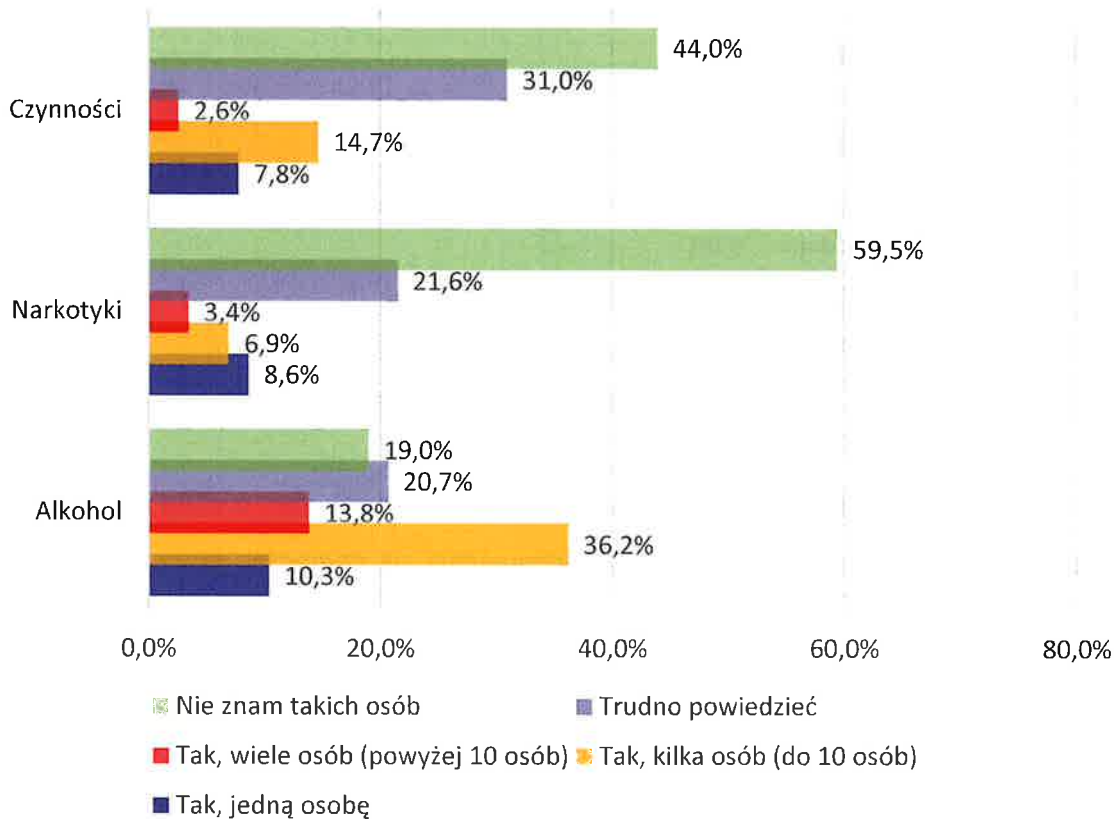
Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=116

Badani mieszkańcy Gminy zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- ▶ 25,1% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 7,8% – jedną taką osobę, 14,7% – kilka takich osób, a 2,6% – wiele takich osób,
- ▶ 18,9% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym 8,6% zna jedną taką osobę, 6,9% – kilka osób, a 3,4% – wiele takich osób,
- ▶ 60,3% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 10,3% – jedną osobę, 36,2% – kilka takich osób, a 13,8% – wiele takich osób.

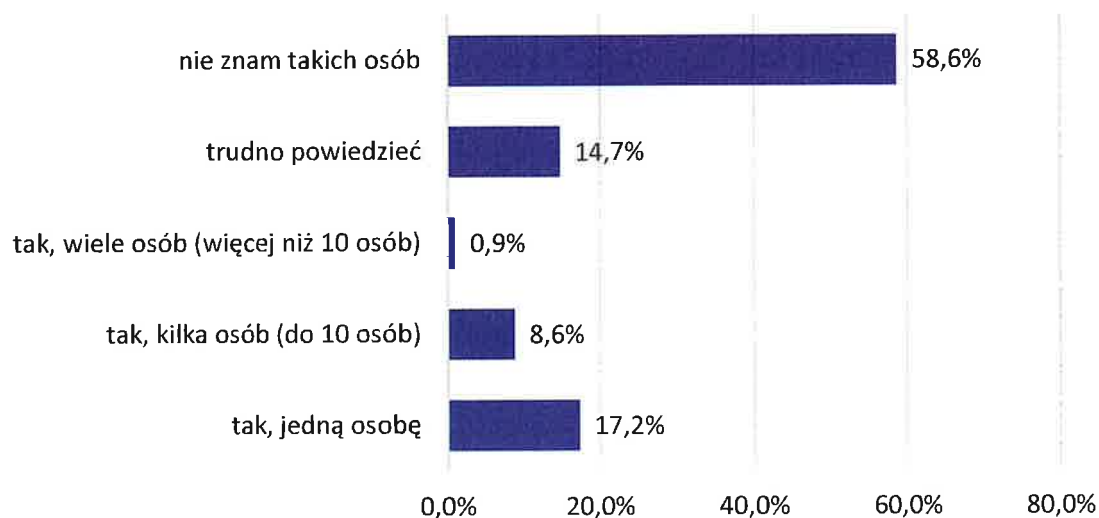
Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=116

Problem przemocy

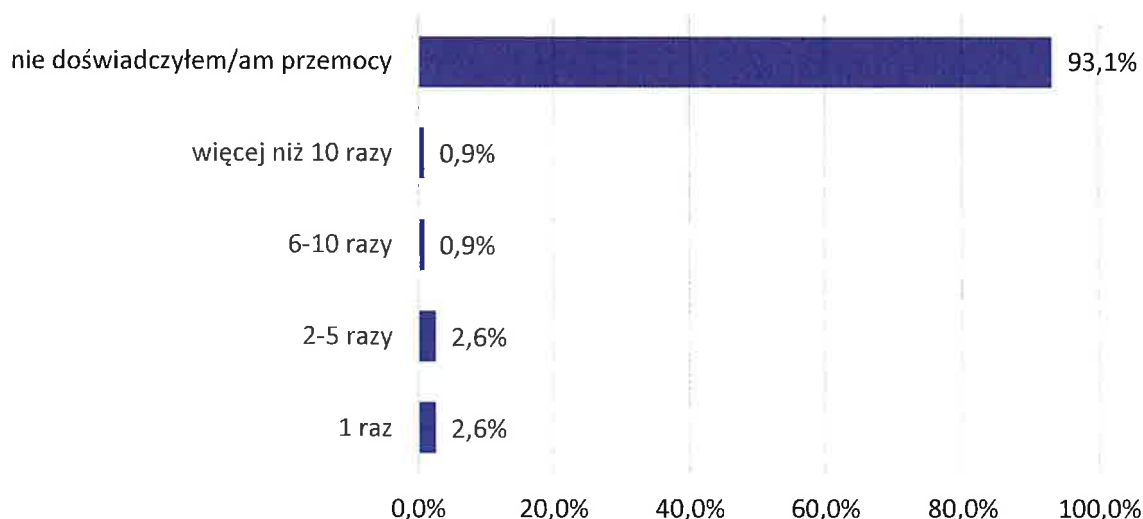
W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Stryków. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 26,7% badanych, spośród których 17,2% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 8,6% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), a 0,9% – wiele takich osób (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż 14,7% uczestników badania nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a jednoznacznie zaprzeczyło temu 58,6% badanych.

Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=116

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 7,0% dorosłych mieszkańców, spośród których po 2,6% doświadczyło jej 1 raz, lub 2-5 razy, z kolei po 0,9% respondentów zadeklarowało, że w ostatnich 12 miesiącach doznało przemocy 6-10 razy lub więcej niż 10 razy.

Wykres 22. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=116

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 7 badanych, tj. 87,5%. Przemocy ekonomicznej i fizycznej doznało po 3 ankietowanych (po 37,5%), z kolei na zaniedbanie wskazało po 2 ankietowanych (25,0%).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	87,5%	7
przemoc ekonomiczna	37,5%	3
przemoc fizyczna	37,5%	3
zaniedbanie	25,0%	2
przemoc seksualna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony męża/żony (5 osób, tj. 62,5%). Po 2 badanych wskazało na rodziców oraz innych członków rodziny (po 25,0%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na partnera/ partnerkę oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 12,5%).

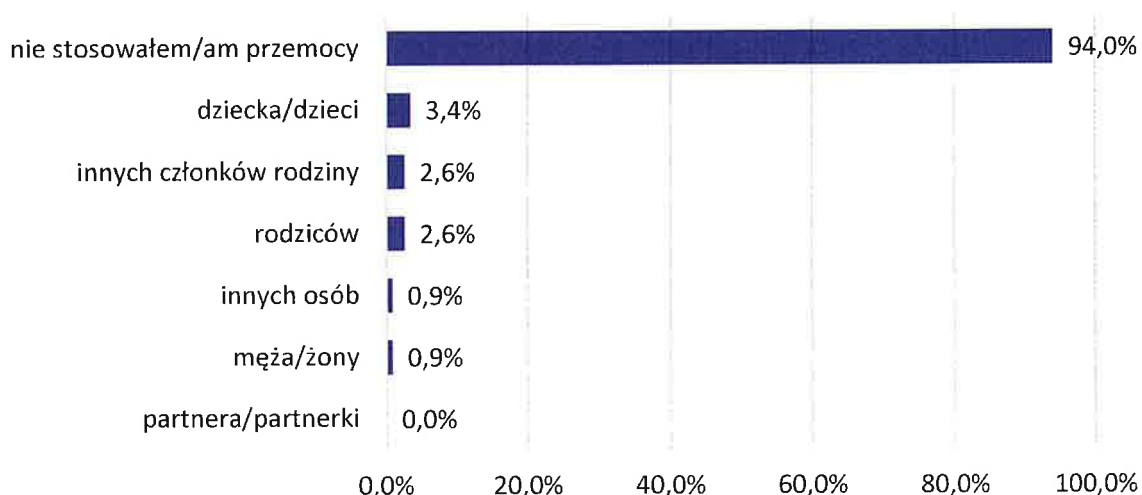
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	62,5%	5
rodzice	25,0%	2
inni członkowie rodziny	25,0%	2
partner/partnerka	12,5%	1
inne osoby	12,5%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 6,0% badanych mieszkańców Gminy, spośród których 3,4% stosowało ją wobec dziecka/dzieci, po 2,6% wskazało na innych członków rodziny oraz rodziców, a po 0,9% odpowiedzi padło na męża/żonę oraz inne, bliżej nieokreślone osoby.

Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=116

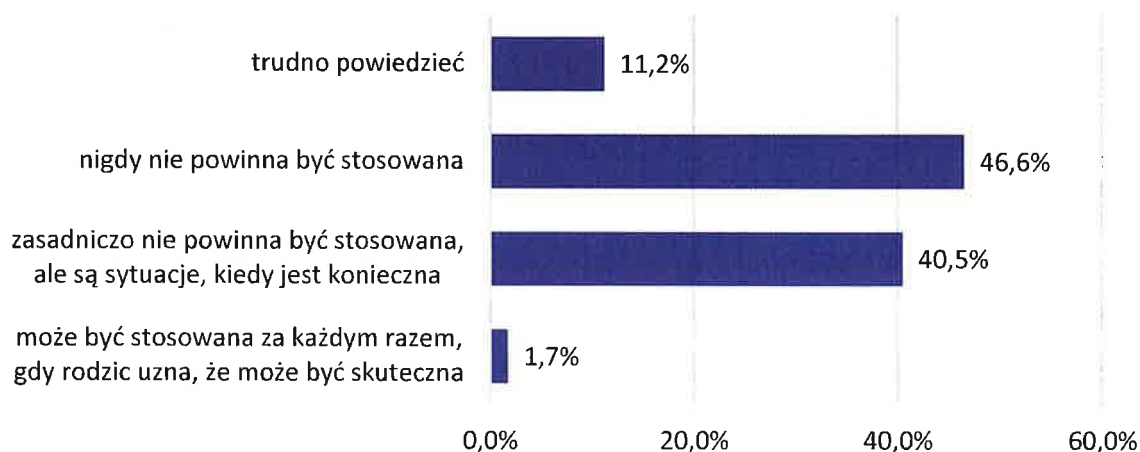

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Stryków była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż blisko połowa badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej (46,6%), a 40,5% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna. W opinii 1,7% respondentów kary fizyczne wobec dzieci mogą być stosowane, jeśli rodzic

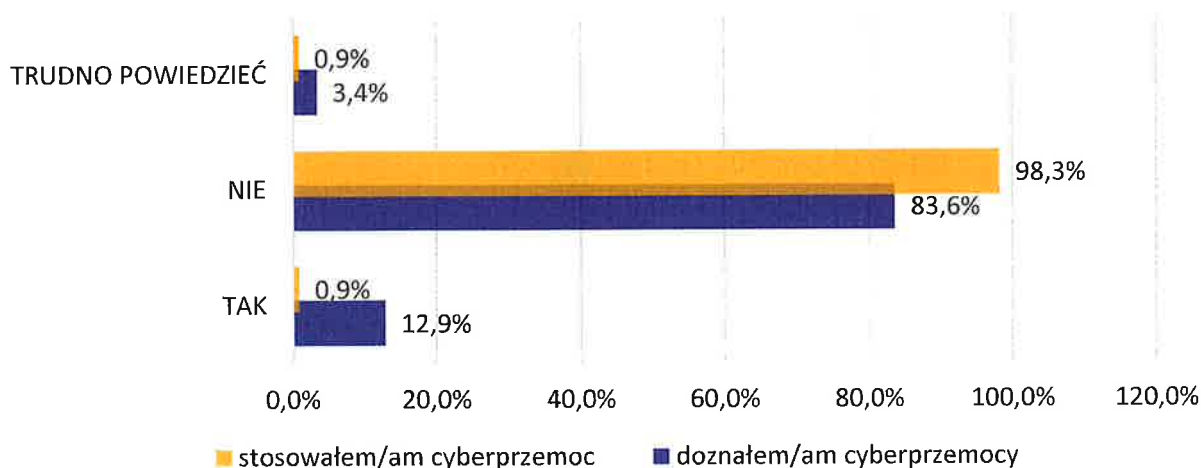
uzna, że są skuteczne, a 11,2% ankietowanych stwierdziło, że trudno jest im określić swoje stanowisko w tej sprawie.

Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=116

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 12,9% badanych, z kolei 3,4% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. 0,9% respondentów zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowało przemoc w Internecie, a kolejne 0,9% miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 25. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=116

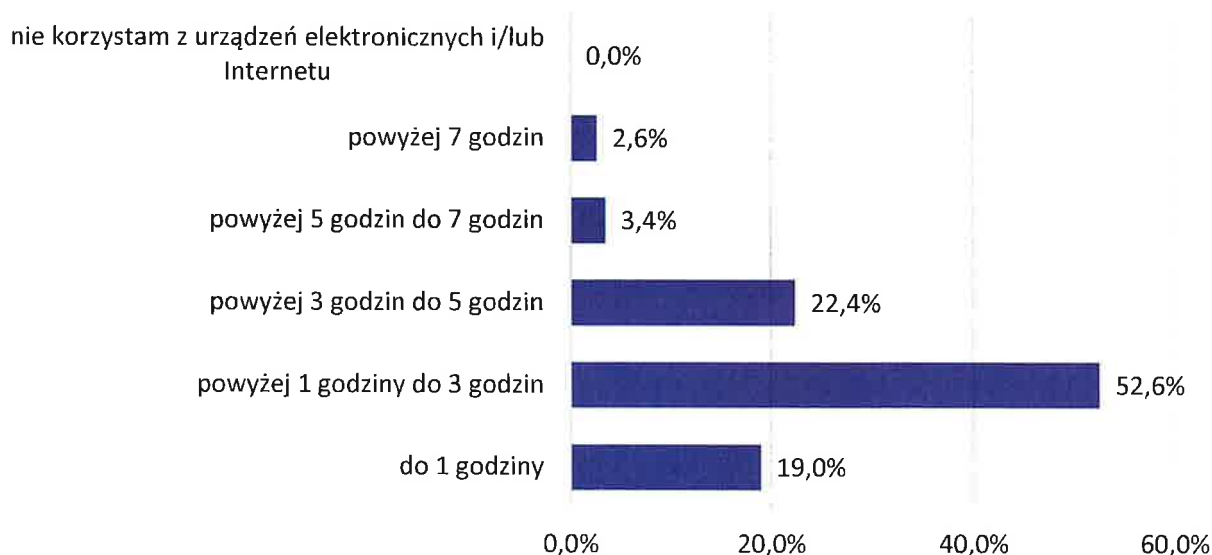

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, wszyscy ankietowani korzystają

z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym 19,0% respondentów robi to do 1 godziny dziennie, a 52,6% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin. Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 22,4% respondentów, 3,4% respondentów poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 5 godzin do 7 godzin, natomiast 2,6% – powyżej 7 godzin.

Wykres 26. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=116

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, połowa respondentów odpowiedziała twierdząco na to pytanie (59 osób, tj. 50,9%), natomiast 29 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (25,0%). Po 14 ankietowanych stwierdziło, że nie przewiduje określonego czasu lub miało trudność w określeniu takich sytuacji (po 12,1%).

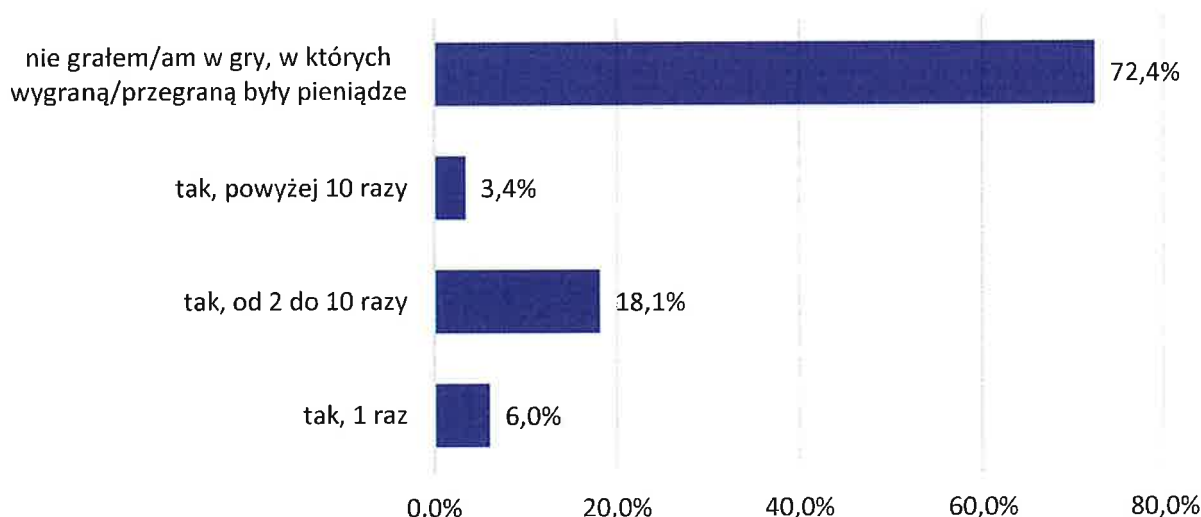
Tabela 15. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=116

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	50,9%	59
nie	25,0%	29
trudno powiedzieć	12,1%	14
nie przewiduję określonego czasu	12,1%	14

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał co czwarty dorosły respondent (27,5%), wśród których 6,0% grało w takie gry 1 raz, 18,1% – od 2 do 10 razy, z kolei 3,4% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=116

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 12 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (37,5%), 19 osób temu zaprzeczyło (59,4%), z kolei 1 badany miał trudność w odpowiedzi na to pytanie (3,1%).

Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną?
N=32

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	37,5%	12
nie	59,4%	19
trudno powiedzieć	3,1%	1

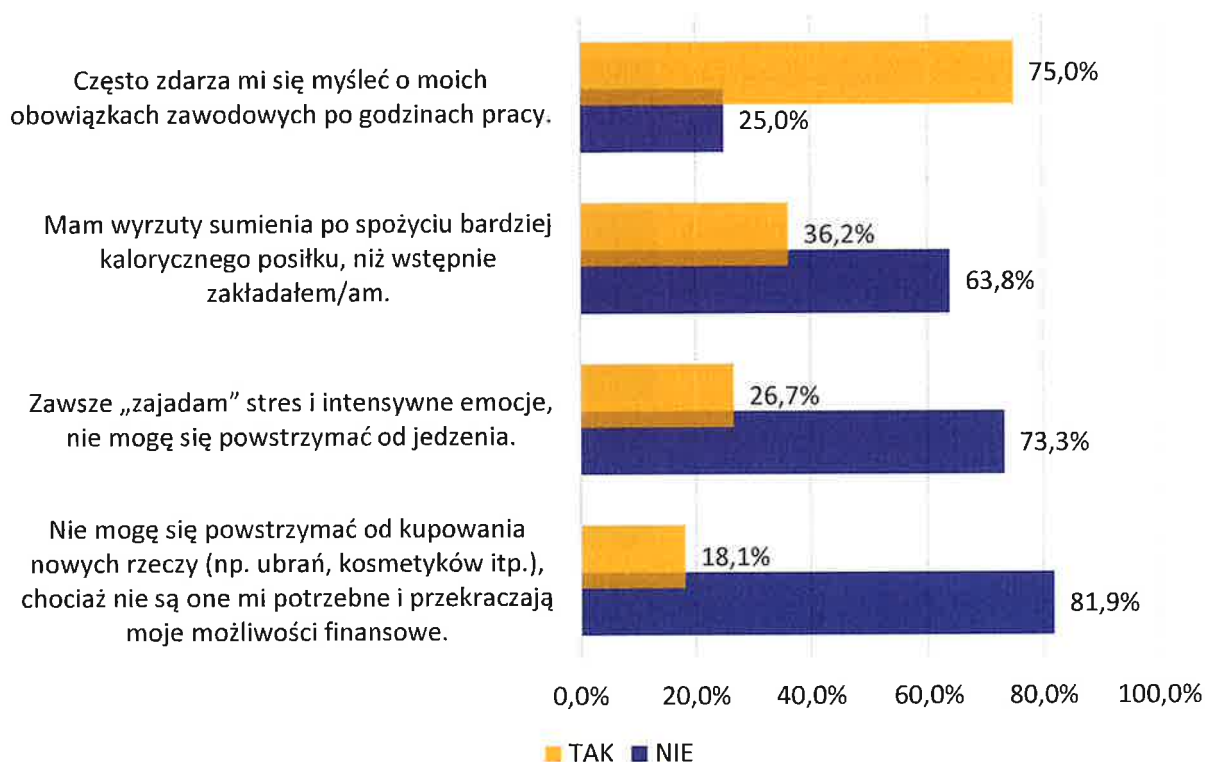
Inne uzależnienia behawioralne

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Stryków, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów oraz odżywiania. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- ▶ 75,0% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- ▶ 36,2% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- ▶ 26,7% osób biorących udział w badaniu zajada stres i intensywne emocje,
- ▶ 18,1% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

Wykres 28. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=116

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Stryków. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi nieadekwatne wynagrodzenie (37,9%) oraz brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (37,1%). Następnie ankietowani wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych (25,9%) oraz ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (22,4%). Ponadto część respondentów uważa, że takim problemem jest niewystarczająca liczba organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (19,8%) oraz niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (12,9%), a 6,9% respondentów wskazało na inne odpowiedzi, wśród których wymieniono m.in. *brak chęci do pracy*. 12,1% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 2,6% zaznaczyło odpowiedź „żadne z powyższych”.

Wykres 29. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=116

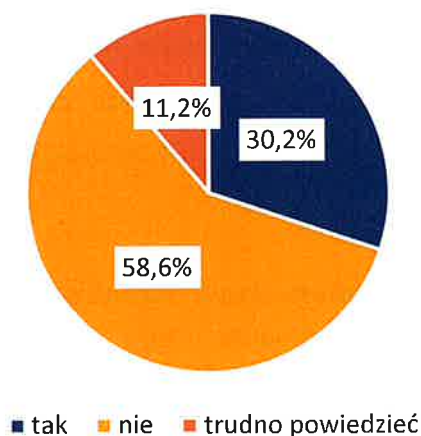

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

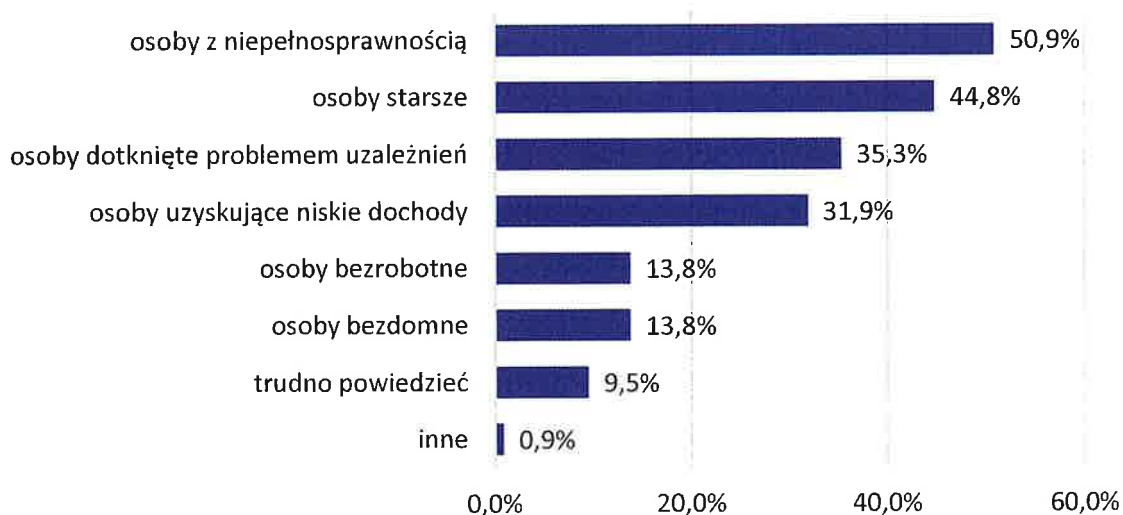
Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 58,6% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 30,2% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, z kolei 11,2% respondentów miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=116

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (50,9%). Następnie respondenci wskazywali osoby starsze (44,8%), osoby dotknięte problemem uzależnień (35,3%), osoby uzyskujące niskie dochody (31,9%), a najmniejsza część odpowiedzi padła na osoby bezrobotne i bezdomne (po 13,8%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 9,5% ankietowanych, a 0,9% ankietowanych wskazało na inne, bliżej nieokreślone grupy społeczne.

Wykres 31. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=116

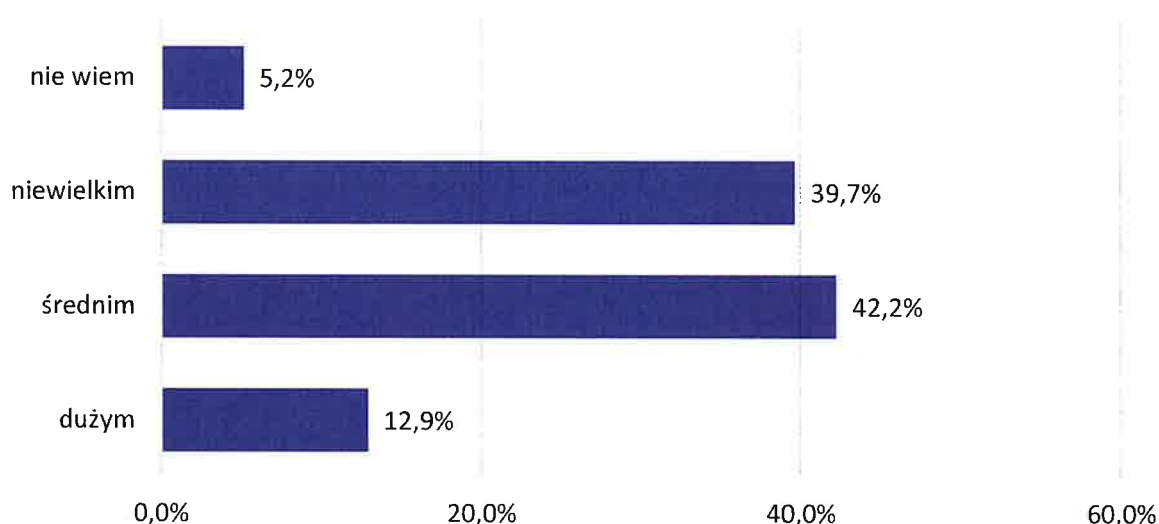

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób o ograniczonej mobilności. Największa część respondentów uważa, że jest ona dostosowana w stopniu średnim (42,2%), a 39,7% mieszkańców uważa, że w Gminie jest niewiele miejsc przystosowanych do osób z niepełnosprawnością. 12,9% twierdzi, że istnieje wiele takich miejsc, a 5,2% badanych nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

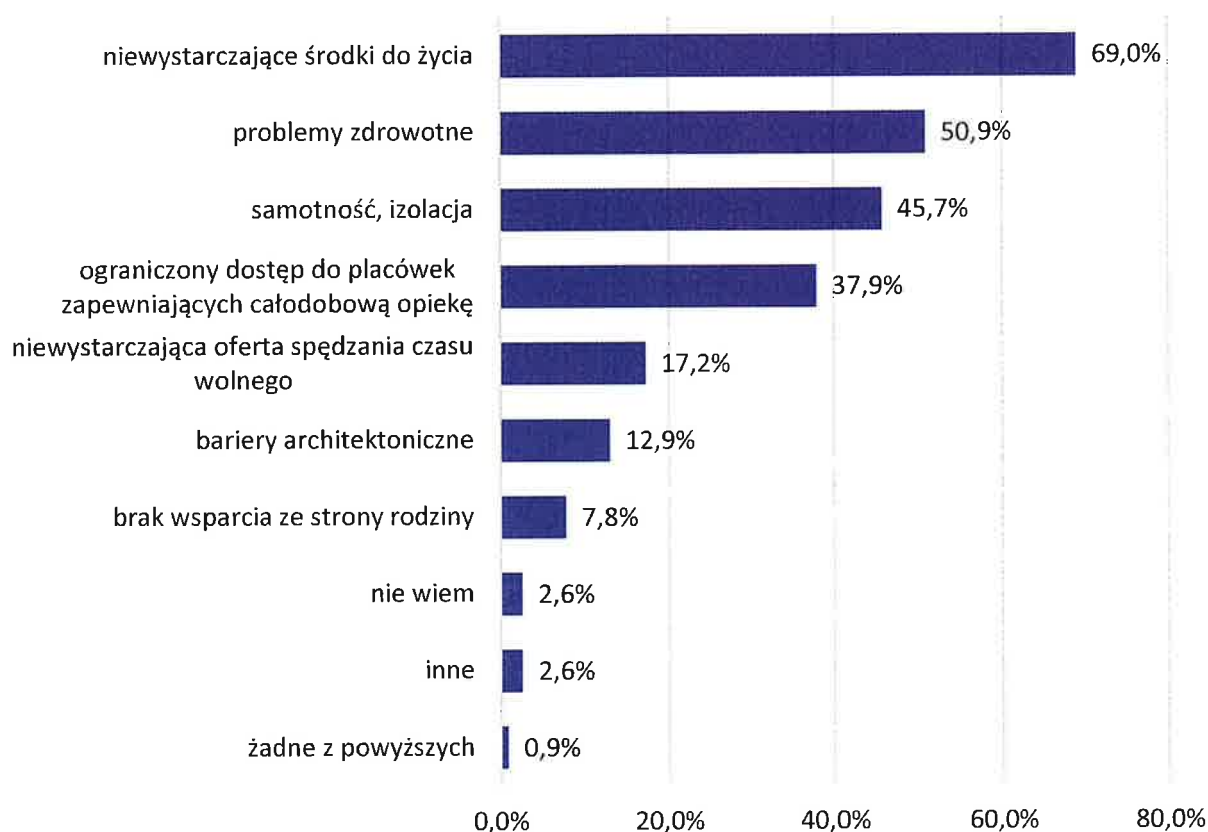
Wykres 32. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=116

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami osób starszych na terenie Gminy są niewystarczające środki do życia (69,0%) oraz problemy zdrowotne (50,9%). 45,7% wskazało na samotność, izolację, 37,9% – ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a 17,2% ankietowanych uważa, że takim problemem jest niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego. Najmniej odpowiedzi padło na bariery architektoniczne (12,9%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (7,8%). Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 2,6% respondentów, a kolejne 2,6% ankietowanych wskazało na inne odpowiedzi, wymieniając m.in. *transport* i *alkoholizm*. 0,9% ankietowanych uznało, że żadna odpowiedź wymieniona w kafeterii nie jest odpowiednia.

Wykres 33. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie?

N=116

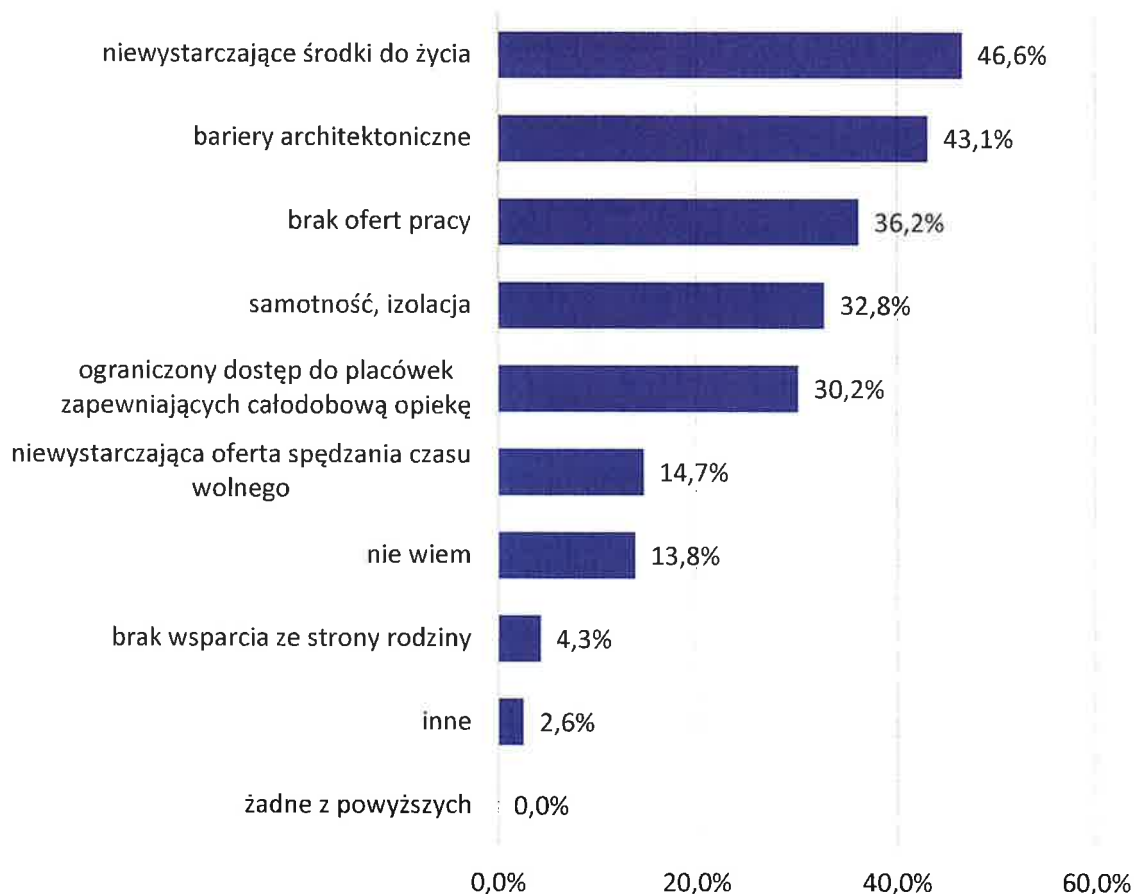

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W badaniu ankietowym poproszono również o wskazanie najistotniejszych problemów dotyczących osób z niepełnosprawnościami. Zdaniem największej części respondentów są to niewystarczające środki do życia (46,6%) oraz bariery architektoniczne (43,1%).

36,2% wskazało na brak ofert pracy, a 32,8% – samotność, izolacja. 30,2% mieszkańców uważa, że najważniejszym problemem osób z niepełnosprawnościami jest ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a najmniej odpowiedzi padło na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (14,7%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (4,5%). 13,8% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 2,6% respondentów wskazało na inne odpowiedzi, wśród których wymieniono m.in. *brak miejsc parkingowych, zwolnienia z opłat podatku od nieruchomości czy wywozu śmieci oraz problemy z dotarciem do miejsc użyteczności publicznej.*

Wykres 34. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=116

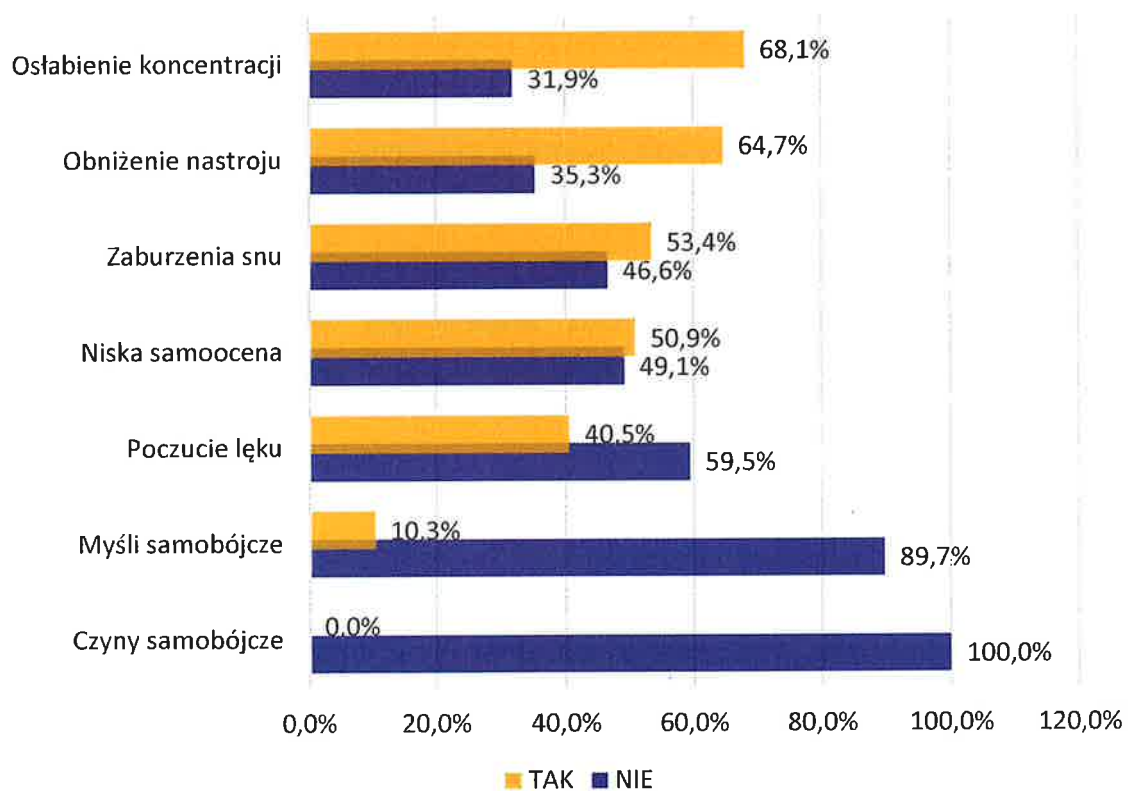
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Stryków mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- ▶ 68,1% osób doświadczyło osłabienia koncentracji;
- ▶ 64,7% ankietowanych miało obniżony nastrój;
- ▶ 53,4% doznało zaburzeń snu;
- ▶ 50,9% miało niską samoocenę;
- ▶ 40,5% respondentów odczuwało lęk;
- ▶ 10,3% miało myśli samobójcze.

Wykres 35. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=116

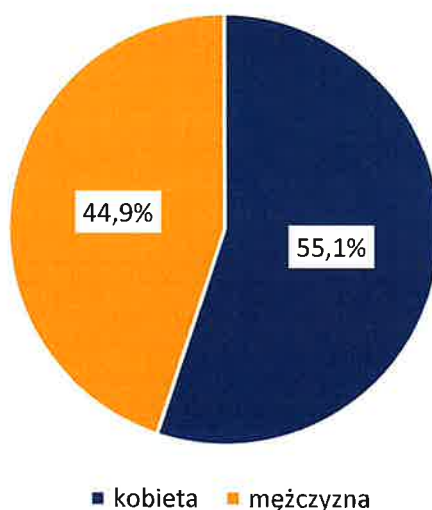
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

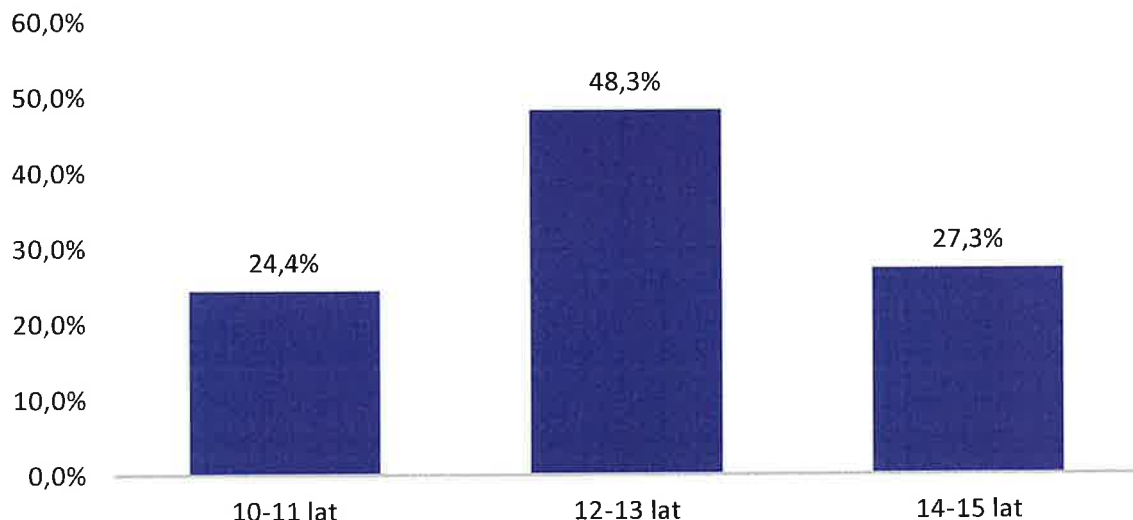
Uczniowie z gminy Stryków wypełnili 176 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne niewielką przewagę liczebną miały dziewczynki – stanowiły one 55,1% ogółu, zaś chłopcy wypełnili 44,9% kwestionariuszy.

Wykres 36. Płeć: N=176

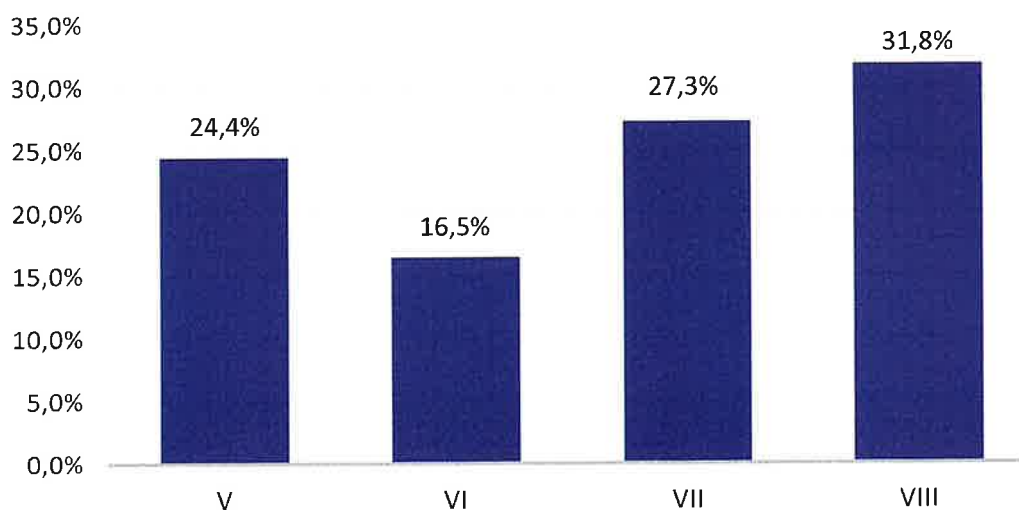
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, blisko połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12–13 lat (48,3%), natomiast 27,3% stanowili uczniowie w wieku 14-15 lat. Pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 10-11 lat (24,4%).

Wykres 37. Wiek: N=176

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. 31,8% uczniów biorących udział w badaniu uczęszcza do VIII klasy, a 27,3% stanowili uczniowie klas VII. Średnio co czwarty uczestnik badania to uczeń klasy V (24,4%), natomiast 16,5% ankiet wypełnili uczniowie z klasy VI.

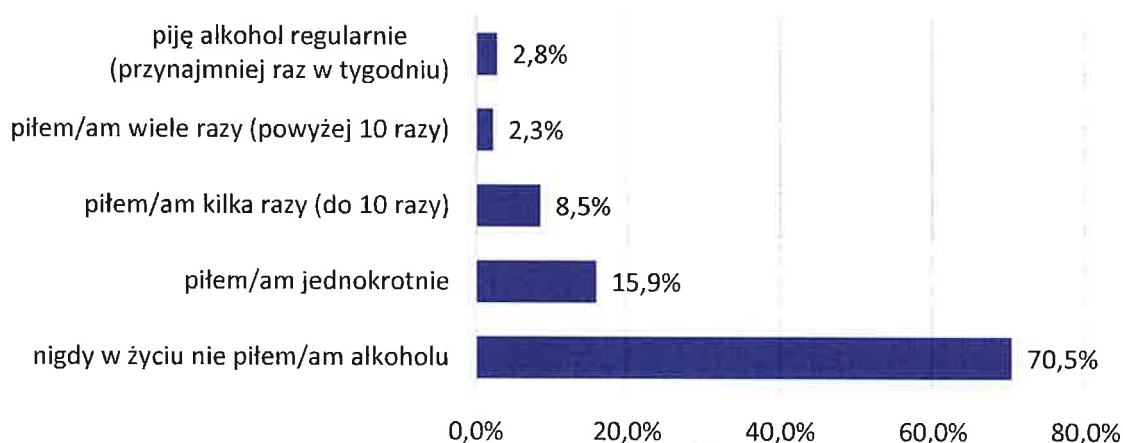
Wykres 38. Klasa: N=176

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Stryków. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 29,5% respondentów, wśród których 15,9% spożyło go jednokrotnie, 8,5% miało z nim styczność kilka razy (do 10 razy), 2,3% – wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 2,8% respondentów zadeklarowało, iż pije alkohol regularnie (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=176

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe.

Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem w podanym okresie miało 15 uczniów będących po inicjacji alkoholowej (29,4%), spośród których 8 spożyło go 1-2 razy (15,7%), 2 uczniów – 3-4 razy (3,9%), natomiast 5 osób – więcej niż 7 razy (9,8%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

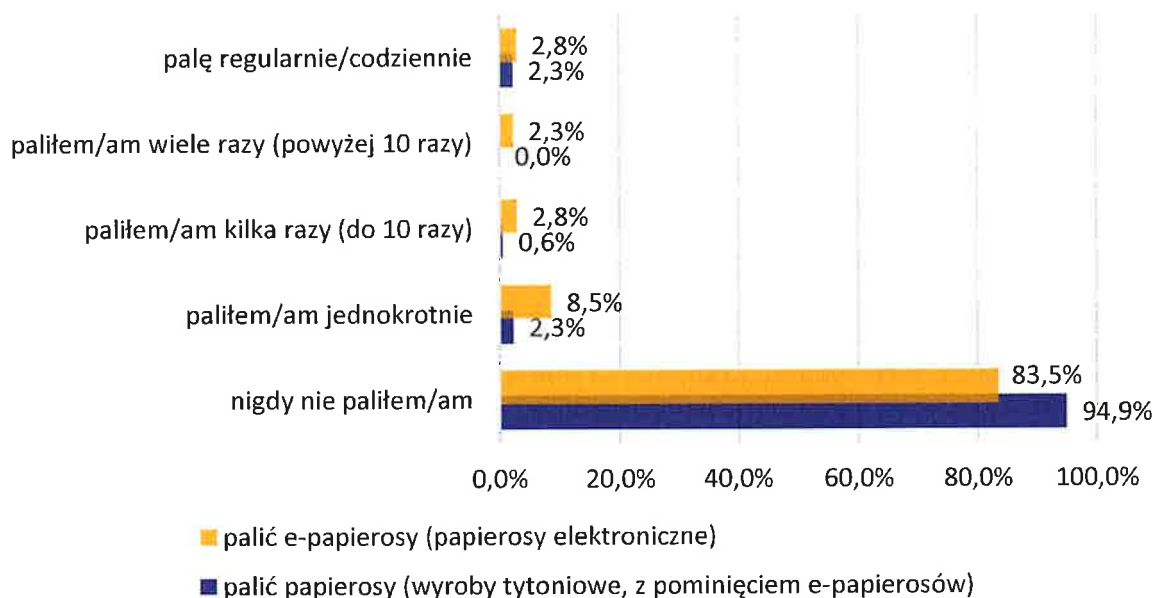
Tabela 17. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=51

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	70,6%	36
1 – 2 razy	15,7%	8
3 – 4 razy	3,9%	2
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	9,8%	5

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Stryków podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 5,2% ankieterowanych, wśród których 2,3% sięgnęło po nie jednokrotnie, kolejne 2,3% przyznało, że pali je regularnie/codziennie, natomiast 0,6% zrobiło to kilka razy (do 10 razy). W przypadku papierosów elektronicznych, kontakt z nimi miało 16,4% respondentów, z czego 8,5% paliło je jednokrotnie, po 2,8% – kilka razy (do 10 razy) lub robi to regularnie/codziennie, natomiast 2,3% uczniów sięgnęło po nie wiele razy (powyżej 10 razy).

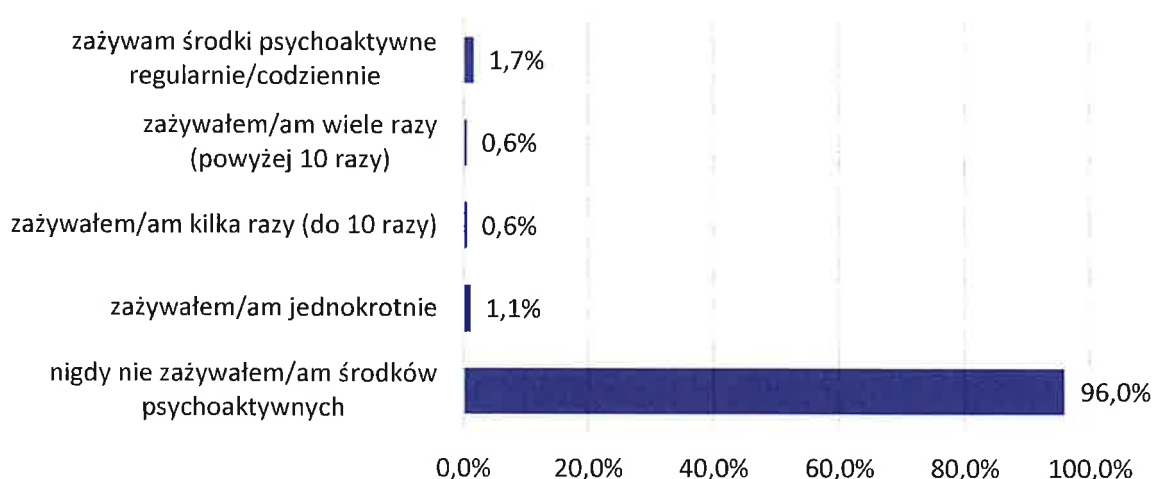
Wykres 40. Ile razy zdarzyło Ci się: N=176

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, styczność ze środkami psychoaktywnymi miało 4,0% ankietowanych, z czego 1,1% uczniów zażyło je jednokrotnie, po 0,6% badanych wskazało, iż zrobiło to kilka razy (do 10 razy) oraz wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 1,7% sięga po nie regularnie/codziennie.

Wykres 41. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=176

Badanych, którzy sięgnęli kiedykolwiek wcześniej po substancje psychoaktywne zapytano o to, jak często zażywali narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni. Spośród uczniów, którzy przyznali, że mieli kiedykolwiek styczność z substancjami psychoaktywnymi 3 osoby zaprzeczyły, jakoby w ciągu ostatniego miesiąca miała styczność z tego typu substancjami, z kolei 4 badanych zadeklarowało, że sięgnęło po nie więcej niż 7 razy (57,1%).

Tabela 18. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/ dopalaczy/ leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	42,9%	3
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	57,1%	4

Zapytano także o to, po jakie konkretnie substancje sięgali badani. Wszyscy uczniowie, którzy zadeklarowali zażywanie narkotyków, wskazało na marihuanę (100,0%), po 4 badanych – dopalacze, amfetaminę oraz mefedron (po 80,0%), a 2 respondentów przyznało się do zażywania leków w celu odurzenia oraz innych, bliżej nieokreślonych substancji (po 40,0%).

Tabela 19. Jakie były to substancje? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	100,0%	5
dopalacze	80,0%	4
amfetamina	80,0%	4
mefedron	80,0%	4
leki w celu odurzenia	40,0%	2
inne	40,0%	2

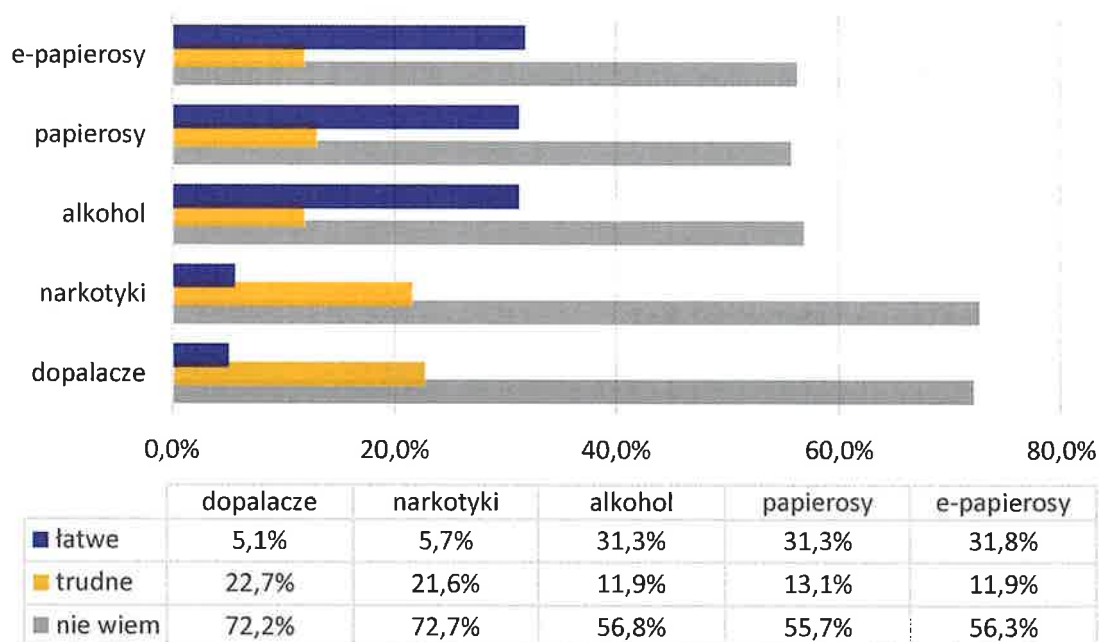
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość uczniów nie posiada wiedzy na temat dostępności szkodliwych i nielegalnych substancji na terenie Gminy.

Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ▶ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 31,8% młodych mieszkańców, a trudne dla 11,9%,
- ▶ papierosy są łatwe do zdobycia dla 31,3% respondentów, trudne dla 13,1%,
- ▶ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 31,3% badanych, a trudny dla 11,9%,
- ▶ narkotyki są łatwe do zdobycia dla 5,7% ankietowanych, a trudne dla 21,6%,
- ▶ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 5,1% uczniów, a trudne dla 22,7%.

Wykres 42. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=176

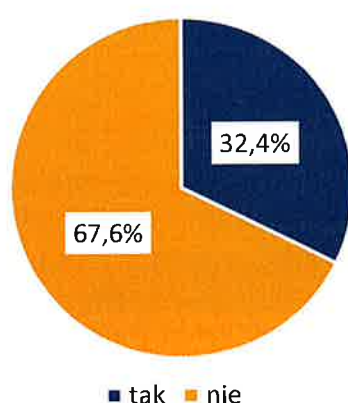

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Stryków. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 32,4% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

N=176

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (24 osoby, tj. 45,3%), kolegów/koleżanek spoza szkoły oraz rodzeństwa (po 15 osób, tj. po 28,3%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowali rodzice oraz inne osoby, wśród których wymieniono m.in. *kolegów z wakacji* oraz *nieznajomych* (po 9 osób, tj. po 17,0%). 4 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 20. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=53

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	45,3%	24
koledzy/koleżanki spoza szkoły	28,3%	15
rodzeństwo	28,3%	15
rodzice	17,0%	9
inne osoby	17,0%	9

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych jakich doświadczyli. Najpowszechniejsza w Gminie jest przemoc psychiczna, na którą wskazały 24 osoby (53,3%) oraz fizyczna (20 osób, tj. 44,4%). Niemniej 7 uczniów przyznało się do doświadczenia przemocy seksualnej (15,6%), a 3 osoby wskazało na zaniedbanie (6,7%). 12 badanych nie odpowiedziało na to pytanie.

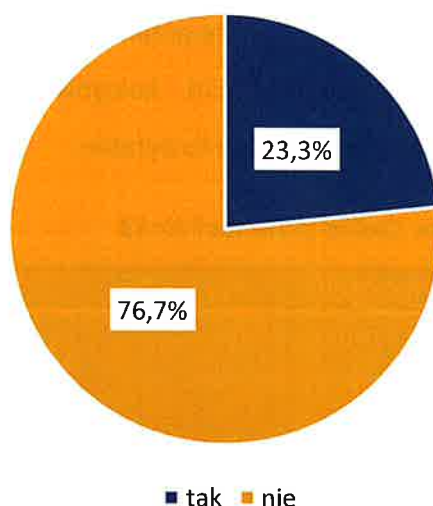
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=45

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	53,3%	24
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	44,4%	20
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	15,6%	7
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	6,7%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 23,3% uczniów.

Wykres 44. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=176

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc psychiczną zastosowało 19 uczniów (52,8%), do stosowania przemocy fizycznej przyznało się 18 badanych (50,0%), natomiast przemocy seksualnej dopuściło się 3 respondentów (8,3%). 5 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

Tabela 22. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=36

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	52,8%	19
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	50,0%	18
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	8,3%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Większość ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rodzeństwa – wskazało na to 18 osób, tj. 47,4%. Odpowiedzi 13 respondentów padły na kolegów/koleżanki spoza szkoły (34,2%), 11 uczniów wskazało na uczniów ze swojej szkoły (28,9%), a 9 ankietowanych na inne osoby, wśród których wymieniono m.in. *kolegów z wakacji* oraz *nieznajomych* (23,7%). 3 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 23. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	47,4%	18
kolegów/koleżanek spoza szkoły	34,2%	13
uczniów z mojej szkoły	28,9%	11
innych osób	23,7%	9

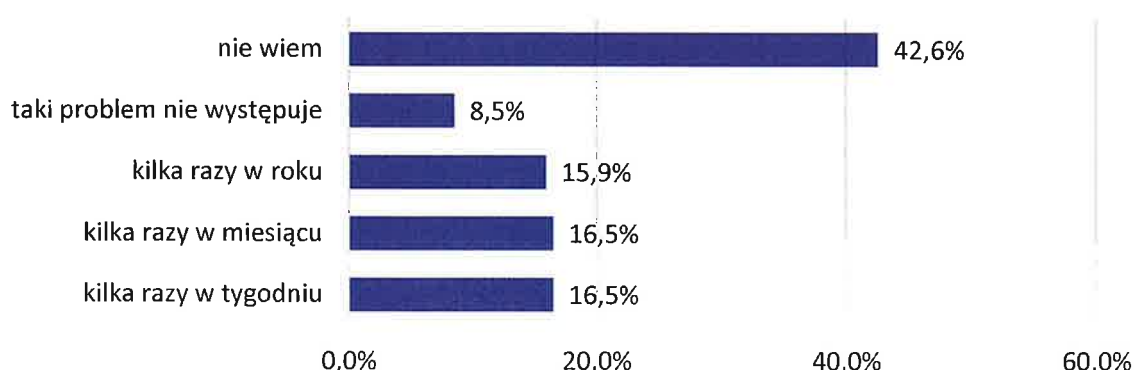
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania

tego problemu. Blisko połowa respondentów nie potrafiła jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (42,6%), a zdaniem 8,5% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 48,9% respondentów, w tym po 16,5% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu, a a zdaniem 15,9% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w roku.

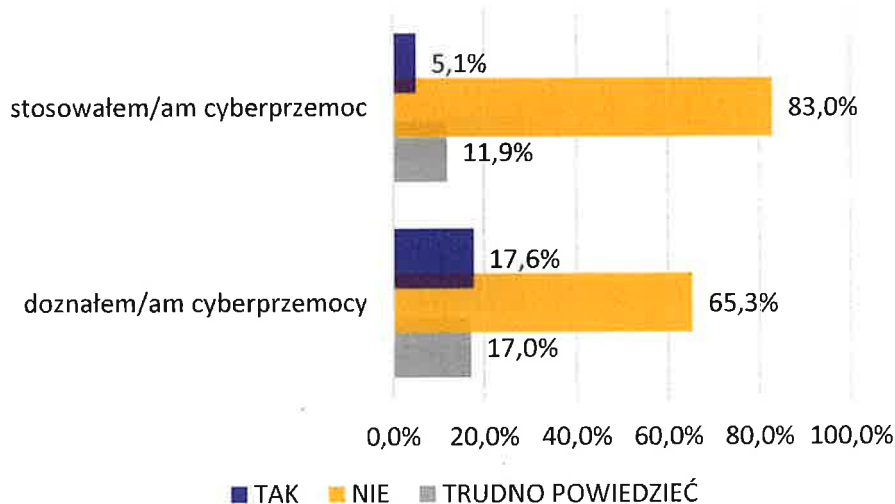
Wykres 45. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?

N=176

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 17,6% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosował odsetek 5,1% ankietowanych. Znaczna część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 11,9% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy i 17,0% w zakresie doświadczenia jej.

Wykres 46. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=176

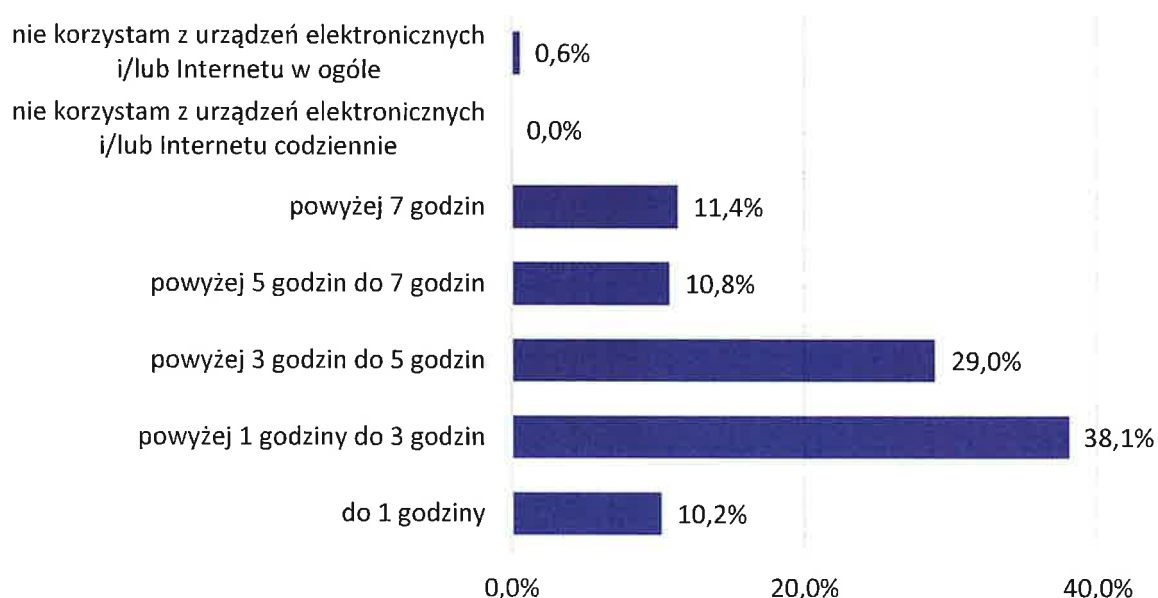
Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z gminy Stryków korzystają z urządzeń elektronicznych. Pierwsze pytanie odnosiło się do tego, czy młodzi mieszkańcy korzystają z tego typu urządzeń oraz Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że korzysta z nich zdecydowana większość respondentów, tj. 99,5%.

Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, znaczna część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 10,8% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, a 11,4% na powyżej 7 godzin. Dodatkowo, 29,0% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich pomiędzy 3 a 5 godzinami

w ciągu dnia. Powyżej 1 do 3 godzin dziennie z urządzeń korzysta 38,1%, a 10,2% ankietowanych poświęca na korzystanie z urządzeń do 1 godziny dziennie. Ponadto, 0,6% uczniów nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu w ogóle.

Wykres 47. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=176

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu, np. przed rodzicami. Takie zachowanie potwierdziło 84 badanych (48,0%), w tym 10 uczniów stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (5,7%), 4 ankietowanym – często (2,3%), 50 osobom – czasami (28,6%), natomiast 20 respondentów skłamało w tej sprawie jeden raz (11,4%).

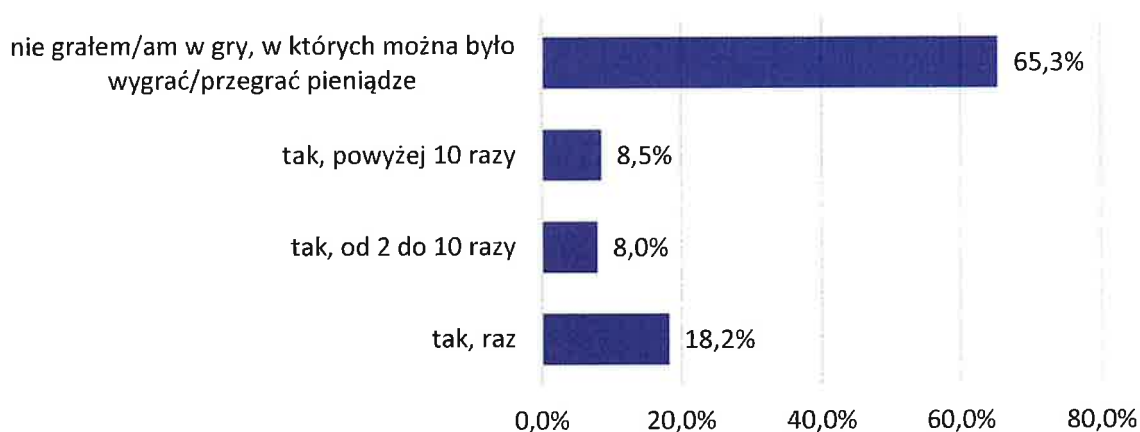
Tabela 24. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=175

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	5,7%	10
tak, często	2,3%	4
tak, czasami	28,6%	50
tak, jednokrotnie	11,4%	20
nie	52,0%	91

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 34,7% badanych. Wśród tych osób 18,2% grało w nie 1 raz, 8,0% respondentów robiło to 2-10 razy, a 8,5% wskazało na więcej niż 10 razy.

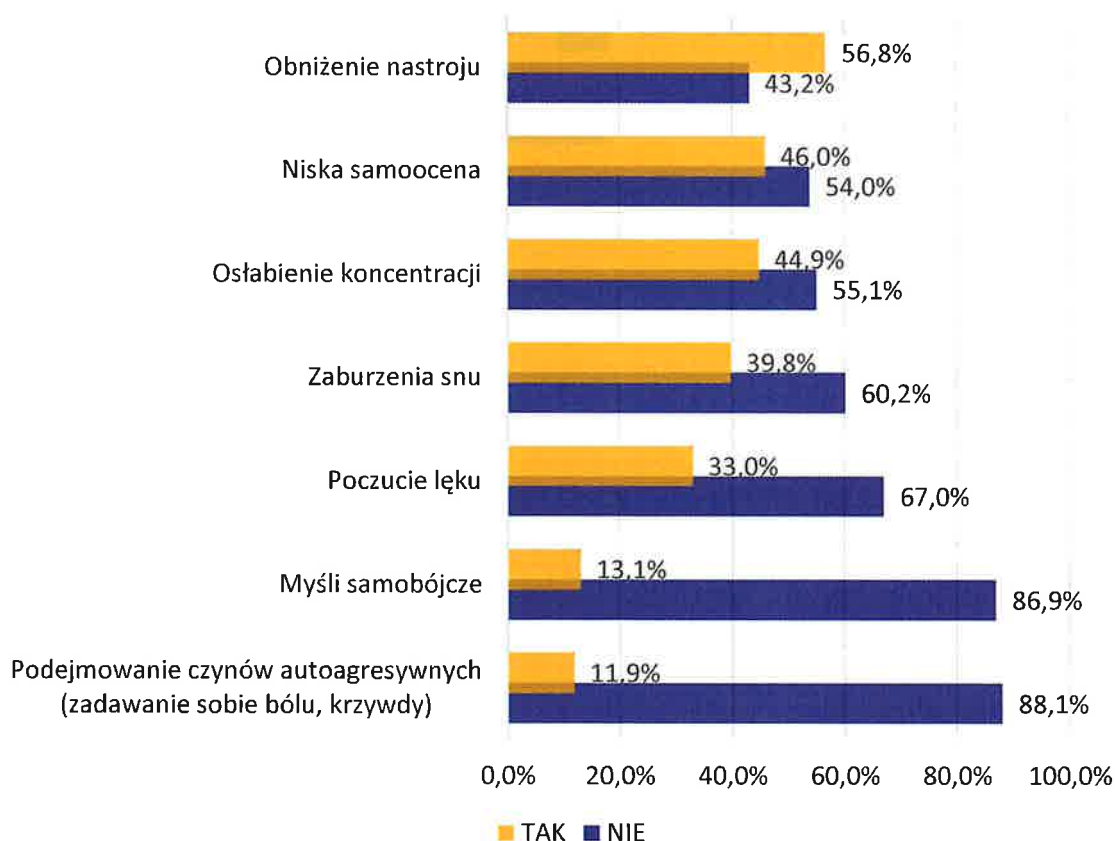
Wykres 48. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=176

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Stryków, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 56,8% respondentów w tym okresie doznało obniżonego nastroju, 46,0% odczuwało niską samoocenę, 44,9% miało osłabioną koncentrację, a 39,8% – zaburzenia snu. Ponadto 33,0% uczniów przyznało, iż w tym czasie odczuwało lęk. Niepokojący jest fakt, że wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy występują również myśli samobójcze (13,1%) oraz czyny autoagresywne (11,9%).

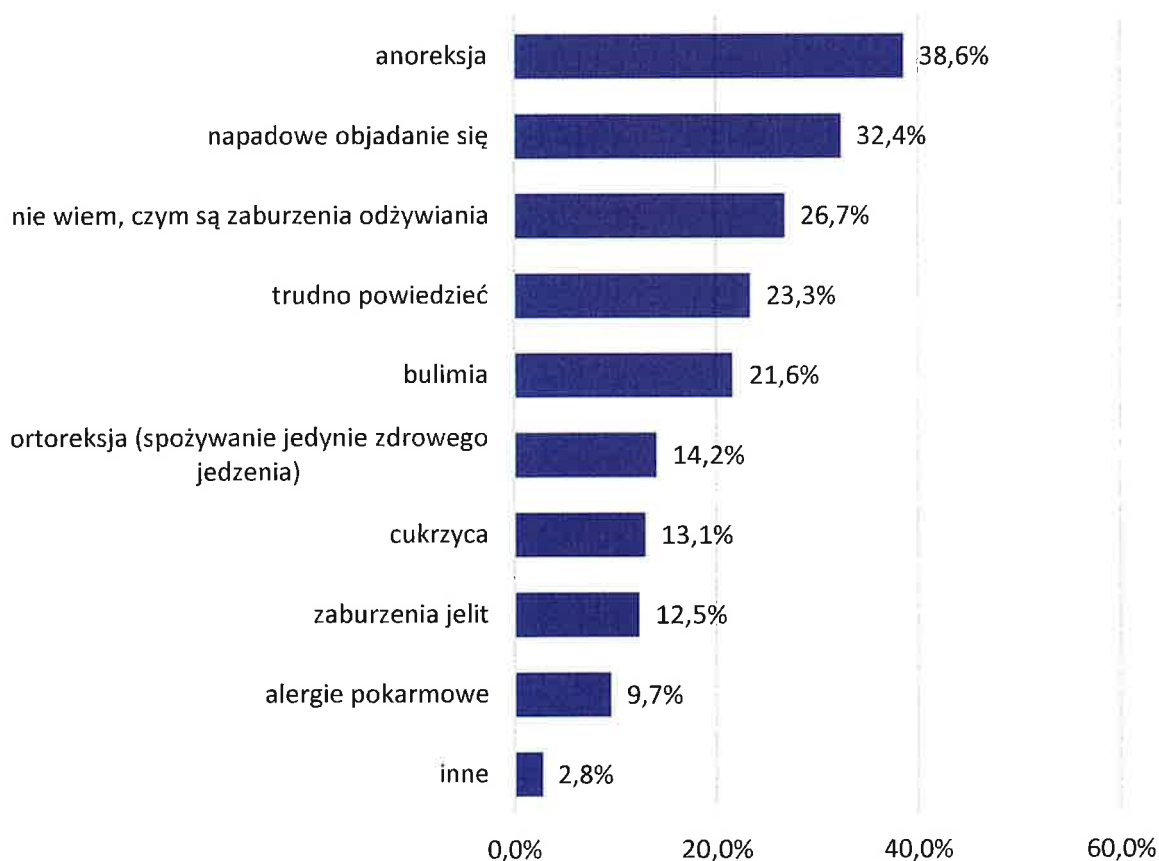
Wykres 49. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=176

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Stryków dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. W pytaniu uczniowie mieli wskazać, które spośród wskazanych w kafeterii odpowiedzi ich zdaniem są zaburzeniami odżywiania. Największa część ankietowanych wskazała na anoreksję (38,6%) oraz napadowe objadanie się (32,4%). Ponadto w opinii 21,6% respondentów można do nich zaliczyć bulimię, a zdaniem 14,2% – ortoreksję. 26,7% uczestników badania nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a 23,3% miało trudności w odpowiedzi na zadane pytanie. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie wskazała na cukrzycę (31,1%), zaburzenia jelit (12,5%) oraz alergie pokarmowe (9,7%), a 2,8% wskazało na odpowiedź „inne”, wymieniając przy tym m.in. *głodówkę* oraz *fast-food*.

Wykres 50. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=176

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja społeczna gminy Stryków

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

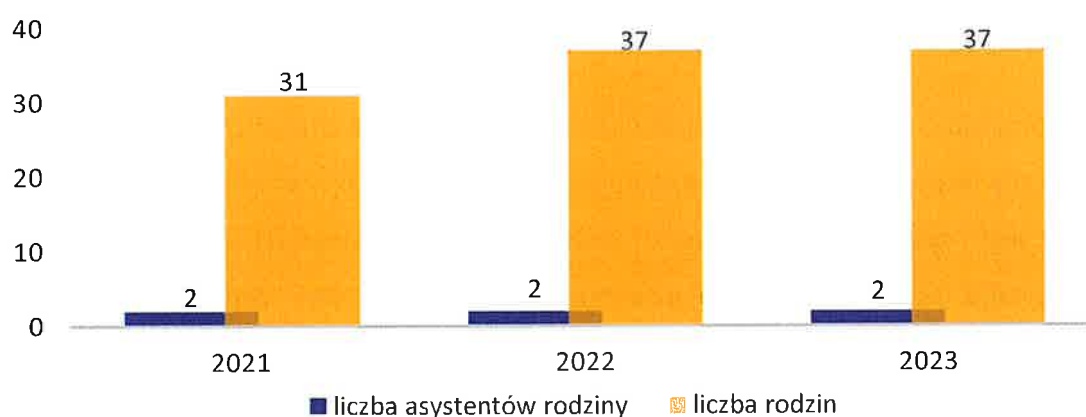
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W latach 2021-2023 MGOPS w Strykowie zatrudniał 2 asystentów rodziny. W roku bazowym tego typu wsparciem objęto 31 rodzin z terenu Gminy, natomiast zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku było to po 37 rodzin.

Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023

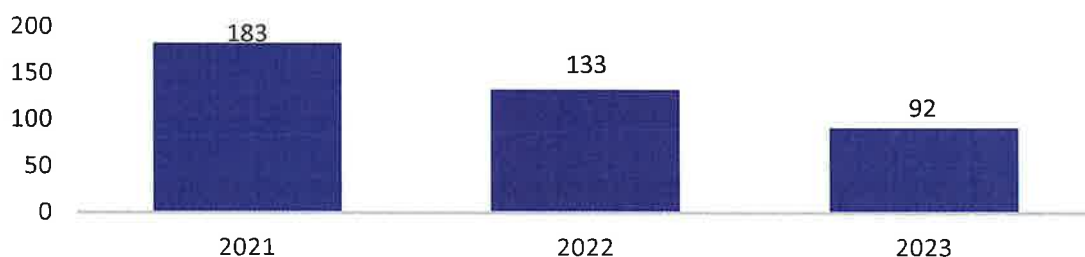
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W roku 2023, jak i w dwóch latach poprzednich w gminie Stryków **nie było rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących

sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

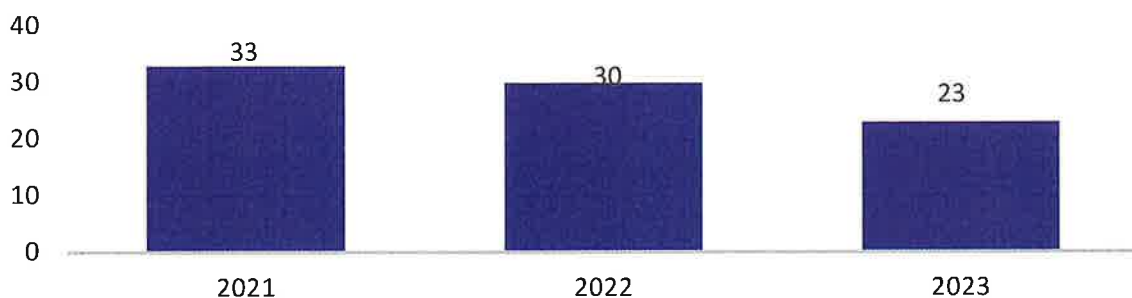
Na kolejnym wykresie zaprezentowana została liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2023 roku korzystały 92 rodziny, czyli o 49,7% mniej niż w roku 2021. W latach 2021-2023 dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 52. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

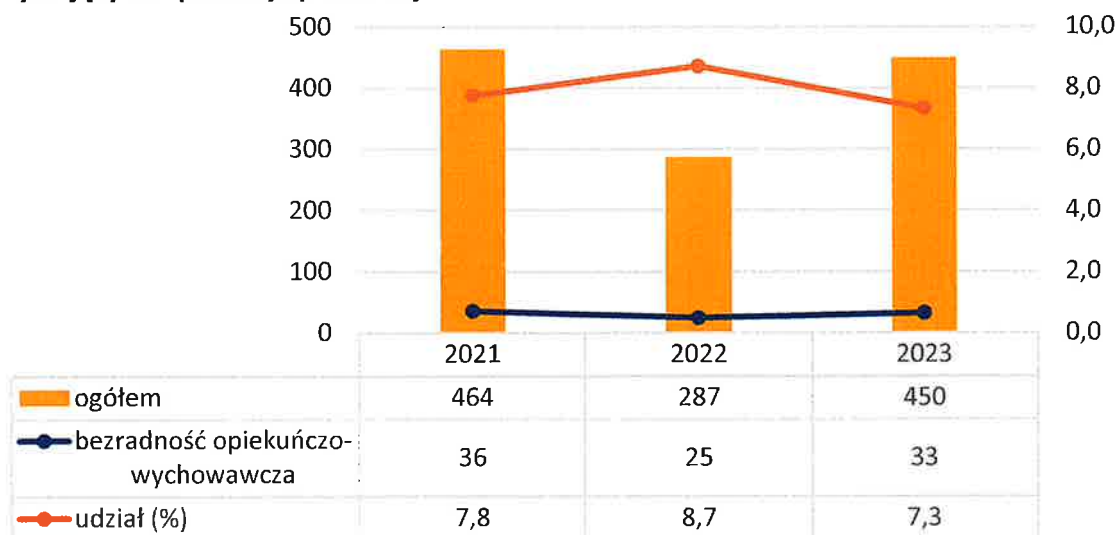
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest systematyczny spadek liczby osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego, kształtujący się na poziomie 30,3%. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała wahaniom, a w 2023 roku osiągnęła wartość 33. Analogiczna sytuacja widoczna jest w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MGOPS – najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku (8,7%), natomiast najniższą w ostatnim roku poddanym analizie (7,3%). Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 54. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 20 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 269 119,83 zł, natomiast zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku było to po 19 dzieci. Biorąc pod uwagę kwotę odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej, widoczny jest systematyczny wzrost wartości, kształtujący się na poziomie 37,9% względem roku bazowego. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Stryków w pieczy zastępczej w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba dzieci w pieczy zastępczej	20	19	19
kwota odpłatności (w złotych)	269 119,83	307 359,77	371 041,25

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przemocy Domowej w gminie Stryków za lata 2021-2023

Na terenie Gminy funkcjonuje Świetlica Środowiskowa w Strykowie, której podstawowym zadaniem jest zapewnienie dzieciom z rodzin z problemami wychowawczymi odpowiedniej opieki, wsparcia edukacyjnego i emocjonalnego, a także stworzenie możliwości do rozwijania zainteresowań oraz kompetencji społecznych.

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2023 roku ze wsparcia MGOPS w Strykowie z powodu niepełnosprawności skorzystało 85 rodzin, co stanowi 18,9% wszystkich rodzin objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności wykazywała tendencje spadkowe, natomiast ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MGOPS ulegał niewielkim wahaniom. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 55. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń oraz przeznaczana na nie kwota ulegała systematycznemu wzrostowi. W 2021 roku przyznano 678 świadczeń na łączną kwotę 146 340,00 zł, w 2022 roku liczba świadczeń wyniosła 749 na kwotę 161 664,00 zł, z kolei w 2023 roku kształtowała się na poziomie 811 świadczeń na kwotę 175 046,00 zł.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	678	749	811
kwota świadczeń (zł)	146 340,00	161 664,00	175 046,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W latach 2021-2023 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota ulegały spadkowi. W 2021 roku przyznano 910 świadczeń na kwotę 196 414,00 zł, w 2022 roku – 870 na kwotę 187 781,00 zł, natomiast w 2023 roku – 854 na kwotę 184 327,00 zł.

Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	910	870	854
kwota świadczeń (zł)	196 414,00	187 781,00	184 327,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

W 2023 roku przyznano 631 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 136 195,00 zł. Na przestrzeni lat widoczna jest tendencja spadkowa w ramach analizowanych uwarunkowań, a szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 28. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	643	636	631
kwota świadczeń (zł)	138 785,00	137 274,00	136 195,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W latach 2021-2023 zaobserwować można spadek zarówno liczby wypłaconych świadczeń z powyższego tytułu (ze 100 do 1), jak i kwoty na nie przeznaczonej – szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 29. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	100	28	1
kwota świadczeń (zł)	62 000,00	17 040,00	620,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2023 roku realizowano usługi opiekuńcze na rzecz 68 osób. Jak przedstawia poniższa tabela, na przestrzeni lat 2021-2023 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ulegała wahaniom.

Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba świadczeń	63	57	68

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Realizowaną formą wsparcia skierowaną wobec osób z niepełnosprawnościami jest program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Ma on na celu udzielanie wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu i podniesienie ich jakości życia oraz samodzielności. Program skierowany jest do osób z różnym stopniem niepełnosprawności, zarówno dzieci, jak i dorosłych, które potrzebują wsparcia w codziennych czynnościach, pracy, edukacji czy uczestnictwie w życiu społecznym. W 2022 roku pomocą objęto 4 mieszkańców Gminy, natomiast w 2023 roku było to 6 osób. Środki finansowe

na realizację programu pochodziły z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 31. Realizacja Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" w gminie Stryków w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2022	2023
liczba osób korzystających ze wsparcia	4	6
liczba zrealizowanych godzin usług asystenckich	1 309	1 564
koszt świadczenia usługi	46 927,65	66 178,54

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie za lata 2021-2023.

W latach 2021-2023 MGOPS realizował Program „Opieka wytchnieniowa”. Ma on na celu wzmocnienie istniejącego systemu wsparcia poprzez odciążenie osób opiekujących się na co dzień osobami z niepełnosprawnościami. Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost liczby mieszkańców Gminy korzystających z omawianej formy wsparcia: w 2021 roku były to 2 osoby, w 2022 roku – 5 osób, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 6 mieszkańców Gminy. Tendencje wzrostowe widoczne są również w przypadku liczby godzin opieki wytchnieniowej oraz kosztów świadczenia usługi. Należy zaznaczyć, iż jego realizacja była całkowicie finansowana ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

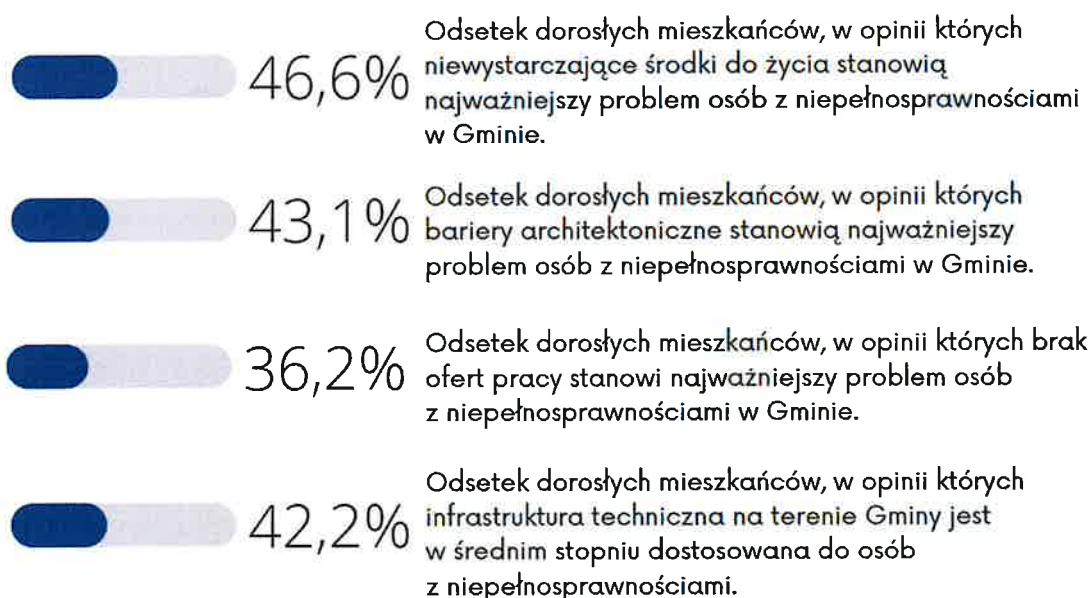
Tabela 32. Realizacja Programu "Opieka wychowawcza" w gminie Stryków w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób korzystających ze wsparcia	2	5	6
liczba godzin opieki wychowawczej	234	1 015	1 360
koszt świadczenia usługi	9 357,68	36 509,55	51 899,28

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie za lata 2021-2023.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Uzależnienie od alkoholu jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania choroby alkoholowej i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią.

Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹³.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W 2021 roku z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie z powodu uzależnienia od alkoholu korzystały 34 rodziny, w 2022 roku – 23, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 26. Biorąc pod uwagę ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej, widoczne są wahania w tym zakresie – najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku (8,0%), zaś najmniejszą w 2023 roku (5,8%).

Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2023 roku Komisja liczyła 5 członków.

W 2023 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 20 osobami z problemem alkoholowym oraz 1 członkiem rodziny osób zmagających się z tym problemem. Jednocześnie w omawianych latach Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia wobec 6 osób. W 2023 roku względem poprzednich lat zauważalny jest wzrost liczby osób z problemem alkoholowym, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy oraz wahania zarówno w przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z

¹³ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

wnioskiem

o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, jak i członków rodziny osoby uzależnionej. Szczegółowe dane dotyczące działań Komisji w latach 2021-2023 przedstawia tabela nr 33.

Tabela 33. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	11	12	20
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	0	1
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	9	3	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

W 2023 roku na terenie Gminy funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym – Stowarzyszenie Klubu Abstynenckiego „Przyszłość” w Strykowie. Klub oferuje wsparcie w procesie wychodzenia z uzależnienia, organizuje spotkania oraz prowadzi działalność profilaktyczną i edukacyjną w zakresie problemów związanych z chorobą alkoholową. Stowarzyszenie pomaga również w szerzeniu świadomości

na temat negatywnych skutków uzależnień, a także tworzy przestrzeń, gdzie osoby dotknięte problemem uzależnień mogą uzyskać wsparcie.

W 2023 roku na terenie gminy Stryków funkcjonował Punkt Konsultacyjny, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe). Jego podstawową funkcją jest udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób zmagających się z problemem uzależnień, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, możliwych sposobach leczenia, motywowanie do podjęcia terapii, a także pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy domowej. Punkt zatrudniał również dwie certyfikowane specjalistki psychoterapii uzależnień. W 2023 roku udzielono porad 92 osobom z problemem alkoholowym, 51 dorosłym członkom rodzin osób z problemem alkoholowym, 24 osobom doznającym przemocy domowej, 35 osobom stosującym przemoc domową, a także 4 osobom z problemem narkotykowym i 4 dorosłym członkom rodzin

osoby

z problemem narkotykowym. Na przestrzeni lat odnotowano wzrost liczby osób z problemem alkoholowym, osób z problemem narkotykowym oraz dorosłych członków rodzin osób

z problemem narkotykowym. W pozostałych analizowanych aspektach widoczne są wahania odnotowanych wartości. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021-2023

lp.	wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	osoby z problemem alkoholowym	53	64	92
2.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	41	56	51
3.	osoby doznające przemocy domowej	20	25	24
4.	osoby stosujące przemoc domową	7	2	35
5.	osoby z problemem narkotykowym	b.d.	0	4
6.	dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	b.d.	1	4

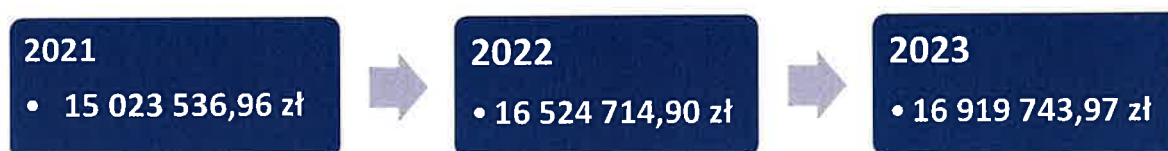
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok

GKRPA zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. W 2023 roku w gminie Stryków w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, KBdsPN (obecnie KCPU), ORE, IPiN zrealizowano program profilaktyczny pn. „Debata”, w którym udział wzięło 23 uczniów oraz 2 nauczycieli/wychowawców. Ponadto zrealizowano program z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowany do dzieci i młodzieży „NOE”, w którym uczestniczyło 115 uczniów oraz 3 nauczycieli/wychowawców. Na przełomie analizowanych lat prowadzono również działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i dorosłych poprzez prowadzenie jednorazowych prelekcji/pogadarek. W 2023 roku w powyższych działaniach uczestniczyło 891 osób, w 2022 roku – 1 186, z kolei w 2021 roku – 12 osób. W latach 2022-2023 zorganizowano szkolenia i warsztaty z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży dla rodziców: w 2022 roku udział w nich wzięło 45 osób, z kolei w 2023 roku – 87. Ponadto zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 roku tego

typu zajęcia przeprowadzono dla nauczycieli/wychowawców, w których liczba uczestników kształtowała się na poziomie kolejno 86 oraz 65 osób¹⁴.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Stryków. W roku 2023 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 16 919 743,97 zł, co w porównaniu do danych z 2021 roku stanowi wzrost o 12,6%.

Rysunek 6. łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Stryków alkoholu w latach 2021-2023

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

W 2023 roku na terenie gminy Stryków znajdowały się 34 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 28 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 6 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, tj. lokali gastronomicznych. Na przestrzeni analizowanych lat można zauważyć, że liczba sklepów utrzymuje się na stałym poziomie (28), natomiast liczba lokali gastronomicznych spadła z 8 w 2021 roku do 6 w roku 2023.

¹⁴Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

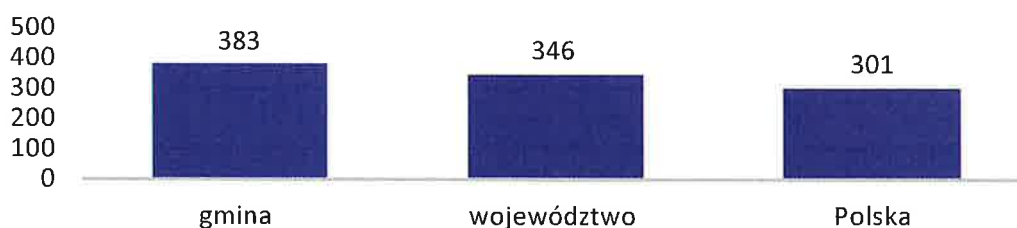
Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok i 2023 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stryków, w porównaniu do województwa łódzkiego oraz do całej Polski¹⁵. Jak wynika z obecnie dostępnych danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt jest wyższa niż ma to miejsce w województwie łódzkim oraz w porównaniu do średniej dla całego kraju. Świadczy to o mniejszej dostępności do miejsc sprzedaży alkoholu na terenie Gminy.

Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stryków, województwie łódzkim i całej Polsce w 2022 roku

Źródło: KCPU-G1 - Sprawozdanie z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2023 r. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2022 roku. Zestawienia statystyczne.

¹⁵ Uwzględnione zostały dane dostępne na czas opracowania Strategii, tj. za 2022 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY (ALKOHOL)

 6,9% Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy spożywają alkohol kilka razy w tygodniu oraz codziennie.

 19,0% Odsetek badanych, którzy przyznali, że w ciągu ostatniego roku zdarzyło im się stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się).

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

UCZNIOWIE (ALKOHOL)

 29,5% Odsetek uczniów deklarujących spożycie kiedykolwiek alkoholu.

 13,6% Odsetek uczniów deklarujących spożycie alkoholu więcej niż jeden raz.

 8,5% Odsetek uczniów, którzy przyznali się do spożycia alkoholu 30 dni przed badaniem.

 31,3% Odsetek uczniów, którzy uważają alkohol za łatwy do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=176

DOROŚLI MIESZKAŃCY (ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE INNE NIŻ ALKOHOL)

4,3%

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kiedykolwiek zażywali środki psychoaktywne.

18,9%

Odsetek ankietowanych, którzy znają w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

UCZNIOWIE (ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE INNE NIŻ ALKOHOL)

4,0%

Odsetek uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne.

5,1%

Odsetek uczniów, którzy uważają dopalacze za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

5,7%

Odsetek uczniów, którzy uważają narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=176

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Stryków zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej.

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych).

W 2023 roku na terenie Gminy działał jeden Zespół Interdyscyplinarny, którego członkami są przedstawiciele MGOPS w Strykowie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji w Strykowie, sądu, placówek oświatowych oraz ochrony zdrowia.

W analizowanym okresie liczba posiedzeń Zespołu kształtowała się na stałym poziomie. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych,

w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe. W omawianym okresie liczba funkcjonujących grup uległa wzrostowi, natomiast liczba posiedzeń ulegała wahaniom – najwięcej odnotowano ich w 2023 roku (94), zaś najmniej w 2022 roku (83). Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 35. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych diagnostyczno-pomocowych (grup roboczych) w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych (grup roboczych)	8	14	19
liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych (grup roboczych)	92	83	94

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przemocy Domowej w gminie Stryków za lata 2021-2023

W 2021 roku z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie z powodu przemocy domowej skorzystała 1 rodzina, w 2022 roku tego typu wsparciem objęto 3 rodziny, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 5 rodzin zamieszkujących Gminę¹⁶.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych

¹⁶ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r., 2022 r. oraz 2023 r.

i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni omawianych lat liczba wszczętych procedur NK wykazywała tendencje wzrostowe: w 2021 roku było to 8 procedur, w 2022 roku – 13, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 19. Odmierna sytuacja dostrzegalna jest w przypadku liczby zakończonych procedur – w analizowanym okresie uległa ona spadkowi z 19 w 2021 roku do 11 w 2023 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 36. Liczba rodzin objętych procedurą NK oraz liczba wszczętych, kontynuowanych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba wszczętych procedur NK	8	13	19
liczba zakończonych procedur NK	19	15	11

Źródło: Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przemocy Domowej w gminie Stryków za lata 2021-2023

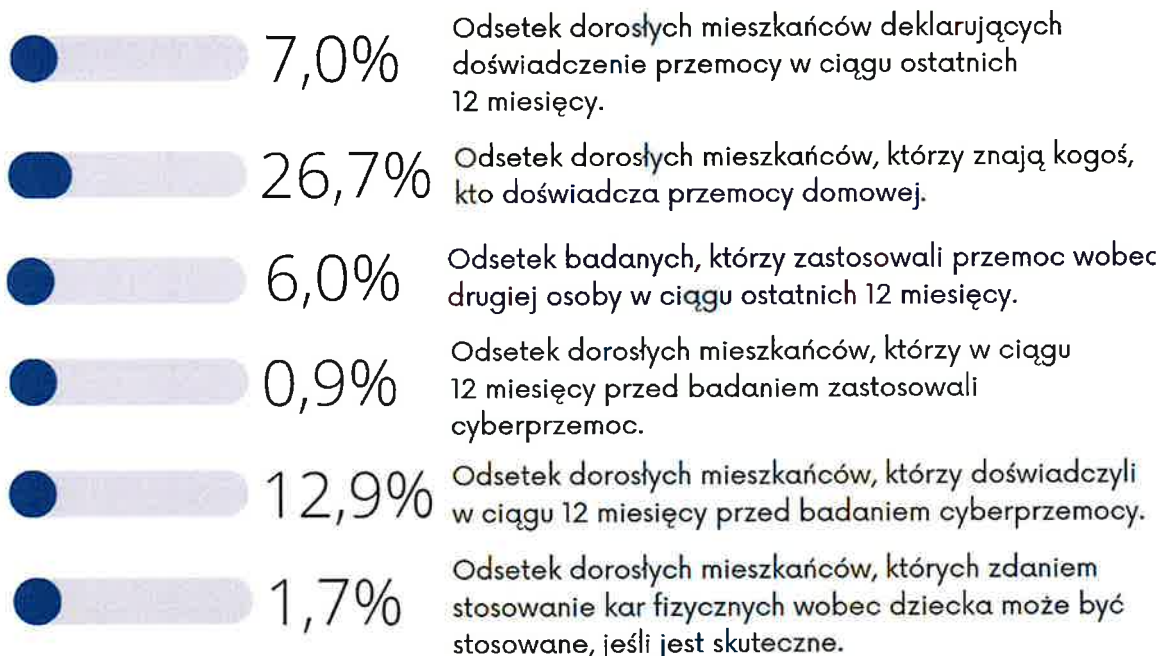
Gmina Stryków prowadzi również aktywną działalność profilaktyczną skierowaną do dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży, w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stryków na lata 2022-2026. W 2023 roku we wszystkich placówkach oświatowych organizowano zajęcia dla uczniów klas I-III o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, które poświęcone były efektywnej komunikacji pozbawionej przemocy. Ponadto zakupiono materiały i gadżety profilaktyczne promujące działalność ZI, zorganizowano 2 szkolenia dla członków Zespołu oraz pozostałych pracowników instytucji z terenu Gminy działających w obszarze przemocy domowej, a także opracowano logo MGOPS w Strykowie wspólnie z dziećmi ze Świetlicy Środowiskowej.

Na terenie Gminy w zakresie zjawiska przemocy domowej działalność prowadzi również Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie. W 2023 roku PIK zatrudniał 2 psychologów oraz radcę prawnego. Punkt zapewnia

wsparcie dla mieszkańców dotkniętych problemem przemocy, a także dla osób w kryzysie, odczuwających trudności w codziennym funkcjonowaniu. W 2021 roku do Punktu zgłosiło się 41 osób, którym udzielono łącznie 150 porad, w 2022 roku było to 36 mieszkańców Gminy, a liczba porad wynosiła 242, z kolei w 2023 roku w PIK przyjęto 34 osoby, udzielając 242 porad¹⁷.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

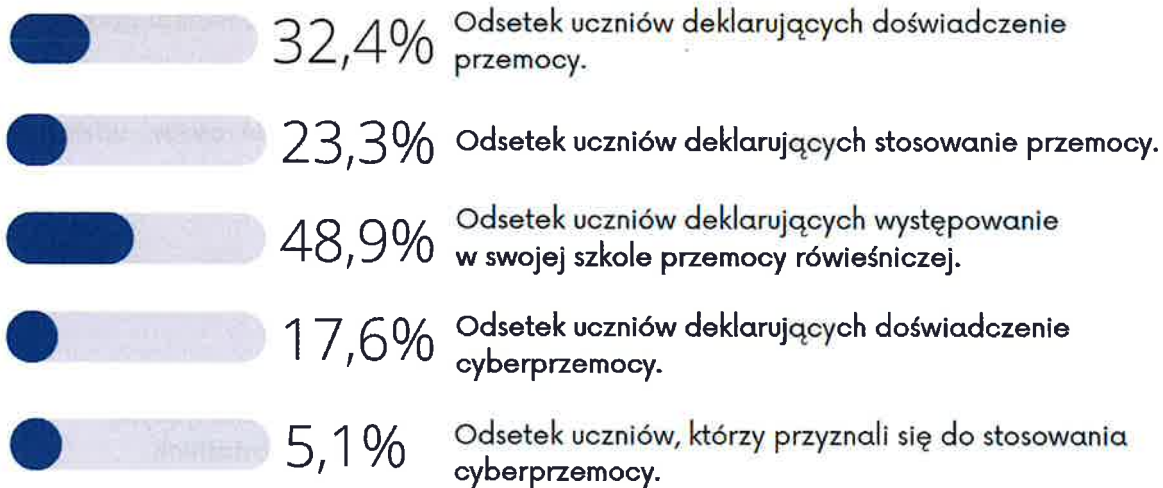
DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

¹⁷ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie za lata 2021-2023.

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=176

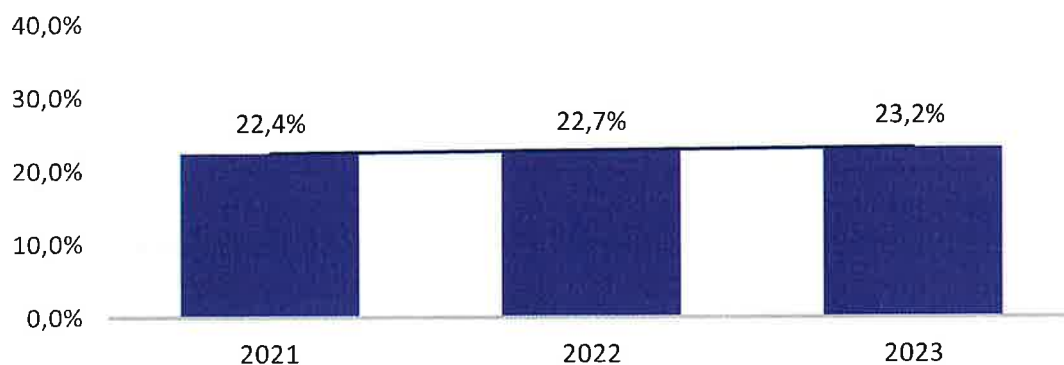
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2023 roku w gminie Stryków odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 0,8 pp. względem 2021 roku.

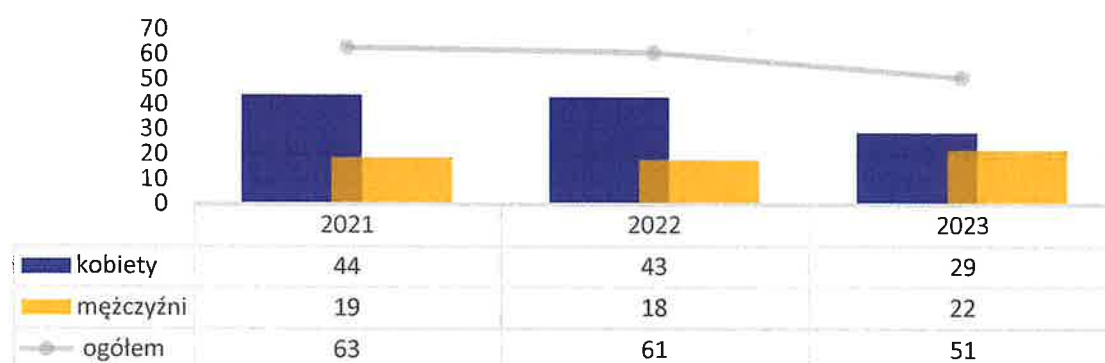
Wykres 59. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2023 roku z pomocy społecznej korzystało 51 osób w wieku poprodukcyjnym: 29 kobiet oraz 22 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym wykazywała tendencje spadkowe, a liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

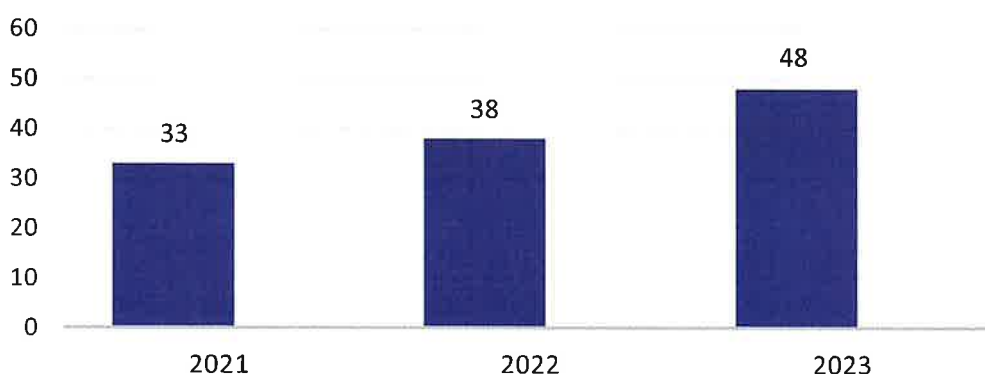
Wykres 60. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat widoczny jest wzrost liczby świadczeń dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby powyżej 75 roku życia: w 2021 roku były to 33 świadczenia, w 2022 roku – 38, natomiast w 2023 roku wydano 48 tego typu świadczeń.

Wykres 61. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Liczbę osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz przeznaczone na to gminne środki prezentuje poniższa tabela. Na przestrzeni lat widoczne są wahania liczby osób przebywających w DPS, za których odpłatność ponosiła Gmina: w 2021 roku było to 29 mieszkańców gminy Stryków, w 2022 roku – 27 osób, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 32 osoby. Analizując kwoty przeznaczone na ten cel, dostrzec można tendencję wzrostową, kształtującą się na poziomie 33,0%. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 37. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba osób przebywających w DPS	29	27	32
kwota świadczeń (w zł)	922 875,00	1 121 678,00	1 227 722,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

W 2021 roku Gmina realizowała program „Wspieraj seniora”, w ramach którego osobom starszym wymagającym pomocy dostarczano niezbędne produkty spożywcze i leki. Z tego typu wsparcia skorzystało 22 seniorów zamieszkujących obszar gminy Stryków¹⁸.

Istotną formą wsparcia świadczoną dla osób starszych jest program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Korpus wsparcia seniorów” (realizacja modułu II). Jego głównym celem jest pomoc w codziennych czynnościach oraz poprawa bezpieczeństwa seniorów poprzez umożliwienie im dłuższego samodzielnego funkcjonowania w ich miejscu zamieszkania. Korpus Wsparcia Seniorów zainicjowano w odpowiedzi na rosnące potrzeby

¹⁸ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie za lata 2021-2023

społeczne wynikające z procesu starzenia się społeczeństwa oraz pandemii COVID-19, która uwypukliła problemy związane z izolacją seniorów. Moduł II obejmuje zapewnienie seniorom dostępu do tzw. opasek bezpieczeństwa. Opaski te są wyposażone w przycisk alarmowy, a także inne funkcje, takie jak monitorowanie podstawowych parametrów życiowych (np. tętna), co pozwala na szybkie reagowanie w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia seniora. Opaski mogą również zapewniać kontakt z odpowiednimi służbami ratunkowymi. W 2022 r. z opasek bezpieczeństwa skorzystało 106 osób, z kolei w 2023 roku – 109 osób, co uwidacznia dalszą potrzebę kontynuowania tej formy wsparcia¹⁹.

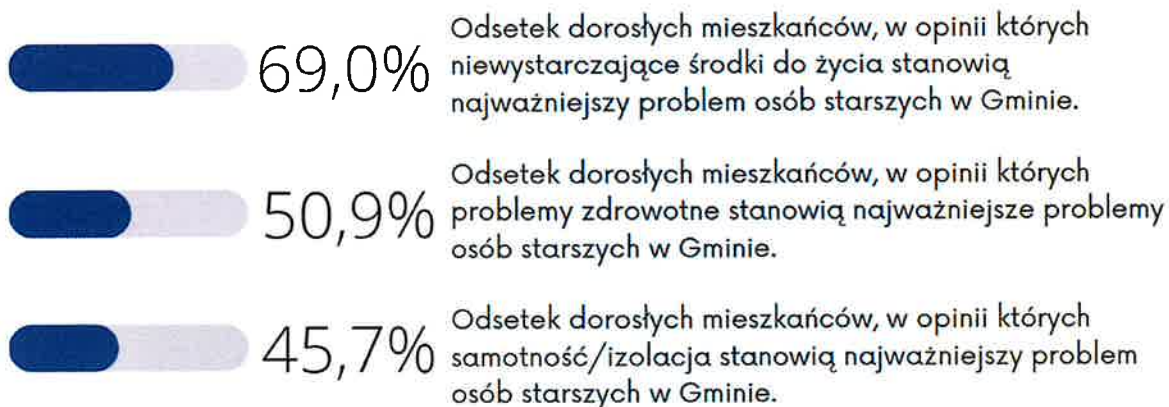
W ramach zapewnienia zróżnicowanej oferty wsparcia i aktywizacji dla osób starszych, na terenie Gminy działalność prowadzi Klub Seniora NASZA FERAJNA, oferujący wiele możliwości aktywnego spędzania czasu, nawiązywania nowych znajomości oraz uczestnictwa w różnorodnych zajęciach, takich jak warsztaty, spotkania kulturalne, wycieczki czy zajęcia rekreacyjne. Klub promuje integrację społeczną, wspiera aktywność fizyczną i intelektualną seniorów oraz przeciwdziała izolacji i wykluczeniu społecznemu.

Kluczowym podmiotem działającym w tym obszarze na terenie Gminy jest Strykowska Akademia Seniora „Rozwój–Aktywność–Dobra Energia”, sprzyjająca integracji, rozwijaniu pasji, zdobywaniu wiedzy czy też przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, tworząc przestrzeń do twórczego spędzania czasu wolnego.

¹⁹ Ibidem

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

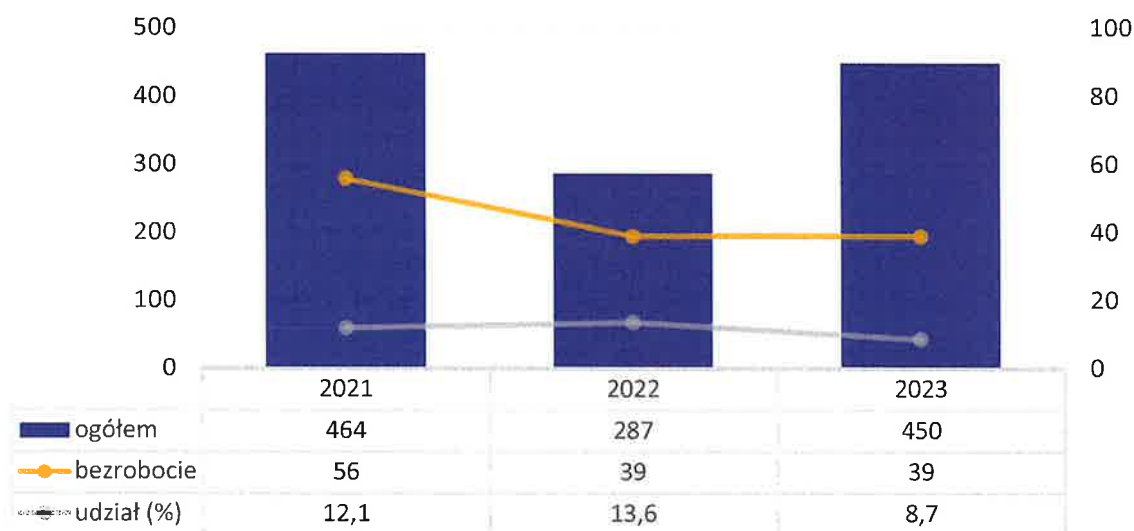
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2021 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 56 rodzinom korzystającym z pomocy społecznej, natomiast w latach 2022-2023 było to po 39 rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat udział rodzin korzystających ze wsparcia MGOPS z powodu bezrobocia w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej ulegał wahaniom, a największą wartość odnotowano w 2022 roku, kształtującą się na poziomie 13,6%.

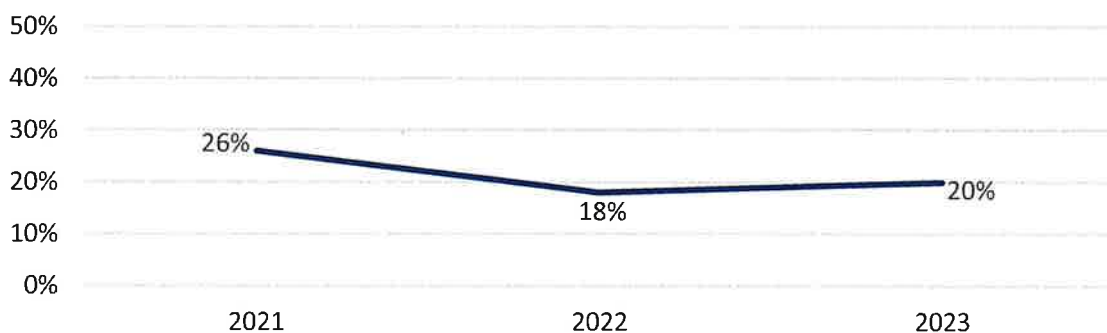
Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat zauważalne są wahania wartości: w 2021 roku było to 26%, w 2022 roku – 18%, z kolei w 2023 roku – 20%.

Wykres 63. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Stryków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu zgierskiego. Na przestrzeni lat w Gminie zauważalne są wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych: w 2021 roku były to 73 osoby, w 2022 roku – 52 osoby, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 63 osoby. W przypadku powiatu zgierskiego również dostrzegalne są wahania liczby długotrwale bezrobotnych. Biorąc pod uwagę ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców zarejestrowanych w PUP, w przypadku Gminy na przestrzeni lat widoczna jest tendencja spadkowa kształtująca się na poziomie 7,2 pp. Odmienna sytuacja dostrzegalna jest w przypadku powiatu, gdzie widoczne są wahania wskaźnika, a najwyższą wartość zaobserwowano w roku bazowym, wynoszącą 51,1%.

Tabela 38. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Stryków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu zgierskiego na przestrzeni lat 2021-2023

wyszczególnienie		2021	2022	2023
Gmina	liczba osób	73	52	63
	udział (%)	44,5	38,0	37,3
Powiat	liczba osób	1 695	1 440	1 573
	udział (%)	51,1	45,0	47,9

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Gmina Stryków prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Zgierzu w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i inne.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2023 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu ubóstwa w przypadku 67 spośród 450 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 14,9% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy MGOPS. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin będących beneficjentami MGOPS z powodu ubóstwa ulegała wahaniom, podobnie jak ich udział procentowy w ogólnej liczbie rodzin

będących beneficjentami MGOPS. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego i okresowego w gminie Stryków wykazywała tendencje spadkowe, natomiast w odniesieniu do zasiłku celowego dostrzegalne są wahania liczby osób pobierających tego typu świadczenia. W 2023 roku zasiłek stały pobierało 31 osób, zasiłek okresowy – 91 osób, natomiast zasiłek celowy – 272 osoby. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można spadek kwoty świadczeń w przypadku zasiłku stałego, natomiast wahania widoczne są w zakresie zasiłku okresowego i celowego. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 39. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023

rodzaj zasiłku	2021		2022		2023	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	46	231 577	43	230 595	31	188 547
zasiłek okresowy	115	164 350	97	152 289	91	155 409
zasiłek celowy	308	391 873	249	362 969	272	390 526

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci

i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

W 2023 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 107 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 33, z czego 17 przeznaczonych było dla dzieci. W porównaniu do roku bazowego, dostrzegalny jest spadek liczby osób otrzymujących zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 40. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
świadczenie pieniężne	130	107	107
świadczenie niepieniężne:	36	33	33
w tym dzieci	21	18	17

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W latach 2021-2023 liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych uległa spadkowi, natomiast w przypadku kwoty świadczeń zauważyć można tendencje wzrostowe. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2021	2022	2023
liczba gospodarstw domowych	35	34	30
kwota świadczeń (zł)	51 546	67 811	83 622

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 i 2023 rok

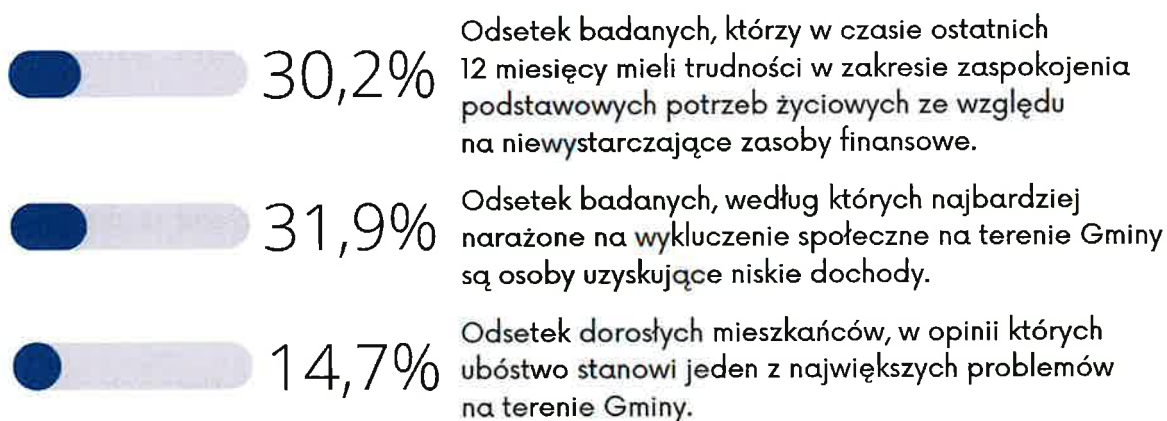
Wsparcie mieszkańców Gminy odbywało się również w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), a pomoc mogą otrzymywać osoby lub rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki współpracy MGOPS, Ochotniczej Straży Pożarnej w Bratoszewicach i Stowarzyszenia przy Parafii

św. Doroty „Nadzieja”, w 2021 roku z tej formy pomocy skorzystało 259 osób/rodzin, w 2022 roku – 234 osoby/rodziny, natomiast w 2023 roku były to 136 osób/rodzin, w związku czym zauważa się potrzebę kontynuowania udzielania pomocy żywnościowej w kolejnych latach.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W 2021 roku MGOPS zabezpieczał 2 miejsca w Schronisku dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ozorkowie na rzecz osób bezdomnych z terenu gminy Stryków na łączną kwotę 12 775,00 zł, natomiast zarówno w 2022 roku, jak i w 2023 roku Gmina poniosła odpłatność za udzielenie schronienia 1 osobie w Schronisku dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ozorkowie na kwotę wynoszącą 8 212,50 zł w każdym omawianym roku²⁰.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

²⁰ Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie za lata 2021-2023.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian²¹.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak, ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Na przestrzeni analizowanych lat żaden mieszkaniec gminy Stryków nie skorzystał z tej formy pomocy²².

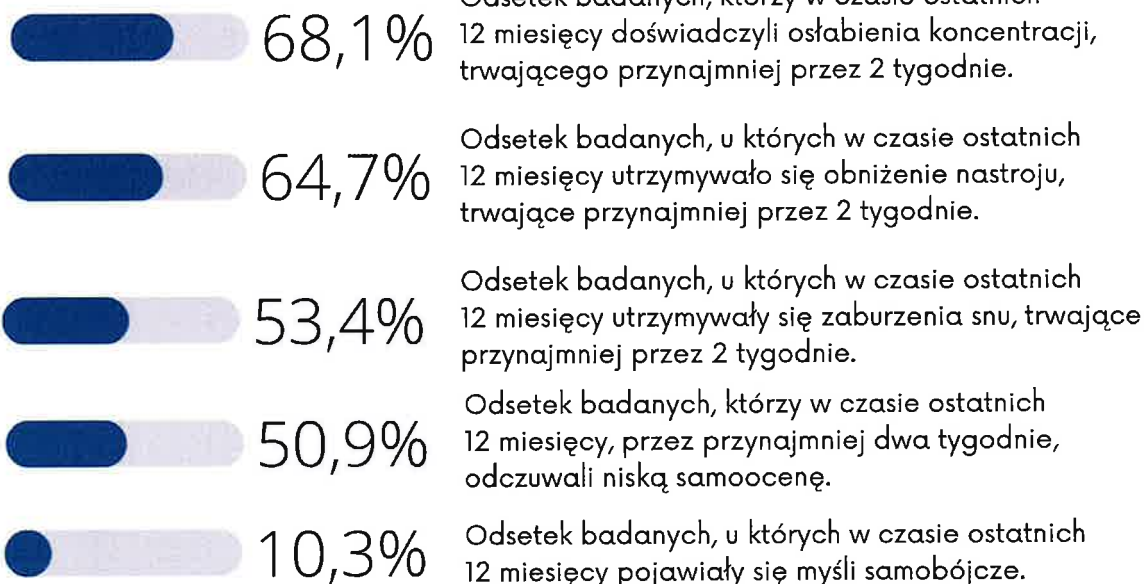
W zakresie zdrowia psychicznego i emocjonalnego, MGOPS zatrudnia w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie dwóch psychologów, świadczących bezpłatne wsparcie na rzecz mieszkańców Gminy.

²¹ www.psychiatriapolska.pl

²² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 r.

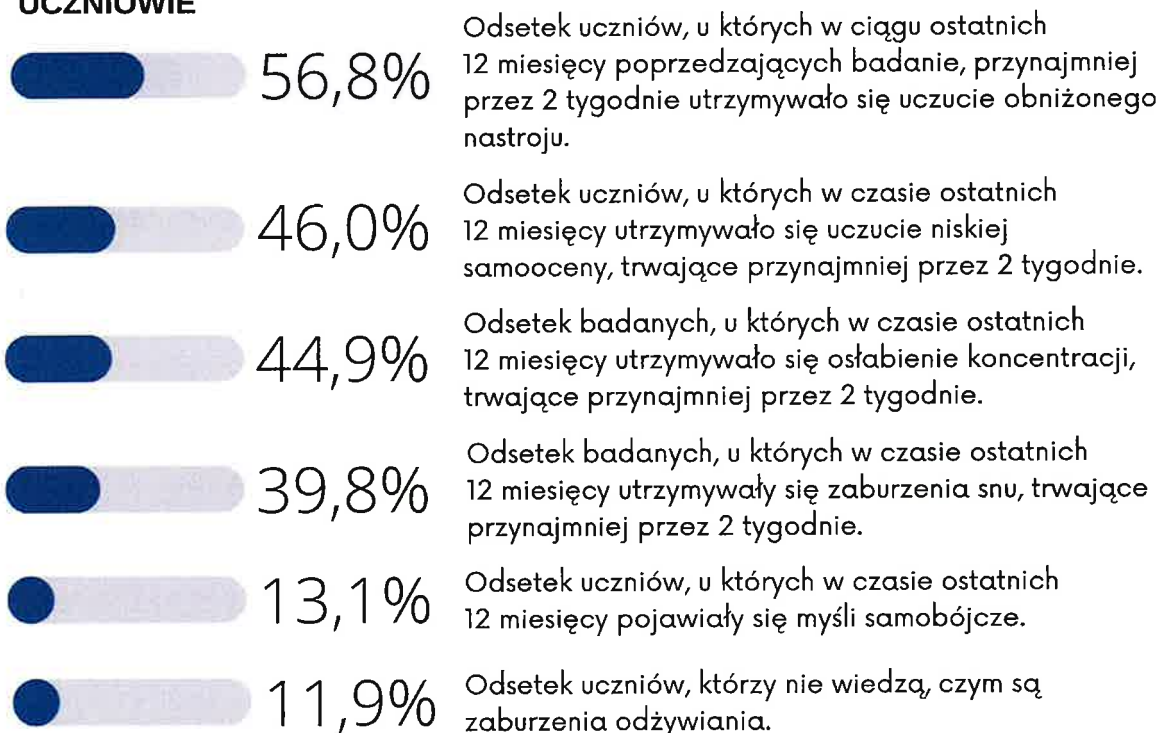
Wyniki badania przeprowadzonego w 2024 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=116

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=176

Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Stryków została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Gmina Stryków stwarza przyjazne warunki do życia poprzez wspieranie integracji społecznej, zapewnienie dostępu do usług publicznych oraz rozwijanie inicjatyw, które podnoszą jakość życia mieszkańców i przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

W 2030 roku gmina Stryków skutecznie rozwiązuje problemy społeczne dzięki zintegrowanym działaniom i kompleksowym programom wsparcia. Każdy mieszkaniec będzie miał dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, a aktywna współpraca między instytucjami, organizacjami i społecznością lokalną przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu, promowania równości szans i podnoszenia jakości życia, budując przestrzeń dla integracji i wspólnego rozwoju.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

1

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji oraz wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci i młodzieży.

2

Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem działań włączających do społeczności lokalnej.

3

Rozwój wszechstronnego systemu pomocy dla osób zmagających się z problemem uzależnień.

4

Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

5

Aktywizacja zawodowa oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.

6

Zapewnienie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla mieszkańców Gminy oraz promocja zdrowia psychicznego.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji oraz wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 1: Prowadzenie działań reintegrujących rodziny dysfunkcyjne, przy ich czynnym udziale w procesie pomocowym.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	MGOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań w kierunku utworzenia rodzin wspierających.	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	MGOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	MGOPS, GKRPA, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	MGOPS	Budżet Gminy

Część programowa

Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	MGOPS, GKRPA, Zi, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Kontynuacja działalności placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba miejsc w placówce opieki nad dziećmi do lat 3.	UM, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny 2: Wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży oraz wyrównanie szans edukacyjno-rozwojowych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Kontynuacja działalności Placówki Wsparcia Dziennego.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia w Placówkach Wsparcia Dziennego.	MGOPS, UM	Budżet Gminy
Współpraca ze szkołami i przedszkolami w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba szkół/przedszkoli, z którymi podjęto współpracę.	MGOPS, UM, placówki oświatowe	Bez kosztów
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Organizowanie, wspieranie	Wzrost integracji rodzin	Liczba zorganizowanych	MGOPS, UM, NGO, GBP,	Budżet Gminy
---------------------------	--------------------------	------------------------	----------------------	--------------

Część programowa

i promocja imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	z dziećmi.	imprez. Szacunkowa liczba uczestników.	OKiR, placówki oświatowe	
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UM, NGO, GBP, OKiR, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	MGOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UM, GKRPA, NGO, GBP, OKiR, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 2

Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem działań włączających do społeczności lokalnej.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie dostępu do świadczeń i usług społecznych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz utrzymanie ich w miejscu zamieszkania.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Promowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	MGOPS, NGO, GBP, OKiR, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UM	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie
Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z sektorem pozarządowym.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	MGOPS, NGO, UM	Budżet Gminy
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych programami.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy

Część programowa

Zapewnienie specjalistycznego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez kontynuowanie działalności asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Liczba osób objętych wsparciem asystentów.	MGOPS, UM, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad opieką nad osobami z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości życia członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.	Liczba osób korzystających z opieki wytechniowej.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	UM, MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	MGOPS	Budżet Gminy

Część programowa

Cel operacyjny 2: Dostęp do oferty aktywizującej seniorów i osoby z niepełnosprawnościami oraz rozwój działań na rzecz partycypacji społecznej tych grup.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością. Wzrost ich aktywności społecznej.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	MGOPS, UM, NGO, GBP, OKiR	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej w porozumieniu z sąsiednimi gminami.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UM, WTZ, MGOPS	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Kontynuowanie działalności Klubu Seniora.	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba działających Klubów Seniora.	UM, MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 3

Rozwój wszechstronnego systemu pomocy dla osób zmagających się z problemem uzależnień.

Cel operacyjny 1: Ograniczanie skali problemu uzależnień na terenie Gminy oraz eliminowanie jego negatywnych skutków społecznych.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	MGOPS	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	GKRPA, MGOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Podjęcie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PK.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Część programowa

Cel operacyjny nr 2 – Wzrost efektywności i ilości prowadzonych działań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promocja zdrowego stylu życia.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania	
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	
Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	
Realizacja szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA, UM	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	
Organizowanie wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci biorących udział w wycieczce z programem profilaktycznym.	GKRPA	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	
Udział w ogólnopolskich oraz	Zmiana postaw mieszkańców	Liczba zrealizowanych	GKRPA, MGOPS, KP, UM,	Budżet Gminy Środki	

Część programowa

Lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień.	względem używania substancji psychoaktywnych.	ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	NGO, GBP, OKiR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	po pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, MGOPS, UM, KP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	GKRPA, UM	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba przeprowadzonych akcji i interwencji Policji związanych z dystrybucją substancji psychoaktywnych.	UM, KP	Budżet Gminy
Kontynuacja działalności terapeutów uzależnień.	Przeciwdziałanie zjawisku uzależnień oraz budowa świadomości społecznej w tym zakresie.	Liczba osób korzystających z pomocy terapeutów uzależnień.	UM, MGOPS	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 4

Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie pomocy rodzinom, w których występuje problem przemocy domowej.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania	
Udzielanie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	MGOPS, GKRPA, KP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy	
Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MGOPS, UM, GKRPA, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy	
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie aktualnych przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	MGOPS, GKRPA, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy	
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doświadczającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	MGOPS, GKRPA, ZI, PIK	Budżet Gminy	
Kierowanie osób stosujących przemoc		Ograniczanie zjawiska przemocy	Liczba osób uczestniczących	MGOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy

Część programowa

domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	w programach korekcyjno-edukacyjnych.	
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemoc domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemoc domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Wsparcie lokalnego systemu profilaktyki w zakresie przemocy domowej w celu podniesienia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej i jej następstw.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	MGOPS, GKRPA, KP, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	UM, KP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UM, MGOPS, KP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 5

Aktywizacja zawodowa oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.

Cel operacyjny 1: Skuteczne wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia w zwiększeniu swoich szans na rynku pracy.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania	
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	UM, MGOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa	
Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MGOPS, PUP, UM	Budżet Gminy	
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie	

Część programowa

Cel operacyjny 2: Minimalizowanie problemu ubóstwa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród mieszkańców Gminy.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania	
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych i rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	MGOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa	
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa	
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa	
Realizacja zadania własnego Gminy w zakresie udzielania schronienia osobom bezdomnym.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób bezdomnych korzystających ze wsparcia ochronisk.	UM, MGOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa	
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	MGOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa	

CEL STRATEGICZNY NR 6

Zapewnienie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla mieszkańców Gminy oraz promocja zdrowia psychicznego.

Cel operacyjny nr 1 – Rozwój systemu pomocowego oraz budowa świadomości lokalnej społeczności w zakresie zdrowia psychicznego.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania	
Realizacja działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	MGOPS, UM, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy	
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy	
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba psychologów i psychiatrów świadczących bezpłatne poradnictwo dla mieszkańców Gminy.	MGOPS, PIK, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy	

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Stryków. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- ▶ budżet Wojewody,
- ▶ budżet Samorządu Województwa,
- ▶ Fundusz Pracy,
- ▶ Fundusz Solidarnościowy,
- ▶ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ▶ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ▶ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ▶ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Stryków. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2024-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

Tabela 42. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2023	292 658	6 727 617	355 645	32 921	3 957 328	11 366 169
2024 ²³	365 000	8 214 573	10 200	45 000	4 938 558	13 573 331
PROGNOZA						
2025	374 125	8 419 937	10 455	46 125	5 062 022	13 912 664
2026	383 478	8 630 436	10 716	47 278	5 188 572	14 260 480
2027	393 065	8 846 197	10 984	48 460	5 318 287	14 616 993
2028	402 892	9 067 352	11 259	49 672	5 451 244	14 982 419
2029	412 964	9 294 035	11 540	50 913	5 587 525	15 356 977
2030	423 288	9 526 386	11 829	52 186	5 727 213	15 740 902

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

²³ Wartość za rok 2024 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 rok dla Gminy Stryków.

dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 43. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Strykowie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030”.	I kwartał 2025 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring.	na koniec każdego roku w okresie od 2025 r. do 2030 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2031 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MGOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii MGOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stryków na lata 2025-2030, ale również nowe, nieuwzględnione w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. W trakcie wdrażania Strategii władze samorządowe powinny dążyć do znalezienia skutecznych metod przekazywania informacji do otoczenia. Istotnym aspektem jest również sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Gminą, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- ▶ możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- ▶ informacja o postępach wdrażania Strategii;
- ▶ współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- ▶ informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiąganych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MGOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MGOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Stryków do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one

szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 44. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (2023 r.)	Wartość docelowa (2030 r.)
Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji oraz wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dzieci i młodzieży.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	37	do 30
	Liczba asystentów rodziny.	2	min. 2
	Liczba rodzin wspierających.	0	min. 1
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	7,3	poniżej 10
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	2,63	poniżej 4,00
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych na terenie Gminy.	4	min. 4
Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami z uwzględnieniem działań włączających do społeczności lokalnej.	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	23,1	do 24,0
	Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	32	do 50
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	18,9	do 25,0
	Liczba osób korzystających ze wsparcia asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością.	6	min. 10
	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	6	min. 10

Rozwój wszechstronnego systemu pomocy dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	6	do 5
	Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	383	min. 400
	Liczba zatrudnionych terapeutów świadczących pomoc w zakresie problemu uzależnień.	2	min. 2
	Liczba działających PK.	1	min. 1
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	5,8	do 10,0
Wzmacnianie działalności interwencyjnej i profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy.	5	do 10
	Liczba osób korzystających z PIK	34	do 40
	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”.	19	do 15
	Liczba spotkań ZI.	6	min. 6 (min. raz na dwa miesiące)
Aktywizacja zawodowa oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	20	poniżej 25
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	8,7	poniżej 10,0
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	37,3	poniżej 45,0
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	14,9	do 20,0
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	31	do 40
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	91	do 100
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	272	do 280

Zapewnienie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla mieszkańców Gminy oraz promocja zdrowia psychicznego.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	do 5
	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	0	min. 5 (raz do roku)

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Stryków na lata 2025-2030 zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Stryków i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- ▶ podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- ▶ dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- ▶ podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- ▶ wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- ▶ promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- ▶ doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ▶ zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- ▶ interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Stryków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie. Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Dane Miejsko-Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za lata 2021-2023
3. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
4. <http://www.parpa.pl>.
5. <https://bdl.stat.gov.pl>.
6. <https://poradnik.ngo.pl>.
7. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
8. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
9. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
10. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
11. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022 i 2023 rok.
12. Piłkuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
13. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2022 roku. Zestawienia statystyczne.
14. Raport o stanie Gminy Stryków za rok 2021, 2022, 2023.
15. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2021 rok.
16. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 i 2023 rok
17. Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Stryków za lata 2021-2023
18. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2021-2023.
19. Sprawozdanie z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Stryków za lata 2021-2023.

20. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
21. Szatur-Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
22. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
23. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283).
24. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939).
25. www.psychiatriapolska.pl.

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Wykorzystany dobór próby.....	16
Rysunek 2. Położenie gminy Stryków.....	17
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Stryków według klas wielkości (stan na koniec 2023 roku)	21
Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	32
Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	33
Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie gminy Stryków alkoholu w latach 2021-2023	97
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego	118

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	9
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Stryków w porównaniu do województwa łódzkiego na przestrzeni lat 2021-2023.....	19
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Stryków w latach 2021-2023 (w procentach)	19
Tabela 4. Liczba uczniów w gminie Stryków latach 2021-2023	24
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Stryków w porównaniu do powiatu zgierskiego w 2023 roku	30
Tabela 6. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	34
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023	36
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2021-2023	40
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2021-2023.....	40
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2021-2023	41
Tabela 11. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=102	48
Tabela 12. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=102	49
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=8 ...	54
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8	55
Tabela 15. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=116	58
Tabela 16. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=32	60

Tabela 17. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=51	71
Tabela 18. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=7	73
Tabela 19. Jakże były to substancje? N=7.....	73
Tabela 20. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=53	75
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=45.....	76
Tabela 22. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=36	77
Tabela 23. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=38.....	77
Tabela 24. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=175.....	80
Tabela 25. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Stryków w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.....	88
Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2021-2023	90
Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2021-2023	90
Tabela 28. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2021-2023.....	91
Tabela 29. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2021-2023	91
Tabela 30. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2021-2023.....	91
Tabela 31. Realizacja Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" w gminie Stryków w latach 2021-2023	92
Tabela 32. Realizacja Programu "Opieka wychnieniowa" w gminie Stryków w latach 2021-2023	93
Tabela 33. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.....	95
Tabela 34. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021-2023	96
Tabela 35. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych diagnostyczno-pomocowych (grup roboczych) w latach 2021-2023	101
Tabela 36. Liczba rodzin objętych procedurą NK oraz liczba wszczętych, kontynuowanych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2021-2023	102
Tabela 37. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	107
Tabela 38. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Stryków oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu zgierskiego na przestrzeni lat 2021-2023.....	111
Tabela 39. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2021-2023.....	113

Tabela 40. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2021-2023	114
Tabela 41. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota świadczeń w latach 2020-2022	114
Tabela 42. Ramy finansowe Strategii	136
Tabela 43. Harmonogram wdrażania Strategii.....	137
Tabela 44. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	140

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Stryków w latach 2021-2023.....	18
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie zgierskim na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu do województwa łódzkiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	20
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Stryków w latach 2021-2023.....	21
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Stryków, powiecie zgierskim, województwie łódzkim oraz Polsce w latach 2021-2023	22
Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2024 roku uczniów z gminy Stryków, powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego	24
Wykres 6. Wyniki egzaminu maturalnego w 2024 roku uczniów z gminy Stryków, powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego (poziom podstawowy)	25
Wykres 7. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Stryków, powiecie zgierskim oraz województwie łódzkim w latach 2021-2023.....	28
Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Stryków, powiecie zgierskim i województwie łódzkim na przestrzeni lat 2021-2023	36
Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z materialnej pomocy społecznej w gminie Stryków w latach 2021-2023	39
Wykres 10. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2021-2023	39
Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2023 roku (liczba rodzin)	42
Wykres 12. Płeć: N=116.....	44
Wykres 13. Wiek: N=116	45
Wykres 14. Wykształcenie: N=116	45
Wykres 15. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=116	47
Wykres 16. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=116	48
Wykres 17. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=116	49
Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=116	50

Wykres 19. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=116	51
Wykres 20. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=116	52
Wykres 21. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=116	52
Wykres 22. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=116	54
Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=116	55
Wykres 24. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=116	56
Wykres 25. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=116	57
Wykres 26. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=116	58
Wykres 27. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=116	59
Wykres 28. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=116	61
Wykres 29. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=116	62
Wykres 30. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=116	63
Wykres 31. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=116	63
Wykres 32. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=116	64
Wykres 33. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=116	65
Wykres 34. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=116	66
Wykres 35. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=116	67

Wykres 36. Płeć: N=176.....	68
Wykres 37. Wiek: N=176	69
Wykres 38. Klasa: N=176	69
Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=176	70
Wykres 40. Ile razy zdarzyło Ci się: N=176	71
Wykres 41. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=176	72
Wykres 42. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=176	74
Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=176	75
Wykres 44. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=176	76
Wykres 45. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=176	78
Wykres 46. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=176	79
Wykres 47. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=176	80
Wykres 48. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrażki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=176	81
Wykres 49. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=176	82
Wykres 50. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=176	83
Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2021-2023	85
Wykres 52. Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2021-2023	86
Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2021-2023	87
Wykres 54. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	87
Wykres 55. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	89

Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	94
Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023	98
Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Stryków, województwie łódzkim i całej Polsce w 2022 roku	98
Wykres 59. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2023	105
Wykres 60. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2021-2023	106
Wykres 61. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby, która ukończyła 75 lat na przestrzeni lat 2021-2023	106
Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	110
Wykres 63. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2021-2023	110
Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2021-2023 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	113

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust. 1. pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Aktualnie w gminie Stryków obowiązuje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stryków na lata 2021-2024. W związku z obowiązkiem zachowania ciągłości wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych podjęcie powyższej uchwały jest uzasadnione.

